

Tababarka Rebel

Siyaasadda Ilaalinta

Faahfaahinta qorshayaasha loogu talagalay:
Tababarka shaqo ee Nabadgelyada ah
Caawinaada Hore
La shaqaynta Waalidiinta iyo Daryeelayaasha
Aqoonsiga iyo soo-sheegidda Ilaalinta Walaaca
Gudbinta Daryeelka Bulshada
Escalation

Center Details

Magaca Xarunta:	Tababarka Rebel	Lambarka Dhexe:	TBC
-----------------	-----------------	-----------------	-----

Qorshaha Details

Taariikhda La daabacay:	31ka Janaayo 2025	Version Number:	1.3
Dib-u-Eegista Cycle:	Annual	Taariikhda Dib u eegista Next:	31ka Maarso 2026
Marka:	Ansixiyay		
Shaqsigu Mas'uulka ka ah Siyaasadda:	Joanne Vertannes		

Quick Tixraaca Contacts Guide	3
Horudhac	4
Doorarka iyo Waajibaadka	13
Siyaasadda: Tababarka Shaqo ee Badbaadada	20
Early Help	42
La shaqaynta Waalidiinta iyo Daryeelayaasha	50
Aqoonsashada Xad-gudubka iyo Ilaalinta Walaaca	55
Warbixinta Walaacyada: Shaqaalaha maxay waajib tahay inay sameeyaan marka ay ka walwalaan ilmaha	58
Habka Jawaab-Celinta Ilaalinta: Talaabooyinka Lagu Ilaalinayo Ilmaha Khatarta Ku Jira	63
Ilaalinta Heerarka Baahida	64
Gudbinta U gudbinta Daryeelka Bulshada ee Carruurta	67
Escalation Procedure.....	69
Warbixinta Walaacyada: Waa maxay Shaqaalaha waa in la sameeyaa marka laga walwalo qof weyn.....	70
Review iyo Imtixaanka	77
Lifaaqyada	78
Lifaaqa 1 - Tilmaamayaasha suurtoogalka ah ee Abuse iyo Dayacaad	78
Lifaaqa 2 - Tilmaamayaasha suurtoogalka ah ee Walaacyada Ilaalinta Gaarka ah ..	82
Lifaaqa 3 - Foomka Ilaalinta Walaaca	93
Lifaaqa 4 - Khariidadda Jirka: Diiwaangelinta Dhaawacyada Jirka	96
Lifaaqa 5 - Ilaalinta iyo Ilaalinta Ilaalinta Cunugga	97
Lifaaqa 6 - Diiwaanka Walaacyada Shaqaalaha	98
Lifaaqa 7: Ilaalinta Template Chronology	102
Lifaaqa 8 - Qiimeynta Khatarta Ilmaha / Khatarta Qofka Dhallinta ah	103

Lifaaqa 9: Ururada Taageerada Qaranka	110
Lifaaqa 10: Aragtida Caawinta Hore ee Isbedelka.....	112
Lifaaqa 11: Lifaaqa A Version Taariikhda.....	114
Lifaaqa 12 Qiimeynta Saameynta Sinnaanta ee Buuxa.....	115
Lifaaqa 13 Hagaha Nidaamka Degdegga ah.....	121

Quick Tixraaca Contacts Guide

Kooxda Tababarka Rebel	magaca	lambarka telefoonka
Qorsheysan ee Loogu Talagalay Safeguarding Lead (DSL) & Maamulaha Eedeymaha	Joanne Vertannes	07392331817
Ku-xigeenka Oo Loo Magacaabay Ilaalada Lead (DDSL)	TBC	

Ilaalinta Partners	lambarka telefoonka
Booliska	101 /999
La xiriir Swindon (Daryeelka sooshaalka sooshaalka ee carruurta) contactswindon@swindon.gov.uk	01793 464646 (inta lagu jiro saacadaha shaqada caadiga ah - 8.30 subaxnimo ilaa 4.40 galabnimo Isniinta ilaa Khamiista iyo 8.30 subaxnimo ilaa 4.00 galabnimo Jimcaha) Wixii ka baxsan saacadaha shaqada ee 01793-01793,taleefan u adeeg adeegga xaaladaha degdegga ah (EDS) ee ka baxsan saacadaha shaqada ee ku yaala 01793 436699
Maamul-degaanka oo la magacaabay Sarkaal (LADO) Lado@swindon.gov.uk	LADO Team - 01793 463854 Louis Chandler – 07989 22448
Khadka caawinta ee NSPCC Whistle-ka ka dhacaya	Telefoonka caawinta NSPCC - 0808 800 5000 10am–4pm Isniinta ilaa Jimcaha.

help@NSPCC.org.uk

Horudhac

Yaanu nahay, ee maxaannu bixinaa?

Tababarka Rebel wuxuu jecel yahay awoodsiinta carruurta, dhalinyarada, iyo qoysaska si ay u gaaraan awooddooda buuxda. Hadafekeenu waa in aanu bixinaa waqti hore, taageero ka hortagga ah oo kor u qaadaya samafal, korna u qaadaya ka qaybgalka, xoojinaya adkaynta adkaynta, sidoo kalena horseeda isbedel waara.

Waxaannu wada abuurnaa oo aan wada-shaqeynaa adeegyo ayadoo la kaashaneyna iskuulada, daryeelka bulshada, xirfadlayaasha caafimaadka, iyo ururrada bulshada si loo hubiyo in carruurta iyo qoysaska ay helaan taageerada saxda ah, xilliga saxda ah, sida saxda ah:

✳️ Taageerada Caawinaada Hore ee Caruurta iyo Dhallinyarada

Waxaanu bixinaa faragelin la bartilmaameedsaday si loogu taageero carruurta iyo dhallinyarada horumarka dareenka, bulshada iyo tacliinta, si loo hubiyo inay ku socdaan dariiq ay ku guulaystaan waxbarashada, xirfadaha, iyo nolosha.

✳️ Taageerada Caawinaada Hore ee Qoysaska

Waxaanu siinnaa waqtigii ku habboonaa, talo dabacsan, kala duwidda, iyo taageerada la bartilmaameedsan yahay si qoysaska looga caawiyo qoysaska inay xoojiyaan awooddooda ay ku kobcinayaan carruurtooda, kana gudbaan caqabadaha hortaagan, una abuuraan deegaanno xasiloon, oo taageeraya oo kobciya adkaynta muddada dheer.

✳️ DIRIDA Fasaxyada Gaaban iyo Ka mid noqoshada

Waxaan bixinaa dhaqdhaqaaqyo caalami ah iyo kuwo takhasus leh oo bixiya fasax gaaban oo caruurta iyo dhallinyarada leh dirista, kor u qaadista xornimada, wanaagga, iyo ka qaybgalka bulshada iyada oo ka caawinaysa dhisidda mustaqbal ifaya.

✳️ Bixinta Kala Duwan & Taageerada Kala Guurka

waxaan siineynaa taageero loogu talo galay oo ku habboon carruurta iyo dhallinyarada leh DIR (ilaa da'da 25-jir), xaqiijinta horumarka habsami u socodka goobaha cusub ee waxbarasho. Waxaan awood u siinaa dhallinyarada inay qaabeeyaan dariiqyadooda si ay u gaaraan guusha iyo hufnaanta iyo in la xoojiyo xirfadaha ay u baahan yihiin waxbarasho, shaqo, iyo nolol madax-bannaan.

✳️ Championing Family & Youth Voice

Waxaan si firfircoon ula macaamilnaa carruurta, dhalinyarada, iyo qoysaska go'aan gaarista, kor u qaadista doorashada, dabacsanaanta, iyo xakamaynta adeeg bixinta. Iyadoo loo marayo kooxaha adeegga adeega isticmaalaha ee adeegga isticmaala, waxaan fududaynaynaa wada-qaabaynta iyo wada-soo-saarka, hubinta in adeegyo cusub, wax-ka-qabasho leh, oo ay qaabeeyaan kuwa isticmala.

✳ U doodista caafimaadka maskaxda ee dhalinyarada ay hogaaminayaan

Iyadoo qayb ka ah dhaqdhaqaaqa qaran ee caafimaadka maskaxda, waxaan ka shaqeynaa in aanu yarayno ceebaynta caafimaadka maskaxda iyo adeegyada caawinta hore. Waxaan dhalinyarada awood u siinaynaa in ay hogaamiyaan ficil bulsho isla markaana ay u doodaan siyaasado mudnaanta siinaya wanaagga iyo caafimaadka maskaxda ee guud ahaan waxbarashada, xirfadaha, iyo nolosha.

Siyaasadda Bayaanka

Tababbarka Rebel, caawinta hore, taageerada, ilaalinta, iyo ilaalinta ayaa udune u ah wax kasta oo aan sameyno. Waxaannu fahamsanahay in ilaalinta iyo daryeelka caruurta iyo dhalinyarada ay tahay mas'uuliyad la wadaago oo fure u ah gaaritaanka arrintan ay tahay in la aqoonsado hore ee baahiyaha soo baxaya, shaqo iskaashi wax ku ool ah, dhaqamada kacsanaan ee kor u kaca ku salaysan, iyo qaababka adeeg bixinta cad ee lagaga tago taageerada sharciyeed.

Dhammaan waxqabadyada iyo go'aamada waxay mudnaanta siinayaan amniga iyo badqabka carruurta iyo dhalinyarada. Hababka ilaalinta ee cad-cad ayaa lagu biiriya dhammaan qaybaha adeegyadayaga, xubin kasta oo ka mid ah ururkeenana ayaa lagula xisaabtamaa si loo ilaaliyo jawi nabdoon, iyadoo la raacayo habraacyada saxda ah ee wax loo duubo, la soo sheego, iyo wax ka qabashada walaacyada dhowrista ah.

Anagoo ku shaqeynayna caawimaadda saxda ah qaabka waqtiga saxda ah iyo sharciyada muhiimka ah, dhaqankeenna hore ee caawimaadda iyo ilaalinteena ilaalinta iyo dhiirrigelinta caafimaadka iyo badqabka carruurta iyo dhalinyarada. Waxaan isticmaalnaa hababka ugu fiican ee hadda jira, iyo cilmi baaris ku salaysan caddaymo soo baxaysa si aan ula falgalno oo aan ula sameysano qoysaska si adeegyada ay uga jawaabaan una hormariyaan baahiyahooda.

Iyada oo loo marayo nidaamyada ilaalada ee xooggan, tababbar dhamaystiran, kormeer wax ku ool ah, kormeer wax ku ool ah, kormeer joogto ah ee waxqabadka, waxaan xaqiijineynaa in ilaalintu ay ku dhexjirto ururkeenna iyo in adeegyadeena loogu talagalay in carruurta iyo dhalinyaradaba ay badbaadiyaan.

Carruurta iyo dhalinyarada ay u baahan yihiin dadka diraya, baahida adag, ama nuglaanta way kala duwan yihiin. Waxaan fahamsanahay in carruurta leh baahiyaha waxbarasho ee gaarka ah ama naafanimu ay si gaar ah ugu nugul yihiin xadgudubka,

waxaan taageernaa dabeecad ah "in ay halkan ka dhici karto" dhammaan arrimaha ilaalinteeda.

Waxaan qirannahay in waayo-aragnimada khatarta, xadgudubka, iyo dayacaadda ay gaar u tahay qof kasta, oo ay saameyn ku leedahay mawqifka iyo sooyaalkooda. Anagoo la qaadanaayo **Caruurta Ugu Horeeya, Habka Fikirka Qoyska** iyo hubinta in adeegyadayadu ay si wada jir ah ula qabsadaan, waxaan mudnaanta siinaa bad-qabka cunugga anagoo tixgelineynana baahida qoyska. Habkani wuxuu noo sahlayaa in aanu siino taageero loogu talo galay, waqtigooda ku yimid, iyo guud ahaanba taasoo xoojinaysa qoysaska si loo xaqiijiyo amniga iyo badqabka caruurta ku jira xaaladda qoysaskooda.

Ujeedadeennu waa in aanu gaarsiinno adeegyo hal abuur leh, taageero, iyo iska ilaalin ah halkaas oo codadka carruurta iyo dhallinyarada laga maqlo, waalidiinta iyo daryeelayaasha ay helaan isgaarsiin furan oo hufan, caqabadaha ay qoysasku wajahaana waa mid hoos u dhigaya suurtagalka xornimo. Hadafka ugu danbeeya ayaa ah in dhammaan carruurta iyo dhallinyarada ay awood u yeeshaan in ay gaaraan natiijooyinka ugu wanaagsan ee suurtagalka ah.

Ujeedooyin Istaraatiiji ah oo ku xiran ilaalinta

🔗 **Bixinta Kaalmooyinka iyo Taageerada Hore ee Wax ku ool ah**

ee la siiyay, caddeymo ku saleysan carruurta, dhallinyarada, iyo qoysaska, iyadoo xaqiijineysa inay helaan taageero sax ah waqtigeeda saxda ah. Habkaan firfircooni leh wuxuu yareynayaa baahida loo qabo in si degdeg ah loo sameeyo tallaabooyin sharciyeed wuxuuna kobcinayaa natiijooyin wanaagsan, oo muddada dheer ah.

🔗 **Shaqada sidii Saaxiib Muhiim ah oo ku dhex jira Dalabyada Maxalliga ah**

waxay iskaashi la leedahay waxbarashada iyo ururada bulshada si loo hubiyo in dhammaan dadka adeega adeega isticmaala, iyadoon loo eegin asalka iyo aqoonsiga, ay helaan fursad cadaalad ah oo ay ku heli karaan adeegyada la xiriira. Tani waxaa ka mid ah in la qabsado istaraatiijiyadaha isgaarsiinta si looga qeybgalo loona taageero bulshooyinka xagjirka ah.

🔗 **Ka saar Caqabadaha Hortaagaya Waxbarashada iyo Taageerada**

kala saar caqabadaha ka hor istaagaya carruurta iyo dhallinyarada inay helaan waxbarasho tayo leh, taageero la bartilmaameedsaday, fursado shaqo, iyo adeegyo caalami ah. In la awoodsiyo in ay ku baraaraaraan dhammaan dhinacyada nolosha oo ay si guul ah ugu diyaar garoobaan in ay qaan-gaaraan.

🔗 **Xoojinta Voice Voice Qoyska & Khibrada**

Hubi in qoysaska ay si firfircoon uga qayb qaataan naqshadeynta adeegga, go'aan gaarista, iyo hubinta tayada si loo abuuro jawaab celin, taageero qof-xudun u ah. si

taxadar leh loo dhageysto, la daryeelay iyaga oo u sheegay awoodooda 5. Qoysaska ayaa sheegaya in kaalmada ay heleen ay wax ka qabato dhamaan dhibaataada ay haystaan, ayna si wanaagsan ugu xiran yihiin shabakadooda taageerada iyo bulshada deegaanka

🔊 **Ololaha Nidaam Waxbarasho oo loo dhan yahay**

U diyaar garowga siyaasadaha mudnaanta siinaya ka-qeybgalka ka-saarista, xoojinta caawinta hore, iyo in la hagaajiyo helitaanka taageerada dhalinyarada ee caafimaadka maskaxda. Kor u qaadista hababka kale ee ka-reebista iyo in la hubiyo in dugsiyada ay yihiin kuwo xisaabtamaya si ay u ilaaliyaan hawlaha loo dhan yahay, ee ahmiyada diiradda lagu saarayo diiradda lagu saarayo.

Si aad u aragto aragteena **Adeega Caawinta Early Theory of Change**, fiiri [Lifaaga 10](#).

Mas'uuliyadda wadaagta ah

Wada shaqaynta carruurta

Si ay carruurtu u barwaadhmaan, waxaa muhiim ah in xirfadlayaasha la shaqeynaya ay yeeshaan iskaashi xoogan oo lala yeesho waalidka iyo dadka xanaaneeya.

Ilmo kastaaba wuxuu mudan yahay in uu ku koro guri ammaan ah oo xasilloon oo uu jecel yahay. Carruurta u baahan caawimaad iyo ilaalin waxay mudan yihiin taageero tayo leh iyo taageero wax ku ool ah.

[Wada shaqeynta si loo ilaaliyo caruurta Diseembar 2023](#)

Qof kastaa waa inuu ka wada shaqeeyaa sidii uu u dabooli lahaa baahida qoyska oo dhan, iyada oo si xoogga loo saarayo waxa ugu fiican ilmaha yar.

Ujeeddada siyaasaddan, qeexidda Wadajirka ah ee 2023 ee ilaalinta iyo kor u qaadista daryeelka carruurta waxaa la adeegsadaa laguna qeexay sida:

- Bixinta kaalmo iyo taageero si loo daboolo baahida carruurta isla marka ay dhibaatooyinku soo baxaan.
- Kana badbaadinta la taqaanid la tilmaanshada xun caruurta, hadday tahay gudaha ama dibadda guriga, ooy ka mid tahay Internetka.
- Ka-hortagga curyaaminta caafimaadka maskaxda iyo jirka ama korriinka ilmaha ku haya ilmaha.
- Xaqiijinta in carruurtu ay koraan duruufaha waafaqsan bixinta daryeel amaan ah

oo waxtar leh.

- Kor u qaadista barbaarinta caruurta ee leh waalidka dhalay, ama si kale shabakada qoyskoodu isku shaandhayn ku yeesho ayadoo loo marayo habka daryeelka qaraabonimo, mar kasta oo ay suurtagal tahay iyo meelaha ay ka jirto danaha caruurta.
- Qaashada tallaabo lagu doonayo in dhammaan caruurta oo dhan ay yeeshaan natiijooyinka ugu wanaagsan ee la jaan-qaadaya natiijooyinka ku cad Xeerka Qaranka ee Daryeelka Bulshada Caruurta ..

Sida ku xusan Qaab-dhismeedka Qaranka ee Daryeelka Bulshada ee Caruurta, mabaadii'da soo socota ayaa sidoo kale halkan ku quseeya:

- Daryeelka carruurta waa midka ugu hoosaysa
- Rabitaanka iyo dareenka carruurta waxaa la raadinayaa, la maqlay, loona jawaabay
- Daryeelka bulsho ee carruurta wuxuu u shaqeeyaa wada-shaqayn isagoo la kaashanaya qoysas oo dhan
- Cunugga waxaa koriya qoysaskooda, shabakadaha isku xirka qoysaska ama deegaanada qoyska meel kasta oo ay suurtagal tahayba
- Maamulada maxalliga ah waxay la shaqeeyaan hay'ado kale si ay u aqoonsadaan si wax ku ool ahna u daboolaan baahida carruurta, dhalinyarada iyo qoysaska
- Hay'adaha degaanka ayaa tixgelinaya duruufaha dhaqaale iyo midda bulsho ee saameyn ku leh carruurta, dhalinyarada iyo qoysaskaba

Child First, fikirka Qoyska

Tababarka Caasimada, waxaan aaminsannahay in marka hore ilmo kasta wanaaggoodu uu yimaado. Habkayaga ilaalintu wuxuu ku saleysan yahay xeerarkii Caruurta ee 1989 iyo 2004, kuwaas oo sheegaya in caruurta ay yihiin kuwa ugu nabdoon uguna farxada badan qoysaskooda dhexdiisa – haddii aan faragelin gabi ahaanba lagama maarmaan u ahayn in la ilaaliyo.

Waxaan ognahay in taageerada loo fidiyo qoysaska oo dhan ay tahay habka ugu wanaagsan ee carruurta iyo dhalinyarada looga caawin karo inay isbeddel fiican oo waarta sameeyo. Taasi waa sababta aan si dhow ula shaqeyno waalidiinta, daryeelayaasha, iyo xubnaha qoysaska ee la ballaariyay si aan u abuurno taageero wax ku ool ah, wax ku ool ah, wax ku ool ah.

Markaan fahamsanahay sida mid kasta oo ka mid ah qoyska ay baahidiisa ugu xiran yihiin, waxaan siin karnaa taageero loogu talo galay, taasoo horseedi karta horumar dhab ah oo waarta. Waxaan la shaqeynaa dugsiyada, shaqaalaha arrimaha bulshada, adeegyada caafimaadka, iyo kooxaha bulshada si loo hubiyo in qoysaska ay ku biiraan, taageero tayo sare leh waqtiga saxda ah. ♥

CYP Voice ee Safeguarding

Sida lagu qeexay Wada shaqeynta wadajirka 2023, carruurta way cadahay waxa ay doonayaan inay ka yimaadaan nidaam ilaalin oo wax ku ool ah.

Ilmuhu waxay sheegeen in ay u baahan yihiin:

- **Feejignaan:** In dadka waawayn la ogaysiiyo marka ay wax dhibayaan.
- **Waxgarasho iyo ficilba:** si loo garto waxa dhacaya, in la maqlo, lana garto, iyo in garashadaas loo tallaabo qaado.
- **Xasilloonida:** In la horumariyo xidhiidh joogto ah, oo xasilloon oo kalsooni leh oo ay la leeyihiin kuwa caawiya.
- **Ixtiraam:** In loola dhaqmo wixii laga filaayo ee ay aqoonta u leeyihiin, intii aanay awood u lahayn.
- **Macluumaad iyo Fal-gal:** In aad ka warranto, kuna lug yeelato hab-raaca, go'aamada, cabashooyinka iyo qorshayaasha.
- **Sharaxaad:** In lala socdo natiijada qiimayn iyo go'aamo, iyo sababaha keeni kara in aragtiyahoodu aanay mar walba jawaab toogasho ah oo wanaagsan la gaadhsiin.
- **Taageero:** In ay kaalmo uga helaan xuquuqdooda, iyo xubin ka mid ah qoyskooda.
- **Udgoon:** In la siiyo qof ka caawiya si ay u muujiyaan aragtiyadooda.
- **Ilaalinta:** In laga dhawro dhammaan noocyada tacaddiyada, ku-xadgudubka, ku-xadgudubka, iyo takoorka, iyo in la helo ilaalin iyo caawimaad gaar ah haddii ay tahay qaxooti.

Siyaasadda Ujeeddooyinka

Xeerkani wuxuu xaqiijinayaa in Tababarka Caasimada uu ilaaliyo carruurta iyo dadka waaweyn ee nugul by:

Go'aan qaad

- In aan faahfaahinno ballanqaadkeena ku aaddan caawinta hore, ilaalinta, habraacyada ilaalinta caruurta iyo dhaqanka shaqada oo ammaan ah.

Embedding Early Help and Well-being

- Iyadoo mudnaanta laga siinayo waxqabadyada hore ee lagu sameeyo ilaalinta iyo kor u qaadista caafimaadka iyo fayo-qabka carruurta iyo dhallinyarada.
- Bixinta hawlo lagu xoojinayo xirfadaha caruurta iyo dhallinyarada si ay uga badbaadaan xadgudubyada, waxaana kamid ah in lagu xadgudbo internetka.

Cadeynta Waajibaadka Shaqaalaha

- Hubinta in shaqaalaha oo dhan ay fahmaan:
- Mas'uuliyadooda ilaalinta.
- Sidee looga jawaabi karo shaacinta una soo sheegtaa walaacyada.
- Nidaamka la socdaa markii la korinayo welwel ilaalo ah oo ku saabsan cunugga ama walaaca laga qabo qof weyn
- Hannaanka buunbuuninta

Xaqiijinta Tababarka iyo u-hogaansanaanta

- Bixinta hanuun cad on:
 - Baahiyaha tababarka iyo waajibaadka qaanuulka ah.
 - Filashada hay'adaha ee la xiriirta hab-dhaqan-dhaqan-celinta ilaalinta.

Sameynta Hababka Warbixinta Cad

- In la qeexo tallaabooyinka xiga kadib marka la kordhiyay walaac ilaalin ah.
- Hubinta shaqaalaha waxay fahmeen nidaamka sare u kaca iyo shuruudaha dabagalka.

Aqoonsashada iyo ka-jawaabidda Khatarta

- Shaqaalaha tababarka u ah:
 - Aqoonsadaan calaamadaha iyo astaamaha tacaddiyada.
 - Fahmaan marka ilaalada dheeraadka ah ama warbixinta tallaabooyinka loo baahan yahay.

Wax ka qabashada Khataraha iyo Vulnerabilities

- Baraarujinta wacyi gelinta khatarta ay la kulmaan caruurta, waxaana ka mid ah:
 - Tacaddi, dayacaad, faa'idaysi, xag-jirnimo iyo dhibanenimo.
 - Wax-ka-qabashada walaaca bilowga hore.

Xoojinta Iskaashiga Hay'adaha kala duwan

- Ka shaqeynta iskaashi waxtar leh oo lala yeesho:
 - Qoyska ilmaha, daryeelayaasha iyo shabakadda kaalmada.
 - Hay'adaha ay khuseyso si kor loogu qaado dadaallada dhowrista.

Dhisidda Dhaqanka Safe iyo Adkeysiga

- Aasaasidda habdhaqan wax ku ool ah oo lagu ilaaliyo tababarka Rebel.
- Isku dubaridka hababka sharciga iyo hababka caddaymaha ku saleysan.

Ballanqaadka Hoggaanka iyo Kheyraadka

- Xaqiijinta Kooxda Hoggaanka:
 - Waxay qoondaysaa waqti, khayraad iyo miisaaniyad si loo daboolo waajibaadka ilaalinta.
 - Waxaa la ilaalinayaa hababka ugu wanaagsan ee shaqaale qorista iyo kormeerka shaqaalaha ee nabdoon.
 - Waxay bixisaa deeq dhamaystiran oo caawinta hore ah.

Ilaalinta Macluumaadka La Heli karo

- Siinta waalidiinta iyo daryeelayaasha xog cad oo ku saabsan:
 - Sida loo helo habka ilaalada.
 - Halkee laga heli lahaa taageero haddii ay qabaan walaac.

Wadista Hagaajinta Sii Wadista

- U adeegsiga siyaasaddan sidii loo tixraacayo barta tixraaca ee muhiimka ah:
 - Falanqaynta xogta ilaalinta.
 - Wax ka barashada dhacdooyinkii hore.
 - Qiimaynta waxtarka hababka ilaalinta.
 - Hirgelinta horumarin socota.

Xeer-dejinta iyo Tilmaamaha

Nidaamkayaga ilaalinta iyo ilaalinta caruurta ayaa la sameeyay iyadoo la adeegsanayo tilmaame ka yimid [Iskaashiga Ilaalinta Ilaalinta Swindon](#) (SSP), [Nidaamka Ilaalinta Carruurta ee Koonfur Galbeed](#) (SWCPP) iyo iyadoo la tixgelinayo sharciyada soo socda:

- Xeerka Carruurta ee 1989, 2004 iyo Xeerka Daryeelka Caruurta 2006
- Wada shaqeynta si loo ilaaliyo caruurta 2023
- Maxaa la sameeyaa haddii aad ka walwalsan tahay ilmo la tacaddiyo: talooyin loogu talagalay dadka ku dhaqakhasusa - 2015
- Wadaagista Macluumaadka: talooyin loogu talagalay dadka ku dhaqma adeegyada ilaalinta- 2018
- Talobixinta ka hortagga waajibaadka-waaxda ee dugsiyada iyo daryeelayaasha xanaanada carruurta – 2023
- Ilaalinta Carruurta Ee Waxbarashada - 2023

Siyaasadda Links

Siyaasaddan waa in la akhriyaa iyadoo lala jaan-qaadayo siyaasadaha soo socda:

- Siyaasadda Shaqaalaynta Safer;
- Siyaasadda Carruurta ee Maqan;
- Siyaasadda Waraabinta;
- Xeerka Shaqaalaha ee Anshaxa;
- Siyaasadda Dhaqanka;
- Siyaasadda Anti-Bullying;
- Siyaasadda Cabashooyinka;
- Siyaasadda Caafimaadka iyo Badbaadada;
- Sinnaanta, Kala-duwanaanta iyo Siyaasadda Ka-qayb-galka;
- Siyaasadda Codka Dhallinyarada iyo Qoyska.

Siyaasadahan waxaa laga heli karaa Goobta Shaqada Dijital ah ee Shaqaalaha ee SharePoint.

Baaxadda - Dhegeysiga loogu talagalay

Dhagaystayaasha loogu talagalay siyaasaddan waa:

- **Shaqaalaha iyo mutadawiciinta**, oo ay ku jiraan martida.
- **Saaxiibada iskuulka iyo guddoomiyeyaasha** la shaqeeya Kooxda Tababarka Rebel.
- **Qiimeeyayaasha, IQAs, iyo shaqaalaha kale ee bixinta** ee Xarunta, oo ay ku jiraan qandaraasleyaasha dibadda.
- **Adeeg bixiyayaasha adeegga:** carruurta, dhalinyarada, iyo qoysaskooda.
- **Shaqaalaha iyo mutadawiciinta**, oo ay ku jiraan martida.
- **Hay'ad kasta oo diiwaangashan oo abaalmarinta** ku saabsan shahaadooyinka la bixinayo, OFSTED ama ESFA.

Qorshaha Isgaarsiinta Siyaasadda

Shaqaalaha iyo mutadawiciinta waxaa si buuxda loo aqrin doonaa siyaasaddan inta uu socdo muddada ay ku guda jiraan tababbarka ay bilaabayaana iyo kuwa billaabanaya. Nidaamkan waxaa lala wadaagi doonaa dhammaan dadka isticmaala adeegga iyada oo loo marayo emailka inta lagu jiro diiwaangelinta adeegyadayada. Nuqul ka mid ah

siyaasaddan iyo siyaasadaha kale ee la xiriira ayaa si fudud loo heli karaa on ay Portal xubin digital. Si loo helo baahida loo qabo, nidaamkan waxaa lagu soo saari karaa qaabab daabacan iyo qaabab kala duwan oo loo baahan yahay.

Waxaan hadda ku jirnaa geeddi-socodka abuurista siyaasadda ilaaliye ee ilmaha iyo dhallinyarada oo saaxiibtinimo u ah websaydhkayaga.

Doorarka iyo Waajibaadka

Rebel Tababarka Ilaalinta Team

DSL iyo ku xigeenka oo si ku haboon u qalma oo khibrad u leh ayaa loo magacaabay si ay u fuliyaan doorka. Waxaa la qoondeeyay waqti iyo dhaqaale si doorkaan si hufan loogu hirgalo.

Hogaanka Ilaalinta ee Loo Qoondeeyey (DSL) wuxuu mas'uuliyad guud ka saaran yahay ilaalinta iyo ilaalinta ilmaha, qalabaynta ammaan ah iyo badqabka internetka. DSL-keena, **Joanne Vertannes**, waxay buuxinaysaa doorka ay ku leedahay sida waafaqsan shuruudaha ku xusan *Lifaaqa C ee Ilaalinta Carruurta Nabdoonaanta Waxbarashada (KCSIE) 2023* iyo *Ka Wada shaqeynta ilaalinta Caruurta 2023*.

Ku-xigeenkayaga hoggaanka ilaalinta ee loo magacaabay jagooyinka hoggaanka ilaalinta DDSL ayaa hadda la magacaabayaa, waxaana la dejin doonaa ka hor inta aanay adeegu bilaaban. DDSLs waxay u dhaqmi doonaan maqnaanshaha DSL, iyagoo ku xigeen u ah DSL si loo hubiyo ilaalinta joogtada ah ee kormeerka ilaalinta.

DSL iyo ku xigeenaduba waxay ka qeyb gali doonaan tababaro ku haboon si loogu qalabeeyo si ay u gutaan doorkooda oo ay ku jiraan hababka horumarsan ee Horumarinta Horumarinta Ee Swindon Safeguarding Partnership, iyagoo u hagaajinaya tababarkooda ugu yaraan 2dii sanoba mar ([bogga tababarka SSP](#)). DSL

ama DDSL waxaa la heli doonaa waqti walba marka ay caruurta joogaan, si ay shaqaalaha ugala hadlaan walaacyada ilaalinaya.

Masuuliyada Gudiga Ilaalinta waxa ay kala yihiin;

- Taasoo keentay adeega adeega caawinta hore ee loo fidiyo iyo iskaashi hay'ado badan oo la shaqeeya xirfadlayaasha kale ee dhammaan hay'adaha, oo ay ku jiraan adeegyada bulshada, booliska iyo saaxiibada caafimaadka.
- U shaqeynta sidii Lead Professional ee kiisaska caawinta hore iyo ka qayb ka qaadanaya qorshayaasha ilaalinta carruurta ee baahida ilmaha iyo qorshayaasha ilaalinta ilmaha.
- Bixinta jawaabta ka qalinjabisay, isku dubbaridka tallaabo ilaalinta ilmaha, kormeerida maareynta khatarta ee xayiraadaha kiiska, iyo kor u qaadida ama sameynta gudbinta sida loo baahdo.
- In la ilaaliyo shaqaalaha iyo laftoodaba wax kasta oo wax laga bedelo siyaasadda ama sharci dejinta heer qaran iyo mid maxalli ahba.
- Hubinta in shaqaalaha oo dhan, mushaar iyo mutaddawacnimo, ay heleen tababar ku habboon oo ilaa iyo hadda ah ilaalinta caruurta (eeg xagga hoose).
- Shaqaale, laaluush iyo talo iyo toosinba ka heleen shaqaalaha, mushaar iyo mutaddawacnimo intaba, ku saleysan socota iyo waliba arrin kasta oo ah oo ah oo ah ilaalinta sida loogu baahan yahay.
- Haynta nidaamka kaydinta si qarsoodi ah ee wax lagu qoro si loo ilaaliyo iyo cabashooyinka ilaalinta caruurta.
- Hubinta dhammaan shaqaalaha, booqdayaasha iyo mutadawiciinta waxay ka warqabaan siyaasadaha iyo nidaamyada iyo waajibaadka ka saaran ilaalinta carruurta.
- Matalidda dejinta shirarka hay'adaha ka dhexeeyo, gaar ahaan, wadhadallada istaraatiijiyada, shirarka ilaalinta carruurta iyo kooxaha muhiimka ah.
- Iyagoo la wadaagaya macluumaadka ku saabsan daryeelka, ilaalinta iyo arrimaha ilaalinta carruurta ee ay la kulmeen carruurta goobtooda, iyadoo la doonayo in la fahmo sida ugu habboon ee loo garab taagi karo carruurta goobaha ay joogaan.
- Tayada xaqiijinta bixinta ilaalada xarunta iyada oo loo marayo falanqaynta xogta, cabbirka saameynta leh iyo xaqiijinta xaqiijinta ilaalinteeda.

wax ku ool ah oo ka shaqeeya multi-hay'ad

Hay'adaha kala duwan ee xoogan iyo iskaashiga jinsiyadaha badan waxay muhiim u yihiin aqoonsigooda iyo wax ka qabashada baahida carruurta iyo qoysaska. Si loo xaqiijiyo ilaalo wax ku ool ah, dhamaan hay'adaha iyo shaqaalaha la shaqeeya carruurta waa inay ilaaliyaan filashooyinka la wadaago.

Kooxdeena ilaalinta waxay si dhow ula shaqeeyaan Daryeelka Bulshada ee Carruurta,

bixiyayaasha waxbarashada, booliska, adeegyada caafimaadka, kooxaha ku xadgudba dhalinyarada iyo la-hawlgalayaasha kale ee hay'ado badan si ay u ilaaliyaan carruurta iyo dhalinyarada. Ururada mutadawacnimada ah ama waaxda saddexaad.

Wadashaqeyntan waxaa ku lug leh wadaagista macluumaad wax ku ool ah, cusboonaysiinta joogtada ah, soo gudbinta warbixinta, iyo ka-qaybgalka firfircoon ee caawimaadda hore, sugidda iyo shirarka ilaalinta carruurta iyo shirarka muhiimka ah ee kooxeed.

Kooxdeena Ilaalinta waxaa ka go'an inay wax ku ool yihiin hay'ad badan oo ku shaqaysa si ay u taageeraan ilaalinta go'aan qaadashada go'aan qaadashada iyadoo la hubinayo sidaa:

Iskaashiga:

- Dhaqaatiirta la shaqeyneysa isku cunugga iyo qoyska ayaa wadaaga macluumaadka si ay sawir buuxa ugu dhisaan waayo-aragnimadooda isla markaana ay hubiyaan in codka cunuggu uu udub dhexaad u yahay go'aan gaarista.
- Go'aanada waxaa lagu wargaliyaa hab-wadaagga ah, doodda wax dhisaya, iyo falanqaynta macluumaadka laga soo qaato dhammaan adeegyada ay khusayso.

Barashada:

- Kooxuhu waxay soo saaraan caddaymaha ugu fiican ee la heli karo, waxay sameeyaan dib-u-fiirin wadaag ah, kana fiirsadaan aragtiyo xirfadeed oo kala duwan.
- Fursadaha wax barashada asxaabta waxaa loo abuuraa, aqoon isweydaarsi, hantidhawrka asxaabta, kormeerka kooxda, iyo kormeerka si loo xoojiyo ku dhaqanka xirfadlayaasha.

Haku:

- Xiriir adag oo ka dhexeeya hay'adaha ayaa lagu hubinayaa in carruurta helaan taageero iyo badbaado sax ah.
- Carruurta waxay helaan taageero guud, oo loogu talo galay iyagoo ka soo saaraya khibradda hay'ado badan oo kala duwan.

Ka mid noqoshada waa la ilaaliyey:

- Waxaa shaqaalaha lagu taageeray in ay aqoonsadaan oo ay ka hor tagaan

takoorka, kala-duwanaanshaha, iyo maandhawga waxyeello waxyeello u leh hab-dhaqanka ilaalintu.

- Dhaqaatiirtu waxay kala soocaaan dhibaata ay keento diiqada dhaqaale iyo tan bulsho iyo waxyeello ka dhalata isticmaalka waalidka ama dayacaad, iyagoo jawaabahooda ku haboon sida ay ku waafaqsan tahay.

Waxaa la dhiirigelinayaa caqabadda wax ku ool ah:

- Mihnadlayaasha waxay ka hortagaan male-awaalka, waxay galaan doodo ixtiraam leh, waxayna si wadajir ah uga shaqeeyaan xallinta aragtiyada kala duwan.
- Xukun madaxbanaan waxaa la qiimeeyaa iyadoo ay weheliso go'aan-gaarista wadajirka ah, kobcinta wada-hadalka furan iyo yareynta khatarta koox-ururaysiga.

Macluumaadka Wadaagista

Xogta wax ku ool ah in la wadaago waxay muhiim u tahay aqoonsigooda iyo wax ka qabashada khatarta ku wajahan nabadgelyada carruurta. Qof kali ahi ma haysto sawir dhamaystiran oo ku saabsan duruufaha ilmaha, markaa hay'adaha waa inay ka wada shaqeeyaan si ay macluumaadka ula wadaagaan hab wakhtiyaysan oo jaanis ah. Sida la ogaaday in Dib u eegista Case halis ah, dib u dhac ama fursado lumay si ay u wadaagaan faahfaahinta muhiimka ah waxay yeelan karaan cawaaqib xumo.

Dhaqaatiirta guud ahaan hay'adaha waa in:

- **Walaacyada la wadaag xilli hore** – Caddeeyo oo ka jawaabaan khatarta isla marka ay soo baxaan, sida maqnaanshaha iskuulka oo joogto ah ama ku lug lahaansho la yaqaanno daryeelka bulsho ee carruurta.
- **Ka fikir xiriirada ballaaran** – La wadaag macluumaadka ku saabsan dadka waaweyn ee ku xiran ilmaha haddii ay khatar gali karto.
- **Qaababka Aqoonsashada** – Khatarta lala socdo ee lala xiriirinayo carruurta la la'yahay, dhowrista xaaladaha guud, iyo kiisaska awood-is-dhaafsigah ah, si loo hubiyo isku-dubbaridka hay'ado badan.

Dhaqaatiirtu ma aha in ay u qaataan in qof kale uu ku gudbin doono macluumaad xasaasi ah —haddii uu shaki ku jiro, ay la wadaagaan walaaca daryeelka bulshada carruurta ama booliska.

Sharciyeed ku saabsan Wadaagista Macluumaadka

Xeerka Ilaalinta Macluumaadka 2018 iyo **UK GDPR** waxay oggolaanayaan in lala wadaago xogta shakhsiga ah si loo ilaaliyo ujeeddooyinka ilaalinta iyada oo aan ogolaansho laga haysan haddii ay jirto aasaas sharci ah, sida:

- **Waajibaadka sharciyeed** – Halka ururadu ay waajib ku tahay in ay ka faa'iideeyaan macluumaadka.
- **Shaqada guud** – Marka la wadaago xogta waa lagama maarmaan ah danta guud ama waajibaadka rasmiga ah.

Ogolaanshadu way ku haboonaan kartaa xaaladaha qaarkood, laakiin waa inay ahaataa mid gaar ah, oo waqti-xaddidan, waana lagala laaban karaa. Si kastaba ha ahaatee, cabsida laga qabo in la jabiyo sharciyada xogta waa inaysan marnaba hor istaagin in macluumaadka la wadaago marka bad-marinta cunuggu ay halis ku jirto.

Shaqooyinka iskaa wax u qabso ee Shaqaalaha iyo Iskaa wax u qabso

Dhammaan shaqaalaha iyo mutadawiciinta waxay wada saaran yihiin mas'uuliyad wadajir ah oo ah ilaalinta badqabka iyo xaqiijinta nabadgelyada carruurta iyo dhallinyarada. Dhammaan shaqaalaha iyo mutadawiciinta waxaa la qeexay xilalka soo socda:

- **Wacyi-gelin:** Shaqaalaha iyo mutadawiciinta waa inay si buuxda u fahmaan siyaasadda iyo nidaamkeena Ilaalinta. Waa in ay sii wadaan heegaanka calaamadaha suurtagalka ah ee tacaddiyada ama dayacaad la'aan iyo walaacyo kale oo ilaalin ah. Eeg to do
- **Warbixinta Walaacyada:** Haddii shaqaalaha ama mutadawiciinta ay walaac ka qabaan amniga ama fayyo-qabka ilmaha, waa inay u sheegaan DSL ama DDSL iyada oo aan dib u dhac lahayn. Shaqaalaha iyo mutadawiciinta waa inaysan u qaadan in qof kale uu ku gudbin doono macluumaad muhiim ah.
- **La shaqaynta waalidiinta iyo daryeelayaasha:** In la raaco mabaadi'da la shaqaynta waalidka iyo daryeelayaasha (iyo xubnaha qoyska oo la ballaariyey) si loo dhiso xiriirro lagu kalsoon yahay oo lala yeesho isgaadhsiin furan oo daacad ah.

- **Qarsoodiya:** Shaqaalaha iyo mutadawiciinta waa inay ilaaliyaan sirta la xiriirta walaac walba oo ilaalinaya. Macluumaadka waa in lala wadaago oo kaliya kuwa qaba baahida sharciga ah ee loo baahan yahay in ay ogaadaan, si waafaqsan ilaalinta hab-maamuuska.
- **Tababar:** Shaqaalaha iyo mutadawiciinta waxay heli doonaan tababar ku habboon oo ilaalin ah, kaas oo ay ka mid yihiin in la aqoonsado calaamadaha xadgudubka, ka jawaabidda shaacinta, iyo fahamka nabadgelyada internetka. Tababarada socda iyo wixii kusoo kordha ayaa la bixin doonaa si loo hubiyo in dhammaan ay ka warqabaan sharciga hadda jira iyo hababka ugu haboon.
- **Taageerada Carruurta:** Shaqaalaha iyo mutadawiciinta waa inay si firfircoon uga qayb qaataan taageeridda carruurta nugul iyo dhallinyarada, oo ay ku jiraan kuwa qaba baahiyaha waxbarasho ee gaarka ah. Tani waxaa ka mid ah in si gaar ah looga feejignaado isbeddelka hab-dhaqanka iyo in la tixgeliyo caqabadaha dheeraadka ah ee ay wajahayaan ardayda qaba xiriirka ama dhibaatooyinka dhinaca waxbarashada.
- **Ilaalinta Dhaqanka:** Dhamaan shaqaalaha iyo mutadawiciinta waxay mas'uul ka yihiin kobcinta ilaalinta dhaqanka adeegga gudahiisa, halkaas oo daryeelka carruurta ay mudnaanta koowaad ka siiso dhammaan howlaha iyo is dhexgalka.

Guddiga Maamulka / Hoggaanka Kooxda Hoggaanka Mas'uuliyadaha

Guddiga Maamulka iyo **Kooxda Hoggaanka** ayaa mas'uuliyad guud ka saaran xaqiijinta in ilaalinta dhaqanka iyo qaab-dhismeedka lagu soo gunnaanado howlaha xarunta. Doorkooda weyn ee ilaalinta waxaa ka mid ah:

- **Kormeerka Istaraatiijiga ah:** Guddiga maamulka iyo kooxda hoggaanka ayaa mas'uul ka ah maamulka iyo waafaqsanaanta. Tani waxaa ka mid ah dejinta iyo dib-u-eegidda istaraatiijiyadda ilaalinteeda ee Xarunta, siyaasaddeeda, nidaamyada iyo dib-u-eegidda hubinta gudaha iyo dibedda iyo casharrada laga bartay. Waxay hubiyaan in Xaruntu ay waafaqsan tahay dhammaan dhowrida sharciyada iyo in la taageero la socodka heshiisyada maalgelinta.

- **Isla xisaabtanka:** Guddigu wuxuu kala xisaabtamayaa hubinta ilaalintu in loola dhaqmo sida mudnaanta koowaad ee heer kasta ah. Waxay dib u eegaan ilaalinta arrimaha si joogto ah waxayna hubiyaan in shaqaalaha ay u hoggaansamaan siyaasadaha iyo hababka ugu wanaagsan.
- **Kheyraadka iyo Tababbarka:** Guddiga maamulku wuxuu hubiyaa in ilo ku filan, oo ay ku jiraan maalgelinta, loo qoondeeyey ilaalinta tababarka, hubinta in dhammaan shaqaalaha iyo mutadawiciinta loo tababaro si habboon loo tababbaro, lana taageero si ay u gutaan waajibaadyadooda ilaalinta.
- **Kormeer iyo Dib-U-EEGID:** Guddigu waxa uu mas'uul ka yahay kormeerka kormeerka iyo dib-u-eegista iyo dib-u-eegista dhowrista siyaasadaha, nidaamka, iyo dhaqamada. Waxay dib u eegaan warbixinnada dhacdada, jawaab celinta shaqaalaha, iyo macluumaadka kale ee la xiriira si loo qiimeeyo waxtarka dadaallada ilaalintooda.
- **Horumarinta Aragtida La Wadaago:** Guddiga maamulku wuxuu la shaqeeyaa la-hawlgalayaasha iyo hay'adaha kale si loo abuuro aragti wadaag ah oo ku aaddan adeegyada hagaajinaya natiijooyinka qoyska. Adeegsiga caddaynta ka soo baxda ku dhaqanka tooska ah, cilmi-baaris cusub iyo isbeddelka soo baxaya, iyo sidoo kale codka kuwa leh waayo-aragnimo nool, waxay eryaan dhaqan ka mid noqoshada, kala duwanaanshaha iyo awoodda ay kula qabsan karaan oo ay uga jawaabaan si cusub dadka adeegeena isticmaala adeegeena.

Adeegga Fahamka Isticmaalayaasha

Tababarka Rebel waxaa ka go'an inay ka caawiyaan waalidiinta iyo xanaaneeyayaashu inay fahmaan mas'uuliyaddeenna mas'uuliyadda daryeelka dhammaan carruurta iyo waajibaadka xannaaneynta. Siyaasadda ilaalintu iyo habraacyada waxay fursad u leeyihiin waalidiinta iyo daryeelayaasha iyada oo loo marayo portal-kooda xubinta ka ah, nuqul waraaq ahna waxaa laga codsan karaa admin team.

Iyada oo qayb ka ah habka caruurta ku jira, kulan induction bilow ah ayaa la siiyaa waalidka iyo daryeelayaasha iyo cunugga oo aan si cad ugala hadli doonno waajibaadkeenna ilaalinta. Waxaan sidoo kale hadda ku guda jirnaa abuurista

siyaasadda ilaalinta ilmaha iyo dhallinyarada ee ku habboon ee loogu talagalay websaydhkayaga.

Waalidiinta iyo daryeelayaasha waxay ku sheekaysan karaan, email iyo nagala hadli karaan na phone si ay nooga wargeliyaan wax arrimo ah ama in ay codsadaan wac telefoon ama 1:1 xubin ka mid ah Kooxda Xoola-dhaqato.

Boggeena internetka ee hadda jira wuxuu sidoo kale siinayaa helitaanka dhowr ilood oo waxtar u leh waalidka iyo daryeelayaasha. Kuwaas waxaa laga helayaa hoosta *Info > Signposting-ka Adeegyada*. Boggeena cusub waxaa loogu talagalay in lagu kiciyo wacyiga gargaarka hore, [Swindon Local Offer](#) iyo calaamadeynta Ururada Taageerada Qaranka ([Lifaaga 9](#)), iyada oo loo marayo macluumaad la wadaago, xiriirro iyo bar-gal la heli karo.

Siyaasadda: Tababarka Shaqo ee Badbaadada

Safer Recruitment

Waxaannu la soconnaa shaqaalaynta adag ee ammaan ah anagoo fulinayna hababka looga **hor tago, loo diido, loona caddeeyo** shakhsiyaadka khatar ugu jiri kara carruurta.

Cabiraadaha Key:

- Kobcinta DBS waxay jeeg gareysaa dhammaan shaqaalaha iyo qof kasta oo xiriir joogto ah la leh carruurta.
- Shaqaalaha aan lahayn DBS (da'da awgeed) ayaa ku jira waajibaadka xaddidan oo marnaba ma tagin kor joogsi la'aan (lagu garan karo barxad cas).
- Hababka Qorista Safer ayaa la raacaa, si waafaqsan Hababka Ilaalinta Ilmaha ee Koonfur Galbeedka Galbeed.

Hannaanka Qorista

- Wadashiga wareysiga laga wareystay waxaa marwalba ku jira ugu yaraan hal qof oo ku tababaran qorista Safer.
- War murtiyeedyada safka ah ayaa ka muuqda dhammaan xayaysiisyada shaqada iyo sharaxaadda shaqada.

- Si buuxda ayaa loo baarayaa shaqooyin ka soo farcamay.
- Raadinta internetka waxaa lagu sameeyaa musharraxiinta la soo gaabiyey, walaacyada looga hadlayo wareysiga.
- Waxaa la dalbadaa tixraacyada ka hor wareysiga, waxaana ka mid ah mid ka mid ah booskii xanaanada caruurta ee ugu dambeeyay lagu meeleeeyay ama tixraaca iskuulka ee codsabayaasha da'da yar.

Cabirka iyo Record Haynta

- **Diiwaanka dhexe** wuxuu raadraacayaa aqoonta shaqaalaha, jeegaga aqoonsiga, iyo xogta baaritaanka (Lambarka tixraaca DBS, taariikhda daaha, iyo xayiraadda).
- Dukumentiyada aqoonsiga si nabadgelyo ah ayay ugu kaydsan yihiin faylasha shaqaalaha.

Ka-meel-saarista sida waafqsan sharciga xanaanada carruurta

Inta lagu guda jiro hawlgalka, dhammaan shaqaalaha, ardayda, iyo mutadawiciinta waxaa lagu wargeliyay waajibaadyadooda sida waafaqsan Xeerka Xanaanada Caruurta ee 2006. Dhammaan shaqaalaha, ardayda iyo mutadawiciintu waa in ay bixiyaan macluumaad la xiriiira wixii la soo galay oo ku saabsan wixii **xukun ah, digniin, amarrada maxkamadda, canaanashada,** ama **digniinta saameyn ku** yeelan karta habboonaanshahooda ay u leeyihiin inay la shaqeeyaan carruurta, iyadoo aan loo eegin in kuwani ay dhaceen ka hor ama intii ay ka shaqeynayeen goobtii ay ka shaqeynayeen.

Shaacinta Macluumaadka La Xiriiira

Intaas waxaa dheer, shaqaalaha ayaa laga rajaynayaa inay ku wargaliyaan wax xiriir ah ama ururo, gudaha iyo dibaddaba goobta shaqada (oo ay ku jirto online), taasoo halis ku keeni karta badqabka carruurta goobahan.

Tan waxaa ka mid ah duruuf kasta oo xiriir shakhsi ah ama dabeecadaha ay saamayn xun ku yeelan karaan daryeelka carruurta ay daryeelkooda ku hayaan. Guddiga Maarayntu wuxuu kormeeraa Diiwaanka *Khatarta Isku-dhacyada-Dulsaarka*.

Dadka soo booqda iyo shaqaalaha aan DBS ahayn ayaa la hubiyay

- Shaqaalaha (oo aan DBS la baarin da'dooda darteed) **looma dayn karo kaligood** in ay ku jiraan waajibaad xaddidan oo waxaa lagu garan karaa barxadahooda cas.
- Dadka soo booqda ama mutadawiciin shaqo u tabaceeyayaasha ama dadka soo booqday aan DBS la hubin lama **dayn karo kaligood** waxaana lagu ogaan karaa bannaanbaxooda cas.

Wixii faahfaahin dheeraad ah, tixraac siyaasaddeena *shaqaaleeynta safer*.

Induction Shaqaalaha

Dhammaan bilowga cusub waxay helaan tababaro induction ah si ay uga caawiyaan si ay u fahmaan doorarka iyo waajibaadka saaran. At induction, dhammaan shaqaalaha iyo mutadawiciin hesho tababar gudaha on:

- Ilaalin iyo tababarka ilaalinta ilmaha;
- Siyaasadda iyo nidaamyada Ilmaha ee maqan;
- Ka hortagga iyo tababarka badbaadada internetka;
- Xeerka Anshaxa shaqaalaha iyo iskaa wax u qabsada iyo [Hagidda Dhaganka Shaqada Nabadgalyada ee Dadka Qaangaarka ah ee La Shaqeeya Caruurta](#) (Safer Consortium Consortium)
- Heshiiska Isticmaalka IT-da (si loo isticmaalo teknoolojiyada iyo aaladaha)
- Siyaasadda Habdhaqanka iyo Nidaamka
- Soo gudbinta habdhaqan aan haboonayn oo ay soo bandhigeen xubno kale oo ka mid ah shaqaalaha ama mutadawiciinta, ama qof kasta oo carruurta la shaqeeya.
- Codka Cunugga: ku xoojinta caruurta inay muujiyaan baahidooda, dareenkooda iyo fikirkooda oo ay ku lug leeyihiin go'aan gaarida, wada-shaqeynta iyo wada-soo-saarka.

DSL waxay hayn doontaa rikoodhka hannaanka Induction ee dhammaan bilowga cusub.

Tababarka Shaqaalaha

Tababarka Core

DSL waxay maamushaa shaqaalaha CPD waxayna hubineysaa in la bixiyo tababaro muhiim u ah adeeg bixinta, iyo sidoo kale tababaro muhiim u ah doorarka gaarka ah iyo caymiska xirfadaha, la bixiyo.

Dhammaan shaqaalaha gaarsiinta tooska ah iyo maamulayaasha waxay buuxiyaan modules Core iyo Specialist SSP labadii sanaba mar. Waxaa lagu dhiirigelinayaa mutadawiciinta joogtada ah inay sidaas oo kale sameeyaan. Ku Xigeenka Cusub DSLs waxay dhameystiraan *Aqoonsiga Walaacyada Ilaalinta iyo Samaynta Gudbinta* (SSP) waxaana lagula talinayaa in ay dhammaystiraan qaybaha takhasuska iyo takhasuska leh ugu yaraan hal mar sanadkii iyagoo khibrad u leh doorkooda.

Dhammaan mutadawiciinta joogtada ah iyo shaqaalaha maamulku waxay

dhammaystiraan tababarka Ilaalinta Wacyi-gelinta Aasaasiga ah saddexdii sanaba mar. Tababarkaan ayaa awood u siinaya shaqaalaha inay aqoonsadaan calaamadaha tacaddiyada suurtagalka ah iyo in ay dayacaan fursadda ugu horreysa iyo in ay jawaab uga bixiyaan si waqtiyeysan oo ku haboon.

Habdhaqanka Booqdaha iyo Warbixinnada

Ka hor booqashada, waxaan weydiineynaa martida inay saxiixaan *Xeerka Anshaxa ee Booqdayaasha*. Dhammaan soo booqdayaasha waa inay soo galaan marka ay yimaadaan oo ay warbixin gaaban ka helaan Hoggaamiyaha Kulanka ama Maamulaha oo daboolaya:

- Nidaamka ilaalinta guriga
- Maareynta dhacdada
- Muhiimadda ay leedahay soo gudbinta walaacyada

Dhammaan booqdayaasha waxaa si toos ah loogu dirayaa bandhiggeena Ilaalinta, oo ay ku jiraan Xeerka Anshaxa ee la fududeeyay iyo Warbixinta Qulqulka Walaaca. Nuqul adag oo ku saabsan siyaasadda Ilaalintu wuxuu diyaar u yahay miiska hore.

Booqdayaasha joogtada ah waxay helayaan nuqulada elektarooniga ah ee siyaasadda Ilaalinaya iyo ***Xeerka Anshaxa***.

Shaqsi kasta oo aan la aqoon ama aan la aqoon waxa looga hor imanayaa cadaynta iyo xaqiijinta.

TABABARKA DIR

Dhammaan shaqaalaha iyo mutadawiciinta waxay helaan tababar ku takhasusay dirato takhasuska diraya, oo ka kooban sharciga dirista, caqabadaha ay la kulmaan qoysaska, iyo xayiraadaha caruurta wajiga dirista. Tababarka waxaa sidoo kale diiradda lagu saarayaa ka mid noqoshada, wada-soo-saarka, u-doodista, fahamka Waxbarashada, Qorshayaasha Caafimaadka iyo Daryeelka, doorarka kooxeed ee kala duduwan, iyo helitaanka dalabyada maxalliga ah.

Horumarinta Xirfadlaha

Shaqaalaha iyo mutadawiciinta ayaa helaya tababaro iyo tababaro joogta ah oo joogto ah oo ku saabsan ilaalinta iyo wixii ku soo kordhay. Kuwani waxaa lagu soo gudbiyaa gurigayaga iyada oo loo marayo barnaamijkeenna ilaalinta shaqaalaha ee kaydinta sanadlaha ah ee Maalinta Day day, kulamada horumarinta shaqaalaha,

kulamada shaqaalaha, fadhiyada kormeerka asxaabta, tusaalooyinka xaaladda ilaalinta, ilaalinta su'aalaha, wargeysyada, emails, boggeena internetka, iyo soo bandhigida ilaalinta.

Maalinta Sannadlaha ah ee Ilaalinta Shaqaalaha Ee Ilaalinta Maalinta Tababarka Day waxaa diiradda lagu saarayaa calaamadaha iyo tilmaamayaasha xadgudubka, dayacaad, iyo ka faa'iidaydiga. Waxay sidoo kale dabooshaa arrimaha kale ee ilaalinta ee lagu qeexay *ilaalinta caruurta ee waxbarashada* (KCSIE), Lifaafa B, iyo sidoo kale khatarta iyo qodobada difaaca, dabeecada khatarta ah ee dhalinyarada, muhiimada luuqada ay isticmaalaan xirfadlayaasha, waxqabadka Caawinta Hore ee la socodka, iyo tababarada gaarka ah ee dirista.

Shaqaalaha iyo mutadawiciinta ayaa sidoo kale fursad u helaya inay ka qayb galaan shirarka dibedda oo ku saabsan ilaalinta arrimaha waxaana lagu taageeraa horumarinta dhaqankooda iyada oo loo marayo tababarka dibadda ee:

- Tababarka Hogaamiyaha Kooxda Waalidka (*Barnaamijka Kobcinta 10-toddobaad ee Kobcinta Waalidka*)
- Nidaamka Daaweynta Qoyska (ku tiirsan maalgelinta)
- Aragtida iyo Wax-qabsiga Kooxaha Badbaadinta
- Fahamka caafimaadka maskaxda ee carruurta iyo dhalinyarada
- Fahamka khibradaha khibradaha Carruurnimada adverse
- Qaybaha Muhiimka / Takhasuska iyada oo loo marayo [Iskaashiga Ilaalinta Swindon ama hay'ado kale oo dibadda ah](#)
- Wareysiga Motivational
- Farshaxanka daaweynta ee Wellbeing

Saxiixyada si loo xaqiijiyo fahamka

Marka Siyaasadda Ilaalinta ama siyaasadda kale ee la xiriirta la cusbooneysiyo cusbooneysiinta sharciga / hagitaanada awgeed, shaqaalaha waxaa laga codsanayaa inay dib u saxiixaan si elektaroonik ah si ay u xaqiijiyaan fahamkooda ayna aqbalaan mas'uuliyadda ka saaran dabagalka su'aalaha ama su'aalaha ay qabaan xubin ka mid ah kooxdeena ilaalinta.

Qorshaynta Workforce

Marka la qorshaynayo qorshaynta horumarinta shaqaalaha iyo qaab-dhismeedka abaabulka, waxaa muhiim ah wadiiqooyinka tababarada iyo wadiiqooyinka horumarinta. Tababarka xirfadeed ee muhiimka ah waxaa ku jiri kara heshiiska waxbarasho:

- Heerka 3 ee Shaqaalaha Dhallinyarada
- Heerka 3 Fududeeyaha Codka Dhallinyarada
- Heerka 4aad Ee Caruurta, Dhallinyarada iyo Ku-dhaqtarka Qoyska
- Heerka 5aad ee Hoggaanka Caafimaadka & Daryeelka Bulshada iyo Carruurta & Adeegyada Dhallinyarada
- Heerka 5 Learning and Skills Teacher / Heerka 5 Waxbarashada iyo Tababarka

Kormeerka Shaqaalaha

Shaqaalaha iyo mutadawiciintu waxay si joogto ah u helaan kormeer joogto ah, mid shaqsi ahaan ama koox ahaan, si ay uga caawiyaan horumarkooda xirfadeed iyo tayada shaqadooda.

Kormeerku waa hannaan laba dhinac ah oo loogu talagalay in lagu kordhiyo aqoonta, xirfadaha, iyo qiyamka iyadoo la hagaajinayo natiijooyinka caruurta iyo in lagu gaaro ujeedooyinkii lagu heshiiyay. Wuxuu sidoo kale bixiyaa meel ay kaga hadlaan arrimaha xasaasiga ah, oo ay ku jiraan dhowrista walaaca iyo wixii arrimo ah ee la xiriira dhaqan shakhsiyadeed ama asxaab ahaaneed.

Kormeerka ilaalinta

Ilaalinta ilaalinta waxaa loo qorsheeyey dhammaan shaqaalaha iyo mutadawiciinta si ay u taageeraan waajibaadkooda ilaalinta iyo masuuliyadaha ilaalinta iyo waxqabadkooda ka tarjumaya. Iyada oo loo marayo kormeerka, waxaan xaqiijineynaa shaqaalaha:

- Fahmaan xilalka iyo waajibaadka saaran.
- In aad haysato xirfadaha lagama maarmaanka ah, aqoonta, dabeecadaha, qiyamka iyo dabeecadaha ay ku gutaan waajibaadkooda shaqo.
- Hel fursado dib-u-eegis iyo feker falanqeyn ah oo qeyb ka ah go'aan gaarista.
- Ku dadaal caqabad wax ku ool ah, wax ka qabashada male-awaalka iyo xallinta khilaafaadka si dib u soo celin iyo ixtiraam leh.
- Waxaad aad u dareemeysaa in si buuxda loo taageeray, si wax ku ool ahna loo maareeyay doorkooda.

Kormeerku wuxuu sidoo kale door muhiim ah ka qaataa Hannaanka Hay'adaha Badan ee Xalinta Khilaafaadka Xirfadaha ee Ilaalinta, dhiirrigelinta caddeynta, kobcinta xirfadaha, ku dhaqanka dib-u-eegista, go'aan qaadashada war-gaarista, iyo caqabadaha ixtiraamka leh. Eeg qaybta siyaasadda ee [Escalation](#).

Kormeerka ilaalinta waa khasab shaqaalaha waxaana caadi ahaan lagu soo gudbiyaa hal-ku-xajin toddobaadkiiba 6-8. Mutadawaciinta ayaa inta badan si caadi ah u helaan ilaalin si shakhsi ah ama internetkaba uga helaan ilaalin joogto ah, qof ahaan ama

internetkaba. Inkastoo kormeerka asxaabta guud uu yahay mid ikhtiyaari ah, dib u eegista barashada dhacdooyinka halista ah iyo walaacyada ilaalinaya waa qasab.

Kormeerka loo sameynayo Shaqaalaha Gargaarka Hore iyo Ardayda Shaqada Bulshada

Waxaannu joogteynaa heerarka xirfadeed ee sareeya anagoo gelinayna Qaab-dhismeedka Awoodda Xirfadlaha (PCF) oo aan gelinno Shaqaalaha Caawinta Hore iyo horumarinta ardayga shaqada bulshada. Inkastoo dhammaan shaqaalaha, mutadawiciinta, iyo booqdayaasha ay u hoggaansamaan Xeerka Anshaxa ee adag, shaqaalaha Caawinta Hore waxay raacayaan Nidaamyada Dabeecadaha iyo Qiyamka Nidaamyada la jaanqaada PCF, iyagoo xoogga saaraya hufnaan, ixtiraam, xirfad, iyo dareen-celin. Qaab-dhismeedyadan, oo ay weheliso qiimaynta khatarta adag (dhexdhe iyo mid qof), ayaa xaqiijinaya in la bixiyo adeegyo ammaan ah, oo ah xarun caruur.

Wixii faahfaahin dheeraad ah, tixraac siyaasaddeena *kormeerka iyo qiimaynta*.

Ammaanka Online

Eeg [Barista Badbaadada Online-ka ee Duqsiyada \(hanuun aan sharci ahayn\)](#).

Teknolojiyada waxey door weyn ka qadataa ilaalin badan iyo walaacyo wanaagsan. Carruurtu waxay khatar ugu jiraan in ay khatar ku galaan xadgudub khadka tooska ah iyo in qof ahaanba, xaalado badanna, xad-gudubyo ayaa isku mar ka dhaca labada deegaanba.

Carruurta iyo dhallinyaraduba waxay si online ah u isticmaali karaan carruurta iyo dhallinyaradu:

- Farriimaha xad-gudubka ah, dhibaateynta, iyo farriimaha xunxun
- The wadaagista ah ama aan raali ahayn oo aan raali ahayn oo ah sawiro aan caawa ahayn
- Qaybinta sawirrada xadgudubka ah iyo sawirrada qaawan ee shakhsiyaadka aan oggolaanin in ay helaan

Wax ka qabashada Walaaca Badbaadada Online

Shaqaaluhu waxay raacayaan nidaamkeena ilaalinta sida ku cad xeerkan. Tilmaan dheeraad ah oo ku saabsan xadgudubka **caruurta** iyo ka jawaabida walaaca ku saabsan wadaagga sawirro aan wanaagsaneyn iyada oo la adeegsanayo qalabka

mobile-ka waxaa laga heli karaa [Ilaalinta Caruurta ee Waxbarashada \(KCSIE\), Qeybta 2aad.](#)

Mas'uuliyadeena Ammaanka Online

Tababarka Rebel wuxuu aqoonsan yahay:

- Doorka sii kordhaya ee tiknoolajiyada ee waxbarashada, kobcinta xirfadaha iyo nolol maalmeedka carruurta
- Kala duwan oo badan oo ah mawduucyada internetka ee la heli karo carruurta
- Khatarta la socota horumarka farsamada
- Muhiimadda bixinta manhajka amniga internetka ee ballaaran, khuseeya, iyo horumarinaya
- Baahida loo qabo casharro ammaan online joogto ah oo dhan termar kasta
- Waxaa lagama maarmaan ah in la cusbooneysiyo qalabka, barnaamijyada, iyo qalabka ay carruurtu isticmaalaan si loo hubiyo in waxbarashada la xiriiira
- In badbaadada internetka ay tahay in laga tixgeliyo dhamaan siyaasadaha xarunta ee khuseeya
- Waajibkeeda ah in ay u hoggaansamo Shaandhaynta iyo Kormeerka Heerarka

U bandhigida Badbaadada Internetka ee Manhajka

Manhajkeena wuxuu wax ka qabanayaa **afar meelood oo muhiim ah oo halista internetka ah:**

- **Content** - Gaadhista wax waxyeello
- **Xiriirka** - Khatarta isdhexgalka internetka ee dadka kale
- **Dhaqanka** - Dhaqanka Shakhsiyadeed iyo raadraaca digital
- **Ganacsiga** - Faa'iidada dhaqaale iyo fadeexadaha

Waxyaabaha muhiimka ah waxaa ka mid ah:

- Baridda fekerka muhiimka ah si loo qiimeeyo qalabka internetka iyo waxyaabaha ku jira
- Xoojinta fariimaha muhiimka ah ee badbaadada, sida qawaaniinta SMART-ka Childnet, guud ahaan manhajka iyo casharrada RSHE
- Kaalmaynta carruurta si ay u dhisaan u adkeynta xagjirnimada, bixinta goob ammaan ah oo lagaga doodo, iyo dhiirrigelinta ka qaybgalka madaniga ah

Khatarta Online waayo, xirfadlayaasha

Shaqaalaha iyo mutadawiciintu waxay ka warqabaan halista xirfadeed ee la xiriirta adeegsiga warbaahinta bulshada iyo isgaarsiinta elektarooniga ah (email, telefoonada gacanta, texting, goobaha shabakadaha bulshada iwm) waana inay raacaan

nidaamyada lagu qeexay Siyaasadda Nabadgelyada Online [hadda horumarineed] iyo *Siyaasadda Istaraatiijiyada La Aqbali Karo*.

Isticmaalka Force macquulka ah

Habkayagu wuxuu la jaanqaadayaa hagidda yaraynta [*Baahida loo qabo Xakamaynta iyo Xakamaynta Xakamaynta \(DfE, 2019\)*](#). Waxaannu mudnaanta siinaynaa **de-escalation** iyo **taageerada hab-dhaqanka wanaagsan** si loo yareeyo baahida loo qabo hababka xakamaynta.

Mabaadi'da Muhiimka ah

- Xakamaynta iyo wax ka qabashada xakamaynta ayaa ah xarun ugu dambeysa waana in loo adeegsadaa oo kaliya marka ay jirto khatar degdeg ah oo ah in waxyeelo loo geysan karo ilmaha, dadka kale, ama shaqaalaha.
- Faragelin kastaana waa inay noqotaa mid saami ah, lagama maarmaan ah, iyo sida ugu wanaagsan ee danta cunugga.
- Shaqaalaha waxaa loo tababaraa farsamooyinka de-escalation si ay u maareeyaan dhaqanka si ammaan ah oo waxtar leh.
- Daryeel nafsadeed iyo daryeel xog-ogaalnimo ayaa uddun u ah qaabka aynu ku socono, annaga oo aqoonsanayna saameynta ay hababka xanibaadaha ku yeeshaan carruurta.
- Dib-u-eegista dhacdada ka dib waxaa la hubiyaa in dib loo eego faragalinta, casharradana waxaa laga bartay si loo yareeyo baahida mustaqbalka ah ee xoog.

Waxaa naga go'an inaanu xoojino jawi nabdoon, ixtiraam leh, loo dhan yahay. Faragalinta jirka waxaa loo adeegsadaa oo kaliya **marka gabi ahaanba loo baahdo** – haddii ilmuhu naftiisa ama dadka kale uu halis galinayo. Dhacdooyinka noocan oo kale ah waxaa keydiya oo saxiixaya qof marag ah.

Wixii faahfaahin dheeraad ah fiiri *Siyaasadda Maareynta Maareynta Habdhaqanka*.

Whistleblowing

Read our *Siyaasadda Wefdiga buuxa*

At Tababarka Rebel, waxaa naga go'an in aan ku soconno heerarka ugu sarreeya ee hufnaanta iyo daahfurnaanta. Waxaan si dhab ah u qaadnaa walaac kasta oo ku saabsan sharci darro, anshax darro ah, ama aan ammaan ahayn, waxaana ku dhiirigelineynaa shaqaalaha, mutadawiciinta iyo saamileyda inay soo sheegaan.

Sharciga ayaa difaaca shakhsiyaadka kiciya walaacyada sharciga ah ee ku saabsan danta guud. Kuwani **'shaacinta tayoooyinka'** waxaa ka mid ah walaaca ku saabsan:

- Howlo dembiyeed
- Dhicidda cadaaladda
- Khataraha ku ah caafimaadka iyo badbaadadda
- Waxyeelada deegaanka
- Jabinta waajibaadka sharciga
- Qarinta mid ka mid ah kor ku xusan

Uma baahnid caddeyn caddayn si aad walaac u sheegto, - in **la qabto caqiido macquul** ah ayaa kugu filan. Baaritaanka walaaca jira waa mas'uuliyadda ururka ee ma aha mas'uuliyadda shaqsiga sare u qaadaya.

Kor u qaadista walaacyada

Waa in la soo qaadaa walaaca ku saabsan ku dhaqanka saboolka ah ama aan ammaan ahayn ama guuldarrada ka dhex jirta ururka waa in la kiciyaa waana in la soo jeediyaa iyadoo la raacayo tilmaamaha ku xusan:

- Handbook Shaqaalaha
- Xeerka Shaqaalaha ee Anshaxa
- Visitor / Volunteer Code of Conductor
- Walaacyada Heerka Hoose (Walwalka ku saabsan qofka qaangaarka ah)
- Siyaasadda Cabashooyinka

Xaaladaha intooda badan, walaaca waa in loo gudbiyo Maareeyaha Hoggaamiyaha Oo sidoo kale ah DSL-ka Xarunta iyo Maareynta Hoggaanka Eedaymaha. Haddii walaaca ku lug leh qofkan, waa in lala soo taagaa xubin ka mid ah Guddiga Maamulka.

Kuwa dareemaya inaysan awoodin in ay soo sheegaan gudaha, khadka **caawinta weelka NSPCC Whistleblowing** ayaa diyaar ah. Xaalado gaar ah, walaaca waxaa laga yaabaa in lagu kiciyo walaacyada hay'adaha kale ee dibadda - kuwaani waxay ku taxan yihiin siyaasaddeena wararka.

Waxaa naga go'an in aan hubino in whistleblowers la ilaaliyo, la dhegeysto, lana taageero marka kor loo qaadayo walaacyada si niyad sami ah.

Khadka caawinta ee NSPCC Whistle-ka ka dhacaya help@NSPCC.org.uk	Telefoonka caawinta NSPCC - 0808 800 5000 10am–4pm Isniinta ilaa Jimcaha.
---	--

Waxaa naga go'an in aan hubino in whistleblowers la ilaaliyo, la dhegeysto, lana

taageero marka kor loo qaadayo walaacyada si niyad sami ah.

Kaalmada carruurta iyo dhalinyarada

Kooxda Tababarka Rebel Training Group, waxaannu aqoonsan nahay in shaqaalaheena iyo mutadawaciinta ay ku jiraan meel muhiim ah oo lagu aqoonsado walaacyada soo baxaya, caawinaad siiyaan carruurta iyo dhalinyarada, ay sare u qaado wax-qabadkooda, kana hor tagaan in arrimaha sii kordhaan. Waxaa naga go'an in aan carruurta iyo dhalinyarada u fidinno taageerada lagama maarmaanka ah, kobcinno jawi wanaagsan oo mudnaanta siinaya nabadgelyadooda, wanaaggooda iyo horumarkooda.

Xeeladaha Taageerada Key

1. Deegaan nabdoon oo taageero leh

waxaanu siinaa goob ammaan ah, amni, iyo meel aan khatar lahayn oo carruurta iyo dhalinyaradu ay ka dareemi karaan taageero iyo daryeel. Deegaankani wuxuu hubinayaa in uu dareemo ammaan inuu muujiyo fikirkooda iyo walaacooda.

2. Dhaqan iyo ixtiraam loo dhan yahay

Waxaan ku beernaa dhaqan loo dhan yahay oo la xuso ixtiraam, naxariis, iyo kala duwanaansho. Shaqaalaha iyo mutadawaciinta ayaa loo tababaray inay u wajahaan dhammaan xaaladaha xasaasiga ah, fahamka saameynta ay waayo-aragnimadooda cunuggu ku yeeshaan caafimaadka maskaxda, habdhaqankooda, joogista, iyo horumarka.

3. Shaqaale la tababaray oo xasaasiga ah

Kooxdeena ayaa si gaar ah u tababaran in ay aqoonsadaan kana jawaabaan baahiyaha gaarka ah ee carruurta iyo dhalinyarada. Tababbarkani wuxuu awood u siinayaa inay siiyaan taageero waqtiyeysan oo ku haboon, iyo inay hubiyaan in carruurta ay dareemaan inay dareemaan inay maqlaan oo ay fahmaan.

4. Therapeutic Arts for Well-being

Waxaan ku dareynaa farshaxanka daaweynta qaabkeena, taageeridda fannaaninta carruurta iyada oo loo marayo hal-abuur hal abuur. Habkani waxa uu caadi ka dhigaa xeerka dareenka waxana uu bixiyaa meel aan afka ahayn oo dareenka, kobcinaya bogsashada iyo adkeysiga.

5. Carruurta iyo dhalinyarada waxaa la siiyaa fursado ay ku wada hadlaan kooxo Hal-ku-dheg ah ama koox yar, kuwaas oo siinaya meel ammaan ah oo ay ku baaraan dareenkooda ayna helaan taageero shaqsiyadeed.

6. Xiriiriye lala yeesho Dugsiyada iyo Hay'adaha Dibadda

Waxaan xaqiijineynaa isgaarsiin ku haboon dugsiyada cunugga ee SENCO/ANCO (Isuduwaha Waxbarashada Gaarka ah/ Isku-duwaha Baahiyaha Dheeraadka ah), haddii loo baahdo, si loo xaqiijiyo wajahaad isku dubarid ah oo lagu wajahayo daryeelka cunugga. Waxaan sidoo kale fududeynaa taageerada hay'adaha ka baxsan hay'adaha ka baxsan marka loo baahdo.

7. Siinta Carruurta Cod ayaan

xaqiijinaynaa in codka cunugga laga maqlo kulamada ama dood kasta oo ku saabsan danahooda. Waxaan u adeegsannaa hababka ilmaha ku haboon sida '3 Guri' si aanu carruurta fursad ugu siino inay fikirradooda muujiyaan, annaga oo hubinayna in ay dareemayaan inay awood u leeyihiin go'aannada ku saabsan daryeelkooda iyo taageeradooda.

8. Isku-dubbaridka Taageerada Dibadda

Waxaannu fududaynaynaa wadashaqayn lala yeesho hay'adaha ka baxsan si ay taageero dhamaystiran u fidiyaan ilmo kasta ama qof kasta oo da'yar ah oo u baahan, si loo hubiyo in dhammaan dhinacyada daryeelkooda wax lagaga qabto.

9. Kaqeybgalka Dhallinyarada: Waxaannu qiime balaadhan u qabanaynaa ka qaybgalka dhallinyarada, hubinta in carruurta iyo dhallinyaradu ay helaan xulasho, dabacsanaan, iyo xakamaynta kursigooda. Waxay haystaan fursado ay isku-dubaridaan oo ay iskaashi ku wada sameeyaan adeegyo cusub, u oggolaanaya inay qaabeeyaan waaya-aragnimadooda waxbarasho oo ay si macno leh ugu biiriyaan horumarinta barnaamijyada lagu taageerayo.

Tababarka Ilaalinta Tababarka Rebel

Dhiirrigelinta Ixtiraamka iyo naxariista

Waxaan kobcinaynaa deegaan halkaas oo ixtiraam, naxariis, iyo dabeecad wanaagsan ay yihiin kuwo udub dhexaad u ah dhammaan isdhexgalka. Iyada oo la dhowrayo qiyamkaan, waxaan abuureynaa meel ammaan ah oo soo dhaweyn ah oo loogu talagalay waxbarasho iyo koritaan shakhsiyadeed, taas oo ka caawinaysa carruurta iyo dhallinyarada inay ku baraarugaan. Sida ay nooga go'an tahay inaan qof walba si sharaf leh ula dhaqanno wuxuu ku dhiirrigelinayaa in uu si xor ah isu muujiyo isla markaana hubinno in mar walba ahaato samafal wanaagsan.

Ka-hor-tagga Dabeecadaha waxyeellada leh

Shaqaalaha iyo mutadawiciinteena waxay si buuxda uga go'an tahay inay caqabad ku noqdaan dabeecadaha waxyeellada leh ama dabeecadaha gacan ka geysta tacaddiyada. Waxaannu si firfircoon u faragelinnaa si aannu uga hortagno nooc kasta oo

takoor ah, xadgudbayn, ama kufsi xun, dhiirrigelinta dhaqanka ixtiraamka iyo ka mid noqoshada wakhti kasta. Iyada oo loo marayo tababar iyo hababka ilaalin cad, waxaan xaqiijineynaa in ficillada waxyeelada leh si dhakhso ah oo wax ku ool ah wax looga qabto, taas oo u oggolaanaysa jawi ammaan ah dadka oo dhan.

Xiriirka, Galmada, iyo Waxbarashada Caafimaadka (RSHE)

Waxaanu bixinaa Xiriirro dhamaystiran, Galmada, iyo Barbaarinta Caafimaad ee dhammaan barnaamijyada dhalinyarada, oo daboolaya mawduucyada lagama maarmaanka u ah sida xiriirka caafimaadka, nabadgelyada, iyo xuduudaha shakhsiyeed. Hadafkayagu waa in aanu dadka dhalinyaradda ah ku diyaarinno aqoonta iyo xirfadda ay u baahan yihiin si ay go'aanno xog-ogaal ah uga gaaraan fay- qabsigooda ku aaddan wanaagga. Waxaan sidoo kale xoogga saarnaa muhiimadda oggolaanshaha, sirtoonka qiirada leh, ilaalinta nabadgelyada adduunka dhijitaalka ah, iyo sida loo raadin lahaa taageero haddii loo baahdo, dhiirrigelinta dhaqan ixtiraam iyo mas'uuliyad.

Horumarinta Qiyamka British Values

At Rebel Training Group, waxaan taageeraynaa qiyamka aasaasiga ah ee Ingiriiska ee dimuqraadiyadda, sarreynta sharciga, xorriyad shakhsiyadeed, ixtiraamka labada dhinac, iyo u dulqaadashada kuwa leh diinooyin iyo caqiidooyin kala duwan. Qiyamkaasi waxa ay ku gundhigsanayaan qaabka aynu ula dhaqanno waxbarashada, awoodsiinta iyo awoodsiinta dhalinyarada inay noqdaan muwaadiniin masuul ah, dad firfircoon oo fahamsan oo qaddariya kala duwanaanshaha bulshada casriga ah ee Britain. Waxaan dhalinyarada ku dhiirrigelinaynaa in ay ixtiraamaan isla markaana ay ka hor tagaan wax isxuumeynta, una ololeeyaan sinnaan iyo cadaalad dhinac kasta oo ay noloshooda ka midka yihiin. Wada-hadallada, waxqabadyada, iyo mashaariicda bulshadu, waxa aanu ku baraarujinaa dareen ah lahaansho iyo mas'uuliyad bulsho, si aanu dhalinyarada uga caawino inay horumariyaan niyad-wanaag adag oo la jaanqaada qiyamkan asaasiga ah.

Taageerida dhibbanayaasha iyo tacaddiyada xadgudubka caruurta waxaanu

bixinaa kaalmo ku habboon oo loogu talo galay dhibbanayaasha iyo kuwa sameeyay xadgudubka caruurta. Habkayaga dib u soo celinta wuxuu diiradda saarayaa bogsashada iyo fahamka, ka caawinta labada dhinacba inay wax ka bartaan waaya-aragnimada iyo kobcinta jawi ay ku jirto isla xisaabtan iyo naxariis. Waxaannu si wadashaqayn ah ula shaqeynaa hay'adaha dibadda, si loo hubiyo in dhammaan dhinacyada ay khuseyso ay helaan taageerada ay u baahan yihiin si ay dib ugu soo kabtaan oo ay kobcaan.

Xuquuqda Caruurta iyo Xiriirka Ixtiraamka waxaan

xaqiiijineynaa in dhamaan carruurtu ay ogaadaan xuquuqdooda, iyo sidoo kale muhiimadda ay leedahay in la ilaaliyo xiriirka ixtiraamka iyo caafimaadka u leh. Waxbarashadani waxay dhistaa is-wacyigelin, is-qiimeyn, iyo ixtiraam labada dhinacba, taas oo u suuragelinaysa in carruurta ay horumariyaan xirfadaha ay ku socoto xiriirka si wanaagsan. Iyadoo xoogga la saarayo qiyamkan, waxaan ka caawinaa dhalinyarada

inay fahmaan doorka ay ku leeyihiin dhisidda bulsho naxariista leh, halkaas oo naxariista iyo ixtiraamka dadka kale ay yihiin kuwa ugu muhiimsan.

Waxqabadka Caddaynta ku salaysan

At Rebel Training Group, waxaa naga go'an inaanu bixino wax-qabadyo tayo sare leh, cadayn ku salaysan si loo taageero baahiyaha dareenka, maskaxda, iyo waxbarashada ee carruurta iyo dhalinyarada. Adeeg bixinteena loogu talagalay qorshayaasha dawladda iyo xeeladaha maxalliga ah sida:

- [QORSHAHA Hagaajinta Dirista iyo Qorshaha Hagaajinta Dejinta Kale, Gov.UK, Maarso 2023](#)
- [SEND, Istaraatiijiyada Ka-qaybgalka iyo Istaraatiijiyada Qodobbada Kale 2023-28, SBC](#)
- [Faragelinta hore, istaraatiijiyadda dhalinyarada iyo istaraatiijiyadda bulshada, 2023 -27, SBC](#)

Waxaan ka faa'iideysanaa noocyo badan oo caddaymo ku saleysan, dhaawacyo la wargeliyay, oo ay ka mid yihiin:

1. **Kooxaha Kalkaaliyayaasha (Nurture UK)**

Kooxaha barbaarinta ayaa ah faragelin waxtar leh oo loogu talagalay in lagu taageero carruurta ay dhibaatooyin kala kulmaayaan horumarka bulshada iyo dareenka. Kooxahani waxay bixiyaan deegaan ammaan iyo kobcin ah oo ay carruurta ku dhisi karaan kalsooni, ayna horumariyaan isku kalsoonaan, ayna bartaan xirfado muhiim ah sida isgaarsiinta, xeerarka dareenka iyo xallinta khilaafaadka. Ayadoo la adeegsanaayo koox yar oo ah goobo daaweyn ah, waxaan abuurnaa boos ay carruurta ku dareemi karaan qiimeeyn iyo faham, taas oo awood u siinaysa inay ku baraarugaan dareen ahaan iyo mid tacliin ahaan labadaba.

2. **Wajahoyinka uur-galka ah ee loo adeegsado (Polyvagal Theory, PACE Framework)**

Waxaanu codsanaynaa ficillo xog-galin ah si loo caabbiyo carruurta ay la kulmeen waayo-aragnimada xun ee carruurnimada (ACEs). Marka la fahmo saameynta dhaawacyada ee korriinka maskaxda iyo habdhaqanka, waxaan la qabsannaa habkayaga si loo hubiyo in carruurta ay dareemaan ammaan, taageero, iyo awoodsiinta.

1. **Polyvagal Theory waxay** naga caawisaa in aan aqoonsanno muhiimadda uu habdhiska neerfayaasha u leeyahay xakamaynta dareenka iyo habdhaqanka. Waxaannu ku darnaa farsamooyin lagu caawiyo carruurta inay nidaamiyaan

jawaab-celintooda jireed, yaraynta walaaca iyo dhiirrigelinta dareenka amniga.

2. **Qaab-dhismeedka PACE** (Playfulness, Aqbalaada, Cajiibka, iyo Empathy)
wuxuu diiradda saarayaa dhisidda kalsoonida xiriirka iyada oo loo marayo hab naxariis leh, oo aan go'aan ahayn. Qaab-dhismeedkani wuxuu ka caawiyaa carruurta inay fahmaan oo ay qiimeeyaan, kobcinta xiriir dareen oo xoog leh iyo fududaynta isbeddelada wanaagsan ee habdhaqanka.
3. **Wax-ka-qabadyada la xiriira CBT-ka**
Cognitive Behavioural Therapy (CBT) ayaa ku wargelinaysa in badan oo ka mid ah hababka daaweynta daaweynta, ka caawinta carruurta si ay u aqoonsadaan una caqaboobaan qaababka fikirka xun ee wax ka tari kara walaaca, niyad-jabka, ama dabeecadaha carqaladeynta. Iyada oo loo marayo wax ka qabashada xog-galinta CBT, caruurta waxay bartaan inay dib u soo ceshadaan fikirradda oo ay sameeyaan istiraatiijiyado la-qabsi caafimaad leh. Marka la eego dhinacyada garashada cidhiidhiga caadifadeed, waxaan caruurta ku diyaarinaynaa qalabka ay u baahan yihiin si ay u hagaajiyaan faydada qabkooda maskaxeed isla markaana u yeeshaan aragti wax ku ool ah oo nolosha ah.
4. **Dhismaha Theory Dhismaha**
waa qayb muhiim ah oo ka mid ah xeeladaha our cilmiga iyo taageerada our. Iyadoo ku saleysan shaqada Lev Vygotsky, aragtida dhismaha ayaa xooga saaraysa muhiimadda ay leedahay in taageero ku meel gaar ah la siiyo carruurta iyagoo horumarinaya xirfado ama faham cusub. Taageeradan ayaa si tartiib tartiib ah hoos ugu dhacaysa maadaama oo ay caruurta helaan aqoonta iyo kalsoonida, taas oo u oggolaanaysa inay sii madaxbannaanaadaan. Iyada oo loo marayo wax ka qabashada si taxadar leh loogu talo galay, waxaan xaqiijineynaa in carruurta lagu carqaladeeyo aagga ay ka kooban yihiin horumarka dhaw, taas oo awood u siineysa inay ku dhisaan awoodda jirta isla markaana ay helaan hagitaan iyo dhiirrigelin ay u baahan yihiin si ay u guuleystaan.
5. **Maslow's Hierarchy of Needs**
Waxaan fahamsanahay in caruurta aysan si buuxda u gali karin waxbarasho ama horumarin cilmiyeed haddii aan baahiyahooda aasaasiga ah la daboolin. Annaga oo ka duulaya Maslow's Hierarchy of Needs, waxaan xaqiijineynaa in baahiyaha aasaasiga ah ee carruurta – sida badbaadada, lahaanshaha, iyo isku-qiimeynta - la siinayo mudnaanta ka hor inta aan diiradda la saarin kobcintooda waxbarasho ama mid bulsho. Marka hore baahiyahaas wax laga qabanaayo, waxaan abuurnaa jawi ay caruurta ka dareemayaan amni, qiima badan, isla markaana awood u leh inay gaaraan awooddooda buuxda. Hannaankeennu wuxuu cunugga kaalmeynayaa dhammaan, iyadoo la tixgeliyo baahidooda dhow iyo kan dheer ee uu u qabo.
6. **Tababarka Diiradda Lagu Saarayo / Kobcinta**
Diiradda Saarista Xalka-diiradda iyo la tacaalidda awood-siinta caruurta si ay diiradda u saaraan awooddooda iyo in ay horumariyaan xalal wax ku ool ah oo ku

wajahan caqabadaha ay la kulmi karaan. Habkani waxa uu caruurta ku dhiirigelinayaa in ay dajiyaan yoolal ay gaari karaan, kobcinta dareenka hay'adaha iyo in ay gacanta ku dhigaan horumarkooda. Ayadoo la adeegsanaayo hab ku saleysan xoojinta mustaqbalka, waxaan ka caawinaa carruurta inay dhistaan kalsooni ay ku qabaan awooddooda ay ku doonayaan inay ka gudbaan culaysyadooda oo ay ku gaaraan ujeedooyinkooda shaqsiyeed iyo kuwa waxbarasho. Habkani wuxuu dhiirigelinayaa adkaynta, is-waxtarka, iyo fekerka wanaagsan, taas oo caruurta ku dhiirigelinaysa inay caqabado u arkaan inay yihiin fursado koritaan ah.

7. Istaraatiijiyadda Dib-u-Dhexgalka (Bixinta Beddelka)

loogu talagalay carruurta ka soo baxday waxbarashada caadiga ah, istaraatiijiyaddeena dib-u-dhexgelinta waxay diiradda saareysaa taageeridda sidii ay ugu guuleysan lahaayeen ku soo laabashada dugsiga ama wajigooda xiga ee waxbarashadooda. Iyadoo si dhow loola shaqeeyo dugsiyada, qoysaska, iyo hay'adaha dibadda, waxaan xaqiijineynaa kala-guur sahlan oo tixgelinaya baahida shaqsigu cunugga, oo ay ku jirto taageerada bulsho, dareenka, iyo tacliinta. Tan waxaa laga yaabaa inay ku lug leedahay wax ka qabasho loogu talo galay si wax looga qabto farqiga u dhaca waxbarashada, oo ay weheliso taageero dareen iyo dabeecad si looga caawiyo dhallinyarada si ay u dareemaan kalsooni iyo niyad-jabsan. Hadafkeenu waa inaan abuurno geeddi-socod dib-u-midayn totaban oo taageero leh, in awood loo siiyo carruurta inay dib ula falgalaan waxbarashadda oo ay gaaraan awooddooda buuxda.

Record Haynta

Sidee baan u ilaaliyaan diiwaanka our

Qof kasta oo ka mid ah shaqaalaha, booqdaha, ama iskaa wax u qabso, oo walaac ka qaba bad-qabka cunugga, ama hela shaacinta tacaddiyada, wuxuu samaynayaa diiwaanka saxda ah sida ugu dhakhsiyaha badan. Diiwaankaan waxaa ka mid noqon doona wax la yidhi ama la arkay, taas oo dhacda u noqonaysa macnaha macnaha, iyo taariikhda oo dhan, wakhtigeeda, iyo meesha ay ku taalo. diiwaanka la gelin doonaa on our ilaalada digital iyo ilaalinta ilmaha walaac / log dhacda.

Haddii la arko dhaawaca ama calaamadaha sababa walaaca, kuwan waa in lagu diiwaan geliyaa **muuqaalka khariidadda jirka**, oo muujinaysa baaxadda iyo qaabka calaamadda ama dhaawaca. **Waa inaan sawirro la qaadin.**

Qoraal kasta oo gacanta lagu qoro (laguma qaban ilaalinta dijitaalka ah iyo ilaalinta ilmaha walaac / foomka dhacdooyinka) waa la hayn doonaa, xitaa haddii mar dambe la qoro.

Chronologies

- **Habdhaqanka kala duwan ee ilmaha iyo dhallinyarada shakhsiyaadka ah** waxaa si ammaan ah loogu kaydin doonaa nidaamka maareynta dijitaalka ah oo la ilaaliyo ilaa taariikhda, si joogto ah dib loogu eego.
- Dhamaan **dhacdooyinka muhiimka ah** ee lagu duubay taariikhda taariikhiga ah, oo ay ku jiraan ka soo qaybgalka shirarka, wicitaanada taleefanka, iyo emails la xiriira ilaalin iyo / ama ilaalinta cunugga.
- Sidoo kale cilmiga taariikh nololeedyada waxaa ku jira macluumaadyo mawduuc ah oo ku saabsan waxqabadada ay qaadeen iyo natiijooyinka, taas oo diiradda la saarayo in xaaladdu ay soo hagaagayso iyo in kale.

Case File Review

- Ilaalin iyo arjiyada ilaalinta carruurta ee loogu talagalay carruurta gaarka ah iyo dhallinyarada ayaa loola dan **leeyahay in si joogto ah dib loogu eego si** loo hubiyo in wax kasta oo khatar ah la dhimayo isla markaana la qaado tallaabo ku haboon.
- Dokumentiga aragtida guud ayaa loo sameynayaa si loola socdo dhamaan carruurta iyo dhallinyarada ay qabaan dhowrista ama walaaca badbaadinta carruurta. **Dokumentigan tooska** ah wuxuu ka tarjumayaa tirada carruurta iyo dhallinyarada ay ka buuxaan ilaalinta carruurta, u baahan carruurta, ama hela kaalmada caawinta hore.

Record haynta

At Tababarka Rebel, waxaa naga go'an inaannu raacno Xeerarka Ilaalinta Xogta Guud ee Xogta (GDPR) iyo Sharciya Ilaalinta Macluumaadka (GDPR) si loo hubiyo maaraynta ammaan ee xogta shakhsiga ah.

Waxaan leenahay khayraadka lagama maarmaanka u ah bini'aadamka iyo farsamada si ay si buuxda ugu hoggaansamaan sharciyadan oo ay u ilaaliyaan xuquuqda maadooyinka xogta. Ururkeenu wuxuu ka diiwaangashan yahay xakamaynta xogta xafiiska [Guddoomiyaha Warfaafinta \(ICO\)](#).

Sarkaalka Ilaalinta Xogta ee la magacaabay waa Joanne Vertannes (Maamulaha Agaasimaha iyo DSL).

Nidaamkeenna Ilaalinta Xogta iyo Siyaasadda GDPR waxay qeexaysaa nidaamyada adag ee aan raacno ee ku aadan maareynta, kaydinta, iyo haynta xogta shakhsiga ah. Nidaamyadan ayaa si joogto ah dib loogu eegayaa oo loo cusbooneysiisaa si loo

hubiyo in la sii wado waafaqsanaanta sharciyada ilaalinta xogta iyo in lala jaanqaado hababka ugu wanaagsan ee lagu ilaalinayo xogta shakhsiyeed.

Waxaan joogteynaa Jadwallada xajinta macluumaadka si loo hubiyo in xogta shakhsiga aan la hayn muddo ka badan intii loo baahnayn, oo leh waqti xajinta caadiga ah oo ah laba sano ka dib faragelinta. Ka dib muddadan, xogta waxaa si ammaan ah loo tuuri doonaa iyada oo la raacayo siyaasaddeena *GDPR iyo Data Protection Policy*.

Ogolaanshaha

Tababarka Rebel, waxaa naga go'an in aan hubino in ogolaanshahaas la raadiyo ka hor inta aan la wadaagin xogta dhammaan gudbinta, marka laga reebo duruufaha ay helitaanka oggolaanshaha keeni karto in ilmaha khatar ugu jiro inuu wax yeello ama uu dhexdhexaadiyo baaritaan boolis oo socda (tusaale ahaan, kiisaska ku saabsan eedeymaha eedeymaha ku saabsan xadgudubka galmada ee waalidka ama looga shakisan yahay in la been abuurta ama xanuun la kharribay).

Marka lagu jiro xaalladaha ogolaanshaha laga qariyo **gudbinta heerka 4**, waxaan si taxaddar leh u qiimeyn doonaa in ay jiraan sababo ku filan oo laga hor-tegi karo baahida loo qabo ogolaansho si ilmaha loo ilaaliyo. Xaaladdan oo kale marka lagu jiro, waxaa laga yaabaa inaan talo ka raadsan karno **Contact Swindon** ama hay'adaha kale ee khuseeya si aan u hagno go'aankayaga.

Waxaan si buuxda u ognahay in, marka laga hadlayo gudbin lagama maarmaan ah si loo ilaaliyo ilmaha, in ay waajib ku tahay sharci in aan wadaagno macluumaadka ayadoon haysan ogolaansho waalidka si loo xaqiijiyo nabadgelyada iyo badqabka cunugga.

Qarsoodiga iyo War-wadaagista

Waxaan qiranaynaa mas'uuliyadeena xirfadeed ee ah in aan la wadaagno hay'adaha kale macluumaadka si loo ilaaliyo carruurta. Iyada oo la raacayo "Talo Wadaagista Macluumaadka ee Dhaqaatiirta Ilaalinta" (2018), waxaanu ilaalin doonaa diiwaanada saxda ah oo aanu la wadaagno macluumaadka lagama maarmaanka ah waalidiinta / daryeelayaasha, xirfadlayaasha caafimaadka, booliska, adeegyada bulshada, dugsiyada, iyo Ofsted (haddii la diiwaan geliyo) marka ku haboon.

Waxaa naga go'an in aan si joogto ah u fududeyno macluumaad laba-geesood ah oo lala xiriiro waalidka iyo dadka kale ee xanaaneeya si aan ula socono wargelintooda oo ku lug leh wax u qabadka cunuggooda.

Dhamaan macluumaadka iyo diiwaanada qarsoodiga ah ee ku saabsan shaqaalaha iyo

caruurta waxaa si ammaan ah loo kaydiyaa oo la heli karo kaliya kuwa haysta baahida xirfadeed ee sharciga ah si ay u arkaan.

Waxaan si buuxda uga warqabnaa mas'uuliyadeena sida waafaqsan Xeerka Ilaalinta Xogta 2018 iyo Xeerarka Ilaalinta Guud ee Xogta (GDPR) 2018. Qawaaniintani ma xakamaynayaan wadaagga macluumaadka marka loo baahdo si loo ilaaliyo carruurta, oo ay ku jiraan in la wadaago macluumaadka iyada oo aan ogolaansho laga haysan meelaha looga baahan yahay ujeeddooyinka ilaalinta.

Iyada oo qayb ka ah geeddi-socodkeena induction, shaqaalaha oo dhan waxay si elektaroonik ah u saxiixi doonaan Siyaasaddeena Qarsoodiga ah si loo xaqiijiyo fahamkooda. Diiwaannada la xiriira carruurta shaqsiyaadka ah waxaa la xajin doonaa muddada ku haboon si waafaqsan siyaasaddeena haynta.

Waxaan garwaaqsan nahay in dhammaan arrimaha la xiriira xafidaadda ilmaha ay yihiin sir ah. Hoggaanka Ilaalinta ee Loo Magacaabay (DSL) wuxuu macluumaadka ilmaha la wadaagi doonaa oo keliya xubnaha kale ee shaqaalaha oo ku salaysan "baahida loo qabo in la ogaado".

Marnaba caruurta uma balan qaadno inuu qarsoodi hayo haddii ay khal khal galiso nabadgelyadooda ama fayo-qabkooda.

ammaanka

Dhammaan shaqaalaha iyo mutadawiciinta waxay mas'uul ka yihiin ilaalinta wacyi-gelinta amniga iyo amniga dhismeyaashanada iyo goobaha iyo in ay soo wargeliyaan wixii walaac ah ee laga qabo isla markiiba.

Waxaan qaadnaa dhammaan taxaddarrada macquulka ah si loo hubiyo in shaqaalaha iyo carruurta aanay khatarta la kulmin. Marka khatarta la ogaado, waxaan samaynaa qiimeyn khatar ah si aan u maareyno loona yareeyo waxyeelada ka dhalan karta.

Shaqaaluhu waxay yaqaanaan daadgureynta goobta iyo habraacyada xayiraadaha, kuwaas oo si joogto ah loo dhaqan galiyo, ayadoo la galinayo dhamaan dhoolatusyada. Marka carruurta la qaado dib-u-dhac, waxaa la samayn doonaa qiimayn khatar ah si loo qiimeeyo khataraha ka iman kara iyo in loo maareeyo si wax ku ool ah. Eeg *Siyaasadda Caafimaadka iyo Badbaadada*.

Carruurta /dhallinyarada, qiimaynta khatarta hore ee khatarta ayaa lagu buuxinayaa goobta gudbinta/isdiiwaangelinta si ay nooga caawiso in aan qiimeyno wax kasta oo walaac dhaqan ama khataraha duulimaadka hadda. Wixii macluumaad dheeraad ah ka fiiri ***Siyaasaddayada Habdhaqanka***.

Xaaladaha qaarkood, waxaa laga yaabaa in loo baahan yahay in la sameeyo qiimeyn dhamaystiran oo buuxa oo ah Halista Halista Caruurta ama (Lifaaqa

8) ayaa laga yaabaa in loo baahan yahay ka hor inta aan adeeg la gaarin si loo sii qiimeeyo khataraha iyo xaqiijinta nabadgelyada kooxda. Mar walba waxaa loo baahan yahay marka ay jirto khatarta ka imanaysa Xadgudubka Caruurta ([Lifaaga 2](#)).

Shaqaalaha iyo mutadawiciinta waxay raacaan nidaamyada ku saabsan maareynta dhacdada, sii wadista ganacsiga iyo soo kabashada iyo dib-u-billaabashada sida lagu qeexay *Qorshaheena Sii-socodka Ganacsiga*.

Cabashooyinka

Waxaan si firfircoon u raadinaa oo aan si taxadar leh u falanqaynaa jawaab-celinta carruurta, waalidiinta, xanaaneeyayaasha, iyo kuwa kale, anagoo qiimeynaya labada talo ee lagu hagaajinayo iyo faallooyin wanaagsan labadaba. Jawaab-celintaan ayaa qayb weyn ka ah hannaankeena hagaajinta joogtada ah, annagoo hubineyna inaan si joogto ah u xoojinno dhaqankeena iyo adeeg bixinteena.

Nidaamkayaga Cabashooyinka wuxuu diyaar u yahay waalidiinta, daryeelayaasha, carruurta, iyo shaqaalaha doonaya inay walaac kiciyaan. Nidaamkan ayaa si cad u qeexaya tallaabooyinka laga sameynayo cabashooyinka aan rasmiga ahayn iyo kuwa rasmiga ah labadaba. Xarunta waxaa laga heli karaa ama boggayaga internetka.

Dhammaan walaacyada waxaa loo qaatay si dhab ah waxaana wax looga qabtaa si waafaqsan nidaamka ay quseyso. Wixii eedeymo ah ee ka dhan ah shaqaalaha ama mutadawiciinta waxaa loo maareyn doonaa si waafaqsan annaga oo *ka walwalsan nidaamka eedeymaha dadka qaangaarka ah iyo Maareynta*.

Carruurta La'aa

Ka falcelinta degdegga ah ee ilmo la'yahay

- Dhamaan dadaallada macquulka ah ee lagu raadinayo ilmaha waa in la sameeyaa. Tani waa in ay ku jiraan baadhidda aagga maxaliga ah, la xiriirista asxaabta iyo xubnaha qoyska, iyo isku dayga ilmaha oo toos ula xiriiraan.
- Haddii ilmaha aan lagu heli karin waqti macquul ah oo loogu talagalay da'da ilmaha, isla markaasna xisaabta ku daraya wax nugul ah, waa in loo soo sheegaa in uu maqan yahay booliska isla markiiba.
- Haddii uu ilmuhu qabo shaqaale sooshaal oo loo qoondeeyey, waa in la ogeysiiyo (adeegga heeganka waxaa loo ogeysiyaa saacadaha la'aanta). Guryaha la dego xittaa waa inay ku wargeliyaan hay'adda diiwaangelinta sida ugu haboon.
- Boolisku wuxuu mudnaanta siin doonaa warbixinta carruurta maqan.

Macluumaadyada soo socda ayaa loo baahan yahay in booliska la siiyo marka ilmo yar la soo sheegayo in uu maqan yahay:

- Faahfaahinta ku saabsan qoyska ilmaha ama meelaynta daryeelka, oo ay ku jiraan magacyada waalidiinta/daryeelayaasha, cinwaanka iyo wixii faahfaahin ah ee la xiriiira ilmaha, iyo sharciga cunugga, iyo sharciga cunugga
- Sharaxaada jirka ee ilmaha
- Macluumaad ku saabsan asxaabta iyo qoyska iyo/ ama meelo kale oo macquul ah
- Faahfaahinta duruufaha ilmuhu maqan yahay oo ay ka mid yihiin waqtiga iyo kuwii ugu dambeeyey ee lala arkay
- Sawir dhawaan laga soo qaadey ilmaha
- Faahfaahinta wax kasta oo lambarada telefoonka mobile / cinwaanada email
- Cabasho kasta oo ilaalo ah
- Arrin kasta oo caafimaad oo kordhin karta halista ilmaha, tusaale ahaan, sonkorowga ama cudurka fayraska

Fahamka Dhacdooyinka Maqan ee loo yaqaan walaac ilaalo ah

Carruurta iyo dhallinyarada ka maqan guryaha ama dadka lagu xanaaneeyo waxay halis ugu jiraan inay waxyeello sii kordheyso, xaalad kasta oo maqanna waa in loola dhaqmaa sidii ay tahay walaac weyn oo ilaalin ah. Maqnaanshaha maqnaanshaha waxaa ka muuqan kara dhibaatooyinka hooseeya, oo ay ka mid yihiin tacaddi, si xun uga faa'idaysi, dayacaad, ama dhibaatooyin caafimaadka maskaxda ku dhaca.

Shaqaaluhu waa inay had iyo jeer raacaan Hababka **Guryo-jirka ama Daryeelka ee lagu qeexay Xeerka** Carruurteena **Maqan si** loo sii hagaajiyo.

Carruurta Maqan Waxbarashada

Waxaa loo tababaraa shaqaalaha si ay u aqoonsadaan in xadirka liita ay muujin karto walaaca ilaalin ama ay muujin karaan baahida loo qabo taageero caawinaad deg deg ah.

Shaqaaluhu waa in ay mar walba raacaan **Hababka Waxbarasho ee Carruurta maqan** ee lagu qeexay Siyaasadda Carruurteena **Maqan si** loo sii hagayo.

Ka Hortagga iyo ka jawaabidda dhacdooyinka maqan

Tababarka Rebel wuxuu tiirinayaa nidaamyada kormeerka ee adag, sida lagu qexay siyaasaddeena **Caafimaadka iyo Badbaadada**, si loo yareeyo khatarta carruurta ka maqan daryeelkeenna.

Qaar ka mid ah carruurta iyo dhallinyarada waxaa laga yaabaa inay yihiin diyaarad, markaasna waxaa loo baahan doonaa in loo baahdo qiimeynta Risk Risk ee Habdhaqanka Shakhsiyadeed ([Lifaaga 8](#)). Tan waxaa ku jiri kara ficillo gaar ah, sida xannibaadda hawlaha goobta ka baxsan.

Haddii ilmaha uu dhamaado, saamiga shaqaaluhuna uu ogolaado, qofka shaqaalaha ka tirsanaa wuxuu karaa:

- Raac cunugga adoo ilaalinaya ilaalin joogto ah oo ammaan ah.
- Jir ahaan faragalinta haddii ilmuhu uu ku jiro khatar degdeg ah (tusaale ahaan, ku cararaya taraafikada).

Shaqaaluhu waa inay had iyo jeer raacaan **Caruurta ka Maqan Nidaamyada Daryeelkeena** ee ku xusan **Siyaasadda Carruurteena Maqan** si ay u sii hagaan.

Daryeelka jaale.

Tani waxaa ku jira hawlaha jira ee ku lug leh labiska iyo dharka aan labiska lahayn, dhaqidida oo ay ku jiraan qaybo ay is qabaan, ka caawiyo qofkii isticmaala musqusha, sidii loo beddeli lahaa silica ama in la sameeyo nidaam u baahan in si toos ah ama si dadban loogula tacaalo meel ay dadku isleeyihiin. Sidoo kale eeg **Siyaasadda Daryeelka Saxda ah**.

Shaqaalaha maamulaya daryeelka asaagga ayaa helaya tababaro dheeraad ah si ay tani u diiwaan geliyaan iyagoo adeegsanaya habraaca lagu heshiiyey ee lagu soo saaray siyaasadda daryeelka saaxiibadeena, iyadoo nidaamka la jaray, waalidiintana lagu wargelinayo inay haboon yihiin.

Early Help

Dhaqankeenna ilaalinteenaa ayaa ku salaysan in la caawiyo gacan bilowga ah in la sameeyo, iyada oo ay jirto waajibaad weyn oo ah in la ilaaliyo korna loo qaado daryeelka carruurta.

Dhammaan qoysaska waxay la kulmaan caqabado taas oo keeni karta in waalidnimada ay adkaato. Qaar badan ayaa si xornimo leh ama taageero uga heli kara ehelka, asxaabta, iyo adeegyada bulshada sida iskuulada, barnaamijyada dhalinyarada, barnaamijyada dhalinyarada, booqdayaasha caafimaadka, iyo adeegyada caafimaadka maskaxda. Si kastaba ha ahaatee, qoysaska qaar ayaa laga yaabaa inay wajahaan arrimo adag oo u baahan taageero dheeri ah oo la bartilmaameedsanayo.

Waa maxay Caawinta Hore?

Caawinta Early waa taageerada guud ee hagaajisa adkaysiga iyo natiijooyinka qoyska ama hoos u dhigta fursadda ah in dhibaataadu ay sii xumaato.

Nidaamka Caawinta Bilowga ahi maaha hal adeeg oo kaliya. Waa shabakad adeegyo, habayn iyo is-dhexgal ku saabsan si ay u caawiyaan carruurta, dhalinyarada iyo qoysaska fursadda ugu horreysa.

[Tilmaamaha Nidaamka Caawinta Hore, 2022](#)

Caawinaada early waa taageero loogu talagalay carruurta, dhalinyarada, iyo qoysaska u baahan taageero marka ay caqabado hor leh soo baxaan, ka hor inta

aysan wax kororsan dhibaatooyin waaweyn. Waxay ku saabsan tahay helitaanka caawinta saxda ah waqtiga saxda ah si looga hortago in dhibaatooyin badan oo khatar ah hoos u dhaco khadka.

Tan waxaa ka mid noqon kara waxyaabo sida:

- Kaalmada waalidnimo, iskuulka la joogo ama habdhaqanka
- Caawimaadda qoysaska lasoo maro waqtiyo adag, sida burbur xagga xiriirka ah ama halgan dhaqaale
- Hagitaan la siinayo carruurta leh baahiyaha dheeraadka ah, sida dirista (Baahiyaha waxbarashada ee gaarka ah iyo curyaamiinta)
- Taageero qiiqeed oo loogu talagalay dhalinyarada la tacaalaya walaaca, cabudhinta ama walaacyada caafimaadka maskaxda

Caawinaada bilowga ah ee carruurta iyo qoysaskooda waxay ka kooban tahay saddex nooc oo adeegyo ah kuwaas oo siyaabo kala duwan isugu geeya si ay u sameeyaan gumeysiga cawinaada bilowga ah ee aagga maxalliga ah ee loo fidiyo muwaadiniinteeda. Kuwani waa adeegyada guud, taageerada bulshada iyo adeegyada degdega ah iyo kuwa lala bartilmaameedsanayo.

Cawinaada Hore waa mutadawacnimo waxaana loogu talo galay qoys walba baahidiisa. Waxay isu keentaa adeegyo kala duwan - sida dugsiyada, booqdayaasha caafimaadka, shaqaalaha dhalinyarada, iyo daryeelka bulshada - si ay koox ahaan uga shaqeeyaan loona helo habka ugu wanaagsan ee lagu taageeri karo ilmaha iyo

qoyskooda.

Ereyga caawimaada hore, oo inta badan inta badan laga isticmaalo Ingiriiska, ayaa inta badan daboolaa adeegyada guud ee loogu talagalay in lagu wanaajiyo natiijooyinka dhammaan caruurta, sida:

- Aqalka carruurta
- Adeegyada dhalinyarada ee helitaanka furan
- Caafimaad u tegidda.

Faragalinta hore waxaa badanaa loo isticmaalaa in si gaar ah looga hadlo adeegyada la bartilmaameedsanayo iyo adeegyada degdegga ah ee wax ka qabashada khataraha shakhsi ahaaneed iyo qodobada difaaca, sida:

- Barnaamijyada bedelka habdhaqanka
- Taageerada xiriirka qoyska ee waalidiinta
- Hagidda maaraynta dhalinyarada.

Maxay muhiim u yihiin caawimaada hore iyo faragalinta hore?

Bixinta taageero waqtigii ku haboona waa muhiim. Aqoonsiga iyo wax ka qabashada baahiyaha ilmaha ama qoyska waqti hore waxay kordhin kartaa qodobada difaaca ee saamayn wanaagsan ku leh faydo-qabka ilmaha iyo in ay yareeyaan qodobada khatarta ah ee saameyn xun ku yeelan kara nolosha ilmaha.

Daraasaddu waxay soo jeedinaysaa in caawimo hore iyo faragelin lagu sameeyay ay tahay:

- in ay ilmaha dhibaateeyaan ka ilaalinayaan
- yareeyo baahida loo qabo in lagu gudbiyo adeegyada badbaadada ilmaha
- hagaajinta natiijooyinka muddada dheer ee carruurta
- inay hagaajiyaan nolosha guriga ilmaha iyo qoyska
- ka taageer carruurta in ay horumariyaan xoog iyo xirfado ay ugu diyaariyaan nolosha dadka waaweyn.

[Ku saabsan faragalinta hore: sababta ay muhiim u tahay.](#) Mu'asasada Faragelinta Hore (EIF) (2021)

Yaa caawinta hore u ah?

Caawinaada Hore waxay heli karaan qoys kasta oo u baahan taageero dheeraad ah, gaar ahaan haddii ay la dhibtoonayaan caafimaadka maskaxda, waalidnimada,

arimaha iskuulka, ama xiriirka adag. Waxaa looga gol leeyahay in uu bixiyo caawimaad waqtigeeda ku haboon si loo hubiyo in carruurta ay si ammaan ah u joogaan, caafimaad qabaan, isla markaana ay barwaaqoobaan.

Kooxaha carruurta qaarkood waxaa laga yaabaa inay u baahan yihiin caawimaad bilow ah marka loo eego kuwa ay facoodu dhiganayeen. Waxaa ka mid ah carruurta:

- leeyihiin baahiyo waxbarasho oo gaar ah (iyada oo aan lahayn ama aan laheyn qorshe waxbarasho, caafimaad iyo qorshe waxbarasho oo sharci ah)
- ay naafad yihiin
- yihiin young daryeele
- ay muujinayaan calaamado muujinaya in lagu dhiirigelinayo dabeecadaha ka soo horjeeda bulsiyadda ama dembiyada
- in aad guriga kala kulanto dhibaatooyin sida ku xadgudubka guriga, isticmaalka maandooriyaha waalidka ama dhibaatooyin xagga maskaxda ah oo waalidka ka haysta
- aad halis ugu jiraan inay saameyn ku yeeshaan khadadka dembiyada abaabulan iyo khadadka gobol ee abaabulan
- aad daryeeleyso, ka bixidda daryeelka ama diyaargarowga ka tagista daryeelka
- aad aad u liidato, ama laga saaro iskuulka oo aad u liidato, ama laga saaro
- yihiin waalidiin da'yar ah (ama ku dhowaad inay noqdaan waalidiin da'yar)
- aad qabto arrimaha deganaanshaha
- daroogada si xun u isticmaalidda ama khamriga
- arkayso waxyeello online content ama la kulma xiriir online haboon ama aan ammaan ahayn
- lagu cabaadinayo ama lagu cabudhiyo cid kale
- ay leeyihiin caafimaad guud oo aad u liita
- qabaan cudurada dhimirka

Yaa bixiya Caawinaada Hore?

Caawimaadda Hore waxaa bixiya xirfadlayaal badan oo ka wada shaqeeya si ay u taageeraan carruurta, dhalinyarada, iyo qoysaska markaba ay caqabado ka soo baxaan. Kuwaas waxaa ka mid ah:

- **Natiijooyinka Ilaalinta Ee Loogu Talagalay (DSLs):** Shaqaalaha Dugsiyada ama Xanaanada Ee Maareeya Walaaca Ilaalinta ilmaha iyo Xaqiijisa Badqabka Caruurta
- **SENCos:** Isuduwayaasha Waxbarashada Gaarka ah ee taageera caruurta baahida dheeraadka ah ee waxbarashada.
- **Shaqaalaha Taageerada Qoyska:** Xirfadlayaasha oo qoysaska ka caawiya talooyin wax ku ool ah iyo helitaanka adeegyada xilliyada adag.
- **Shaqaalaha Dhalinyarada la bartilmaameedsanayo:** Xirfadlayaasha la

shaqeeya dhallinyarada si ay u bixiyaan hagitaan, latalin, iyo ka hortagga dhaqanka la dagaalanka bulshooyinka.

- **Xirfadlayaasha Caafimaadka:** oo ay ku jiraan dadka soo booqda caafimaadka, kalkaaliyayaasha caafimaadka ee dugsiga, iyo GP-yada, kuwaas oo aqoonsada walaacyada caafimaadkana wax ka qabta.
- **Shaqaalaha Bulshada:** Xirfadlayaasha ka taageera qoysaska iyo carruurta si looga hortago in ay sii kordhaan arrimaha.
- **Booliska iyo Shaqaalaha Cadaaladda Dhallinyarada:** Ka qaybqaado

Xirfadlayaasha kale ee nidaamka caawinta hore waxaa ka mid ah:

• Guryaha - iyo Kireystaha (Tenancy officer) • Talo la taliyayaasha guri la'aanta • Adeegga mukhaadaraadka ee dhallinyarada • Shaqaalaha Mukhaadaraadka ee Dadka Waaweyn ee Si Xun u Isticmaala • Child and Adolescent Mental Health Workers • Umulisooyinka • Careers Advisers • Sarkaaliinta Xallinta Dhallinyarada (Kahortagidda / Dhamaan Diiradda Qoysaska) • Saraakiisha Booliska xaafadda / PCSOs • Taageerida La-taliyayaasha shaqaaleynta qoysaska • Saraakiisha maadooyinka waxbarashada	• Shaqaalaha taageerada SEN iyo kalkaaliyayaasha • Shaqaalaha Dhallinyarada Universal • Allied Health Professionals • Saraakiisha probation • Saraakiisha Xabsiga • Maareeyayaasha Dambiilayaasha (Daryeelka iyo Bulshada) • Saraakiisha Booliska oo istacasilaaya • Shaqaalaha Caafimaadka Maskaxda ee Adult • Shaqaalaha Social Adult • Shaqaalaha ku xad gudba dembiga falka gudaha • Shaqaale iskaa wax u qabso ah, Bulshada, iyo Faith Sector iyo Mutadawiciin • Work Coaches • GP-yada iyo Practice Kalkaalisoooyinka • Shaqaalaha Maktabadda
--	--

Caawinaada Early wax ku ool ah

Sida lagu *qeexay wadajirka wadajirka ah ee ilaalinta caruurta (2023)*, Caawinaada Hore ee wax ku ool ah waxay ku xiran tahay iskaashi xoogan oo ka dhexeeya hay'adaha maxalliga ah si ay u:

- **In la** aqoonsado caruurta iyo qoysaska ka faa'iidayaan lahaa faragelinta hore.
- **Qiimeeyaan** baahida qoyska oo dhan, iyadoo la hubinayo taageero qof loo soo jaan qaaday, oo loo dhan yahay.

- **Si** wax ku ool ah isagala hadlaan kulamada caadiga ah ee dhexeeya ku takhasusay xirfadleyda la shaqeeya qoyska.
- **Isku dubarida** iyo bixinta taageerada oo qayb ka ah qorshe shaqsiyadeed, oo ay la wadaagaan qoyska oo si joogto ah loo cusbooneysiyo si ay uga tarjumaan baahiyaha isbeddelaya.
- **In** qoysaska iyo shabakadahooda ballaaran kala qabso go'aan gaarista qaabaysan, hubinta in codka cunuggu uu udub-dhexaad u yahay qorshaynta.

Carruurta waxay noo sheegeen in ay doonayaan in ay qoysaskooda la joogaan halkaas oo ay ammaan u tahay in la qabto, la jecel yahay oo la daryeelo, iyo in ay go'aannada noloshooda ku saabsan ka hadlaan. Qoysasku, markaa, waxay raadsadaan taageero aan wax farsamo aheyn, wax ku ool ah, iyo awoodsiinta - laakiin qaar ka mid ah ayaa laga yaabaa inay ka gaabsadaan aqbalidda caawimaad sababo la xiriira ceeb ama waayo-aragnimo hore.

[Caawimada Saxda ah ee Hagidda Xilliga Saxda ah, Golaha Deegaanka Swindon](#)

Wadahadalka iyo Qorshaha Caawinta Early

Swindon, Wadahadalka Iyo Qorshaha Caawinta Hore (EHC) waa barnaamij loogu talagalay in lagu taageero carruurta, dhalinyarada, iyo qoysaska wajahaya baahiyaha dheeraadka ah. Waxay diiradda saaraysaa aqoonsi hore, faragelin deg deg ah, iyo jawaab isku xiran oo lagu bixiyo taageero sax ah xilliga saxda ah. Hannaankan waxaa loo adeegsadaa dhamaan heerarka kala duwan ee baahida loo qabo, oo ay ku jiraan kiisaska ku lug leh Baahiyaha Gaarka ah ee Waxbarashada iyo Naafada (SEND).

Hadafku waa in la kobciyo qoysaska iyo in qoyska lagu sii wado hanaanka taageerada iyadoo la tixgelinayo baahida cunugga marka loo eego aragtida Caruurta ee First, Fekerka Qoyska, iyo Aragtida Bulshada. Tani waxay kaloo xaqiijinaysaa in dhammaan carruurta, iyadoon loo eegin duruufahooda, ay helaan bilowga ugu fiican ee nolosha waxaana lagu taageeraa in ay koraan si ammaan ah, xasilloon, iyo caafimaad leh.

Sidee Habka uu u shaqeeyaa

Hawl-galku wuxuu billowdaa markii dhakhtarka ku takhasusay uu caddeeyo baahida loo qabo in caawinaad bilow ah la qabo. Iyadoo ogolaansho laga helayo qofka dhalinyarada ah, waalidka, ama xanaaneeyaha, dhaqtarka wuxuu bilaabi doonaa Wada sheekeysii iyo Qorshe Kaalmeyn Hore ah, haddii loo baahdana, qabanqaabiyo shirka Kooxda 'Around the Family' (TAF).

Kulanka TAF wuxuu isu keenaa xirfadlayaasha iyo khibrada ku habboon si wax looga qabto baahida cunugga loona sameeyo qorshe loogu talo galay oo loogu talo galay. Inta uu kulanku socdo, qoysaska (oo ay ku jiraan ilmaha meesha ku haboon) waxay

la shaqeeyaan xirfadlayaasha si ay ugu heshiiyaan Xirfadlaha Hogaaminta, qof lagu kalsoon yahay oo isku dubaridi doona taageerada isla markaana u sii wadi doona dib u eegista joogtada ah.

Himilooyinka EHC iyo Qorshaha

Ujeeddada geeddi-socodkan ayaa ah:

- Waxay bixisaa taageero horudhac ah oo firfircooni horudhac ah taasoo diiradda saarta dhamaan qoyska oo dhan.
- In la hubiyo in ay la falgal wanaagsan la yeeshaan qoyska isla markaana ay dhisaan qorshe diiradda lagu saarayo natiijooyinka.
- Dhiirigelinta ka qaybqaadashada bulshada iyo iskaashiga ka dhexeeya adeegyada.
- Iska ilaali baahida loo qabo kororka adoo bixinaya faragelin ku habboon wakhtigeeda ku habboon.

Sharcigu wuxuu u Baahan Yahay Qiimaynta

Wadahadalka iyo Qorshaha Caawinta Hore (Early Help Conversation and Plan) ayaa sidoo kale ah aalad muhiim u ah goobaha sanadaha hore, dugsiyada, iyo kulliyadaha ee maareynta carruurta iyo dhallinyarada qaba dirista. Waxay ka caawisaa diiwangelinta, kormeerka, iyo qiimaynta wax ka qabashada iyo horumarka ku aaddan natiijooyinka loo dejiyey ilmaha ama qofka dhallinyarada ah.

Hannaankani wuxuu xaqiijinayaa in carruurtu ay helaan caawimaad joogto ah, oo si fiican isu duuban, taasoo u suurtagelinaysa inay ku kulmaan awooddooda deegaan taageero iyo iskaashi.

Tababarka Rebel Early Help Offer

Tababarka Rebel, waxaa naga go'an in aanu aqoonsano baahiyaha fursadda ugu horreysa, in aan awood u siinayno qoysaska si ay u dejiyaan hadafyadooda, iyo ka hortagga kororka aan loo baahnayn ee ku wajahan adeegyada sharciyada. Adeegyadeena caawimaada hore ee la bartilmaameedsan yahay ayaa ah gudbinta oo ay ku jiraan kooxo carruurta iyo dhallinyarada loogu tala galay sida kooxaha bartilmaameedka, akhris-qorista masaafada iyo farshaxanka la bartilmaameedsado, shaqada taageerada qoyska iyo kooxaha waalidnimada.

Waxaa naga go'an in aan la shaqeeyno carruurta iyo qoysaskooda iyadoo ku saleysan mabaadii'da xaqiijineysa taageero tayo sare leh, oo naxariis leh, iyo wax ku ool ah.

Waxaynu ahaan doonna:

- Gaarsii waxyaaba xog-ogaalnimo ah, caddaymo ku saleysan
- Kala mudnaanta codka iyo baahiyaha ilmaha
- Samee wargelin, go'aannada caddeynta lagu goyn karo
- Focus on macno leh, natiijooyinka muddada dheer
- Qof walba ula dhaqma si ixtiraam leh, daacadnimo, iyo daah-furan
- Si firfircoon u dhagaysta qoysaska oo qiimee aragtiyo
- Aqoonsado iyo ku dhisaan on xoog, ma aha oo kaliya caqabadaha
- In aad si cad ugu gudbiso walaaca iyo qeexda tallaabooyinka wax looga qabanayo
- In la aqoonsado doorka muhiimka ah ee qoyska, bulshada, iyo aqoonsiga dhaqan
- In la sameeyo faragelin hore, xaqiijinta in taageeradu ay weli marto heerkii ugu hooseeyey ee waxtar leh

Waxaan aqoonsan nahay xiriirka muhiimka ah ee ka dhexeeya caafimaadka iyo xasilloonida xubnaha shaqsiyaadka ah ee qoysku, waana sababta ay muhiim u tahay in lala shaqeeyo qoyska oo dhan si loo soo saaro natiijooyinka ugu wanaagsan, iyadoo hay'adaha oo dhami ay ku lug leeyihiin xubnaha qoyska ay wada shaqeynayaan, qoysaskana ay mar uun sheekadooda 'sheekadooda' sheegaan. Kani wuxuu qeexayaa koox ka tiran Agagaarka Qoyska.

Kooxda Hareeraha Qoyska

Tababarka Mucaaradka, waxaan isugu keeneynaa xubnaha qoyska iyo xirfadlayaasha iyada oo loo marayo kulamada Kooxda La Xiriira Qoyska (TAF). Isticmaalka Ilmaha Ugu Horreeya, Qoyska Fikirka, Habka Bulshada, oo ay weheliyaan EHC-kooda iyo Qorshahooda, waxaanu xoogga saarnaa dhisidda xoogga iyo la shaqeynta hay'ado badan si loo abuuro loona eego qorsheyaasha taageerada la taaban karo ee ku saleysan baahida cunugga.

- Codka carruurta iyo dhallinyarada – waxey qaabeeyaan go'aannadooda iyo taageeradooda.
- Qoysasku waa lammaane muhiim ah - waxaan la shaqeynaa iyaga oo garab taagan si loo dhiso xoog, adkeynta, iyo xorriyadda.
- Taageeradu waxay ku salaysantahay waxa la shaqeeyo – habkayagu waa cadayn ku saleysan iyo natiijada diiradda.
- Aragti wadaag ah oo loogu talagalay dhamaan ku-takhasusayaasha - qof kasta oo ay khuseyso waxaa ka go'an in uu qoysaska udub dhexaad u noqdo raadinta iyo hirgelinta xalalka.

Kulanka kooxaha la magacbaxay Qoyska (TAF) waa kulan taageero iyo xal diiradda saaran oo ay isku keenayaan qoyska iyo aqoonyahannada la shaqeeya. Hadaafku waa in la aqoonsado baahida taagan, in la dhiso awooda, lana abuuro qorshe cad oo

ilmaha iyo qoyskuba ay ku caawiyaan hor u-noolaanshaha.

Inta uu kulanku socdo:

- ☒ Waalidiinta, daryeelayaasha iyo caruurta (meelaha ku habboon) waxay la wadaagaan aragtidooda iyo waayo-aragnimadooda.
- ☒ Xirfadlayaasha ka kala socda adeegyo kala duduwan (tusaale ahaan, waxbarasho, caafimaad, iyo adeeg bulsho) waxay fidiyaan taageero isla markaasna ay kala hadlaan sida ay u wada shaqaynayaan.
- ☒ Xirfadlaha hogaaminaya ayaa la isku waafaqsan yahay si loo mideeyo caawimaadda loona hubiyo in qorshaha la raaco.
- ☒ Kooxda ayaa abuureysa qorshe tallaabo oo shaqsiyadeed si wax looga qabto walaacyada loogana dul dhiso xoojinta awoodda qoyska.

Shirarka TAF-da waa kuwa **wada shaqeyn ah, kuwo aan xukun haysan, waxaana diiradda lagu saarayaa isbedel togan.** Waxay xaqiijinayaan in qoysaska ay helaan taageero sax ah waqtiga saxda ah, ayadoo ka hortageysa in arrimaha ay sii kordhayaan.

La shaqaynta Waalidiinta iyo Daryeelayaasha

Ilaalinta ilaalinta wadashaqeynta carruurta

Tababarka Rebel, waxaan aaminsanahay in ilaaladani ay ugu waxtar badan tahay marka lala shaqeeyo waalidka iyo dadka xanaaneeya. Iyada oo la kaashanayo Wadashaqeynta Ilaalinta Carruurta (2023), waxaan qaadannaa wajahaad ku salaysan xoojinta xoogga, kobcinta isgaarsiinta furan oo daacad ah iyada oo la hubinayo rabitaanka iyo dareenka carruurta iyo dhallinyarada ay sii ahaadaan udub dhexaadka go'aan qaadashada.

Xeerarka Carruurta ee 1989 iyo 2004 waxay xoogga saarayaan in carruurta ay ugu nabad iyo farxad badan yihiin qoysaskooda, haddii aan ilaalinta cunuggu gabi ahaanba lagama maarmaan ahayn. Waxaa naga go'an in aanu ka go'anaanaa inaan caawiyo qoysaska si dhamaystiran, anaga oo ka caawinayna inay dhisaan adkeynta iyo xasiloonida caruurta u baahan in ay horumaraan.

Taasi waa sababta shaqaalaheena iyo mutadawiciinteenu ay si dhow ula shaqeeyaan waalidiinta, daryeelayaasha, iyo xubnaha qoyska ee ballaaran - dhisidda xiriirro is aamin ah oo abuuraya wax ku ool ah, waxqabad, iyo dariiqooyin waxtar leh oo lagu taageero. Mu'asasadana waxay sidoo kale hagaajisaa xiriirka marka walaaca ilaalinta ay soo kacaan.

Mabaadi'da la shaqaynta waalidiinta iyo daryeelayaasha

Habka xannaaneynta cunuggu wuxuu u baahan yahay in shaqaalaha dhaqatarka ahi ay ka shaqeeyaan si ay waalidka ugala shaqeeyaan waalidka iyo dadka kale oo ay mas'uuliyiinta xannaaneynayaan mar alla marka ay suurtagal tahay. Si taas loo sameeyo si hufan, waalidiinta iyo dadka kale ee xanaaneeyaa waa inay faham cad ka helaan:

- ☒ Waxa dhacaya
- ☒ Maxaa taageero ah oo ay heli karaan iyaga
- ☒ maxaa laga
- ☒ filayaa Siday ula wadaagi karaan aragtiyadooda

Tani waxay si gaar ah muhiim u tahay marka ay jirto sabab macquul ah oo looga shakiyo in ilmo uu xanuunsanayo, ama uu khatar ugu jiro in dhibaato weyn lala yeesho-ha ahaato gudaha guriga, dibaddeeda, ama internetka.

Wadashaqeyn iyadoo lala shaqeynayo, waalidka iyo dadka xanaaneeyayaashu waxay fursad u helayaan fursadaha ugu wanaagsan oo ay ku sameyn karaan isbeddello wanaagsan, isla markaana dadka xirfadlayaasha ahi ay go'aan cadaalad ah oo wargalin ah ku gaari karaan si loo taageero loona ilaaliyo carruurta.

Inkastoo xiriirka adag ee lala yeesho waalidiinta iyo dadka kale oo isu soo dhaweeya ay yihiin muhiim, haddana danaha cunugga waa inay mar walba ahaataa mudnaanta koowaad.

Ka qaybgalka qoysaska ay dhibka adag tahay in la gaarsiiyo

Dhaqaatiirta waa inay ahaadaan xirfad u leh ka qaybgalka qoysaska ay ka adkaan karaan in la gaaro, sida:

- Waalidiinta iyo daryeelayaasha carruurta naafada ah
- Waalidiinta ay carruurtoodu khatar ugu jiraan inay waxyeello ka soo gaarto guriga banaankiisa
- Aabayaasha iyo daryeelayaasha ragga
- Waalidiinta Neurodivergent iyo daryeelayaasha
- Waalidiinta iyo daryeelayaasha ka cagajiidaya ama aan awoodin in ay adeegyada ka qeyb qaataan

Afar Mabaadi'da Muhiimka ah ee la shaqaynta waalidka iyo daryeelayaasha

Dhisidda Kalsoonida iyo Xiriirka Iskaashatada

Iskaashi wax-ku-ool ah waxaa lagu dhisa dareen, xushmad iyo isu naxariisasho. Dhaqaatiirta dhaqaatiirta ayaa sida ugu fiican ula shaqeeya qoysaska marka ay:

- Iska ilaali xoojinta ceebta, eedeynta, ama cid-wareerka
- Qaado hab ku dhisan xoogeysi, oo ka caawinaya waalidiinta inay aqoonsadaan iyo inay dhisaan awoodooda
- Faham iyo wax ka qabasho dhibaatooyinka iyo murugada saameynta ay leedahay si xasaasi ah
- Waxaa la qabsadaa jawaabaha si loo daboolo baahiyaha kala duwan, oo ay ku jiraan kuwa aabayaasha, daryeelayaasha ragga iyo waalidka carruurta naafada ah
- Tixgeliyo duruufaha dhaqameed, maaliyadeed, iyo kuwa shakhsiyeedba, in la ogaado caqabadaha ka hor istaaga taageerada iyo xal u helida
- Ka feejignaato inaad dayacdo, ku xadgudubto, ama si xun u faa'iidayso, xaqiijinta in badbaadada carruurta ay tahay mid mudnaanta leh
- Caddaalad samayso, go'aanno caddeymo ku saleysan, ka fogaanshaha male-awaalka ku saleysan male-awaalka
-

Isgaarsiinta Cad oo loo dhan yahay

Isgaarsiinta wax ku ool ah waxay hubisaa in waalidiinta iyo daryeelayaasha ay dareemaan xog-waran iyo lug ku la'aan. Dhakhaatiirta waa in ay xaqiijiyaan dhammaan isgaarsiinta - ha ahaato mid hadal ah, aan afka ahayn, ama mid qoraal ah - waa in ay ahaadaan:

✓ Ixtiraam, cad, oo aan eedeynin

- ✓ **Jargon-free** oo ku habboon heerarka kala duwan ee fahamka
- ✓ **La heli karo**, tixgelinaya heerarka akhriska, neurodiversity, iyo baahida
- ✓ afka **waxaa loo tarjumay luuqada koowaad ee qoyska**, halkaas oo ay lagama maarmaan u
- ✓ yihiin **ay taageerayaan turjumaanno xirfadleyaal ah** (oo ay ku jiraan Luqadda Ingiriiska ee Dhegoolaha), halkii ay ku tiirsanaan lahaayeen xubnaha qoyska ama lammaaneyaasha

Awood-siinta waalidka iyo Daryeelayaasha si ay go'aan gaarga u sameeyaan

- Waalidiinta iyo daryeelayaasha ayaa ah la-hawlgalayaasha muhiimka ah ee go'aannada saameynta ku leh carruurtooda. Dhaqaatiirta taageero this by:
- Abuuritaanka dhaqanka furfurnaanta, hubinta in waalidiinta ay fahmaan qaababka shirka, ka-qaybgalayaasha, iyo qaababka wadhadalka.
- U oggolaanshaha waalidiinta iyo dadka kale inay kulamada keenaan xubin qoyska ka mid ah, saaxiib, ama taageere.
- Bixinta diyaarin ku filan, macluumaad ku haboon, iyo meel amaan ah, oo ku habboon ka qaybqaadasho.
- Calaamadinta qoysaska adeegyada taageerada ee degaanka iyo ilaha (Eeg [Swindon Local Offer](#)).
- Iyadoo si cad loo sharaxayo walaacyada, saamaynta ka dhalan karta ilmaha, isbeddelka loo baahan yahay, hababka go'aan qaadashada, jadwalka waqtiga, iyo natiijooyinka la filayo.
- Iyada oo la adkeynayo mabaadii'daas, waxaan awood u siineynaa qoysaska in ay u wareegaan adeegyo caalami ah si kalsooni iyo madax-bannaani ku jirto.
-

Codka qoyska iyo waayo-aragnimada qoyska

Waxaan si firfircoon u soo uruurinaa una dhaqmaynaa wax-celinta qoysaska, hubinta in kuwa khibradda u leh nolosha ay door muhiim ah ka ciyaaraan naqshadeynta, maamulka, iyo xaqiijinta tayada ee adeegyadeena Gargaarka Hore. Habkani nidaamsanaa wuxuu jawaab inooga dhigayaa mid ka jawaab celinaya baahiyaha isbadalaya ee kuwa aan taageerno.

Waxaa naga go'an in aanu wadashaqeyno adeegyada lala yeesho qoysaska, kobcinno iskaashiga, iyo in aan xoojinno si ay u xoojiyaan doorasho, xakameyn, iyo ka qeybqaadasho firfircoon. Iyada oo loo marayo dadaallada taageerada asxaabta sida Madasha Hoggaamiyayaasha Wanaagga Dhallinyarada iyo Xidhiidhiyayaasha Qoyska, waxaan ka caawinaa qoysaska inay dhisaan nolol, bulsho, iyo xirfadaha hoggaaminta, kobcinta kalsoonida iyo kobcinta dareenka hay'adda.

Sharing Walaacyada

Team Isgaarsiinta

Haddii ay jiraan walaac ku saabsan badbaadada ama badbaadada carruurta, waxaan **inta badan** waalidka ama qofka kale ee xanaaneeya kala hadalnaa waalidkooda, haddii aanaan doonin talobixin xirfadeed oo dibadda ah oo tilmaamaysa in wadaagista macluumaadkan ay keeni karto in ilmaha khatar weyn ku jiro.

Mar kasta oo haboon:

- Xubin ka tirsan kooxda ilaalintu waxay xiriiri karaan waalidka ama qofka kale oo mas'uulka ah si ay ugala hadlaan walaacyada laga qabo.
- Haddii dhaqtarka key Practitioner ama xubin kale oo shaqaale ah oo khuseeya uu xiriir la leeyahay qoyska, waxaa laga yaabaa in lagu meeleeysa si ay xiriir u bilaabaan.

Wararka

Markii warbixin laga qoro caruurta, dhalinyarada iyo xubnaha kale ee qoyska ku jira:

- Sida caadiga ah waalidiinta iyo dadka kale ee xanaaneeya waxaa horay loo sii sheegaa walaac kasta oo hadal ah, ka hor inta aanay qaab warbixineed u akhriyin.
- Sida caadiga ah waalidiinta iyo daryeelayaasha ayaa sida caadiga ah fursad u heli doona in ay dib u eegaan waxyaabaha ku jira ka hor kooxaha ku qoran Qoyska (TAF), Caawinta Hore, Baahida Caruurta, ama Shirka Ilaalinta Ilmaha.
- Tan waxaa la qarinayaa oo keliya haddii ay xirfadlayaasha la taliyaan.

Daryeelka Bulshada Gudbinta

Haddii la doonayo in loo diro daryeelka sooshaalka ee carruurta, xubin ka mid ah kooxda ilaalinta ayaa inta badan:

- Wargeli waalidka ama qofka kale oo mas'uul ka ah u gudbinta iyo waxa ku qoran.
- Bixi macluumaad cad oo ku saabsan sababaha gudbinta.
- Mudnaanteenu **mar walba waa badbaadada ilmaha**, xaaladaha qaarkoodna, hagitaan ay ka keenaan hay'adaha dibadda ayaa la rabi doonaa inta aan si toos ah loola xiriirin

Aqoonsashada Xad-gudubka iyo Ilaalinta Walaaca

Horudhac

Walaaca la xiriira badbaadada cunugga waxay ka dhalan kartaa xaalado badan oo kala doodda; Carruurta waxaa laga yaabaa in ay qoysaskooda ku xadgudbaan, ama ay geystaan dadka ay iyagu yaqaaniin. Waxaa laga yaabaa in ay si xun u geystaan qof qaangaar ah ama qof weyn, ama cunug kale ama carruur kale oo ku jiray shabakada qoyskooda; tani waxaa sidoo kale loo yaqaanaa xadgudubka afkaarta ee u geysashada cilmiga.

Waxa kale oo aad aragtaa '[Maxaa La Sameeyaa Haddii Aad Ka Walwalsan tahay Ilmo Lagu Xadgudbo' - DfE Maarso 2015](#) iyo heerarka dhaqanka hay'adaha kala duwan ee qaran ee lagu daray boggaga 82-84 ee [Wada shaqeynta 2023](#).

Aqoonsashada Xad-gudubka

Tacaddiyo la'aantu waa nooc ka mid ah tacaddiyo la'aanta ilmaha, waxaana loo sababeyn karaa dhibaatooyin, in la arko dhibaataada carruurta ama aan laga hor-istaagin waxyeello. Wada shaqaynta Wadajir 2018 liiska afar qaybood ee xadgudubka:

- jireed,
- Dareenka,
- Galmada iyo
- Dayacaadda.

Eeg [lifaaga](#) 1aad ee qeexitaanka iyo tilmaamayaasha suurtagalka ah ee ku saabsan xadgudubka iyo dayacaad.

Shaqaalaha iyo Volunteers tababarka Rebel waxay og yihiin in;

- Ku xadgudbidda, dayacaad la'aanta iyo dhowrista arrimaha marar dhif ah waa dhacdooyin gooni isu taagan, kuwaas oo ay dabooli karaan hal qeexitaan ama calaamad, mararka intooda badan; Midba midka kale na waa la isku wareeri.
- Welwelka badbaadada carruurtu wuxuu ku imaan karaa xaalado badan oo kala duwaansho ah islamararkuna si weyn ugu kala duwanaa karaan dabeecadda iyo halista carruurta. Carruurta waxaa ku xadgudbi kara asxaabtooda, xubnaha qoyskooda, goobaha hay'adaha/ bulshada, kuwa la yaqaan, qof qariib ah ama internetka.
- Haddii ay jiraan tacaddiyo sharaf ku saleysan oo ay ka mid yihiin guurka

carruurta iyo gudniinka qodniinka gabdhaha, waxaa carruurta lagala bixi karaa dalka si loo tacaddiyeeyo.

- Tacaddi iyo dayacaad ayaa dhici kara waqti dheer ama waxay noqon karaan dhacdo hal mar ah. Tani waxay saameyn weyn oo muddo dheer ah ku yeelan kartaa dhammaan dhinacyada caafimaadka, korriinka iyo badqabka ilmaha.
- Calaamadaha digniinta iyo astaamaha lagu garto xadgudubka iyo dayacaadku waxay ku kala duwanaan karaan ilmaha ilaa ilmaha. Carruurta way yeeshaan oo way qaangaadhaan heerar kala duwan, sidaas awgeed waxa muuqata in ay tahay habdhaqan walwal ka qaba ilmaha yari waxay caadi u noqon karaan cunug wayn.
- Habdhaqanka waalidka waxaa sidoo kale muujin kara xadgudubka carruurta ama dayacaad, si ay shaqaaluhu digtoonaa uga feejignaadaan is dhexgalka waalidka iyo cunugga ama habdhaqanka waalidka; tani waxaa ka mid noqon kara waalidiinta ay ku jiraan waalidka ay la socdaan maandooriye ama khamri ama haddii uu jiro isbeddel lama filaan ah oo ku yimaada caafimaadka maskaxda.
- Waxaa muhiim ah in aad dhibaatooyinka ka jawaabto sida ugu horreysa ee macquulka ah iyo in la siiyo kaalmada iyo adeega saxda ah ee ilmaha iyo qoyskooda waxaana la aqoonsadaa in calaamadda digniinta aysan calaamadda ishaarsiinta micnaheedu ahayn in caruurta loo geysto tacaddiyo loo geysto caruurta.

Walaacyada Kale ee Ilaalinta si aad u ogaato:

Shaqaalaha iyo Volunteers waa in ay akhriyaan [lifaaga buuxa 2](#) si ay u leeyihiin fahamka ah ee walaacan ilaalin gaar ah iyo tilmaamayaasha suurtoogalka ah:

- Xadgudubka carruurta (dagaalka galmada iyo ku dhibaateynta galmada).
- Xagjirnimada iyo xagjirnimada
- Gudniinka qodbka ee haweenka (FGM).
- Ka faa'iideysasiga galmada carruurta (CSE).
- Ku faa'iideysasho dambiilayaasha caruurta (CE).
- Xadgudubka gudaha (DA).
- Caruurta ay xubno qoyskood ka tirsani ku jiraan xabsiga.
- Guri la'aanta
- Xanaaneynta gaarka loo leeyahay.
- Dhaawaca aan mobile-ka ahayn ama aan la sharaxin.
- Caafimaadka Maskaxda.

Waxyeello ka baxsan guriga

Waxaa naga go'an in aan carruurta iyo dadka waaweyn ka ilaalino dhammaan noocyada kala duwan ee ka faa'idaysiga. Waxaan aqoonsan nahay inay jiraan waxyaabo badan oo la qaban karo si loo hubiyo in aan si joogto ah oo adag oo isku dhafan uga bixinno carruurta iyo dadka waaweyn ee khatar ugu jira in laga faa'idaysto Swindon. [Dhibaataada Ka Baxsan Guriga, SBC](#)

[Istaraatiijiyadda wax-ka-faa'iidaysiga da'da ee All Age](#) (PDF) ayaa qeexaya wajahaadda iskaashi ee aan qaadeyno, waxaana loogu talagalay xirfadlayaasha ka shaqeeya in ay yareeyaan faa'iido-darrada Swindon.

Waxaa muhiim ah in dhammaan la-hawlgalayaasha la shaqeeya carruurta, dadka waaweyn, iyo dadweynaha ballaaran ay fahmaan waxa ay tahay kharribaadda, sida ay uga duwan tahay qaababka kale ee tacaddiyada, iyo sida loo aqoonsado loona jawaabo walaacyada xilli hore jira. Waxyeelada ka baxsan guriga (dhibaato ka baxsan qoyska) waxaa ka mid ah faa'iido- gaysashada, sida qurxinta, ku faa'iidaysiga galmada, ku faa'iidaysiga dembiyada (tusaale ahaan, khadadka gobolka), addoonsiga casriga ah, iyo dabeecadaha galmada ee waxyeellada leh. Tani waxyeelada waxay ka dhici kartaa goobo kala duwan, sida goobaha dadweynaha, online, iyo gudahood kooxaha isbedelka.

Waxa aad ka walwali karto

- Waxad walaac ka qabtaa daryeelka iyo daryeelka ardayga ardeyda sababo kala duduwan awgood:
- Waxaad aragtay ama maqashay wax walaac dhalinaya.
- aad isku aragtay isbeddelka ku yimid habdhaqankooda, niyadda ama hawlgalkooda.
- Waxad soo aragtay calaamad ama dhaawac aan la sharraxin ama dhaawac kaa welwelsan.
- Waxaad ka walaacsan tahay nabadgelyada ama badqabka ardayga xarunta ka maqan nabadgelyada ama badqabka.
- Waxaad overheard ku leedahay sheekaal ay tabanayaan in ardaygu halis ku jiri karo.

In aad ogaatid calaamadaha xadgudubyada iyo walaacyada kale ee dhowrista ah waxay kaa caawineysaa in aad feejignaato. Waxaa muhiim ah in la xasuusto in **carruurta iyo dhallinyaradu aysan mar walba aqoonin sida loo shaaciyo xadgudubyada**, aan loo aqoonsan karin khibradooda inay yihiin kuwo waxyeello leh, ama waxaa laga yaabaa inay dareemi waayaan inay ka hadli waayaan.

Tixgelin dheeraad ah oo ku saabsan Carruurta leh dirista

Carruurta qaba baahiyaha gaarka ah ee waxbarashada iyo naafanimada (dirida) waxay la kulmaan caqabado dheeraad ah oo ilaaliyo. Waxay:

- Samee dhibaato ku aadan isgaarsiinta taas oo adkeyneyso in walaaca la sheego ama dadka kale waxa ku dhacaya iyaga.
- Leedahay awood laxaad la'aan si ay uga caabiyaan ama uga fogaadaan ku xadgudbaan

- Noqo mid aad ugu tiirsan dadka kale si aad u daryeeltid, iyadoo la kordhinayo nuglaanta dadka kale.
- Noqo mid aad u badan tahay in aad la kulanto go'doomin bulsho ama aad leedahay dad waaweyn oo yar oo lagu kalsoon yahay si ay u soo wada noqdaan.
- Raadi waxaa adag in la fahmo ilaalin khatarta ama la aqoonsado habdhaqan aan haboonayn.

Waa in taxaddar dheeraad ah la siiyaa si loola xiriiro qaab la heli karo, iyadoo la tixgelinayo da'dooda, heerarka fahamka, baahida isgaarsiinta, iyo luqadda ay doorbideyso. Shaqaalaha ayaa sidoo kale waajib ah inay xasuusnaadaan isbeddelada habdhaqanka ee muujin kara walwal, maadaama carruurta qaar ay welwel aan hadal ahayn ka muujin karaan.

Muhiimadda Curiosity Professional

Xitaa haddii aanad hubin, ama haddii ilmo aanu si toos ah u samaynin shaacin, **waa inaad mar walba aamintaa dareenkaaga oo aad u** sheegtaa wax walaac ah ee ku saabsan Hogaanka Ilaalinta Ee Loo Magacaabay (DSL). Xiisahaada xirfadeed wuxuu kaa caawin karaa ilaalintooda ilmaha aan wali awoodin in uu caawimaad weydiisto.

Warbixinta Walaacyada: Shaqaalaha maxay waajib tahay inay sameeyaan marka ay ka walwalaan ilmaha

Ka jawaabidda daahfurka

Marka adeeg isticmaaluhu uu si toos ah kuu khaldamo, la wadaago macluumaadka laga yaabo in ay muujiyaan in ay halis ugu jiraan tacaddi, dayacaad, ama faa'iido, waxaa loo yaqaanaa shaacin. Waxaa laga yaabaa inay waxtar u noqoto shaqaalaha, gaar ahaan kuwa wacyigelinta ama meel ka baxsan shaqada ka shaqeeya, in ay daabacan yihiin nuqul daabacan oo *ka jawaabida Shaacinta Xaashiyaha Degdegga ah ee Abuse Prompt* ([Lifaaga 5](#)) oo ku jira Faylkooda Shaqaalaha.

STEP 1: Ka dhig jawaabtaada jeeg

Haddii cunug, da'yar ama xubin kale oo qoyskaaga ka tirsan uu kuu sheego, waxaa haboon inaad:

- **Ku xaqiijinta** ardayga in si dhab ah loo qaadanayo isla markaana la taageeri doono lana ilaalin doono;
- **Dhegayso** waxa uu ardaygu sheegayo, isaga oo aan soo bandhigin wax calaamado naxdin leh oo naxdin iyo gaalnimo ah;
- **U oggolow** ardayga inuu si xornimo ah u hadlo isagoon kala go'ayn;
- Xaqiijinta ardayga, laakiin ha ka yeelin ballan qaadyo ku saabsan in macluumaadka laga dhigo sir.
- **Ardayga ku xaqiiji** in tani aysan ahayn khaladkooda;
- Weydii su'aalo kaliya haddii aad u baahantahay in aad caddeysid, taxaddar in aad ereyada afka ku riddid adoo weydiinaya su'aalo horseedka ah;
- **U sharax** ardayga in ay sameeyeen wax sax ah adiga oo idiin sheegaya sharaxana waxa xiga ee aad sameyn doontid, si waafaqsan hanaanka hoos ku xusan.

STEP 2: Record sida ugu dhakhsaha badan ee suurtoogalka ah

- Inta lagu jiro daahfurka ama wax yar ka dib, ku qor walaacyadaada adiga oo isticmaalaya habka ugu haboon.
- Haddii aad horeyba u haysatay buug-yar oo hortaada ah ama aad dhameystireyso howlo farshaxan ku saleysan, waxaad qoraalada ku qori kartaa warqad yar, maadaama shaaca lagaa qaadayo ama la sameynayo ama ugu dhakhsaha badan suurtoogalka ah ka dib.
- Tani waxay kaa caawin doontaa inaad isticmaasho erayada ardayga ee u gaarka ah halkaas oo khuseysa iyo mar danbe ku lifaaqan kasta oo xigasho toos ah oo ku jira calaamadaha xusidda warbixinta oo dhan;
- Kadib raac talaabooyinka xiga ee hoos ku xusan.

Tallaabo ay tahay in aad qaado marka walaac lagaa qabo

TALLAABADA 1: Waxaa saaran masuuliyad inaad raacdo adigoo walaac kaa qaba:

- Ma u baahan tahay in aad qaaddo **talaabo dagdag ah** si aad u sugto amniga cunugga ama qofka nugul ama qofka weyn?

- Haddii aad ka welwelsan tahay in ilmuhu uu halis degdeg ah ugu jiro ama uu khatar ugu jiro in uu waxyeello weyn soo gaadho waa in aad wax ka qabataa isla markiiba iyo ka hor inta aanu fadhiga dhamaanin. Waxaa laga yaabaa in lagaa baahdo in laga qaato go'aan ah in uu nabad u yahay in ardaygu ku laabto gurigiisii;
- **U sheeg walaacaaga si toos ah** xubin ka mid ah kooxda ilaalinta, sida ugu dhakhsaha badan ee suurtoogalka ah sida ugu haboon, tusaale ahaan. fool ka fool, telefoon, ama haddii keli shaqeeya adeega isticmaalaha waxaa laga yaabaa in ay ku haboon tahay in la buuxiyo foomka walaaca digital (SharePoint) oo leh qoraal in la yidhaahdo foomka la dhammeystiray DSL / DDSLs;
- Marka ugu horeysa, u sheeg walaacaagaaga ilaalinaayo Our Designated Safeguarding Lead Joanne Vertannes, 07392331817.
- Haddii DSL uusan ka heli karin, fadlan u soo sheeg ku xigeenka DSL: *In la magacaabo, gelin tiro*;
- Haddii aan la heli karin qof ka tirsan kooxda ilaalinta, la hadal xubnaha ugu sareeya ee shaqaalaha goobta joogo. Haddii tani ay tahay, fadlan tixraac 'Doorka DSL';
- Haddii uu welwelkaagu la xiriiro xadgudubka caruurta ku haya caruurta, tixraac sidoo kale qaybta 2aad ee dukumentigan iyo sidoo kale fiiri Qaybta 5aad ee Ilaalinta Carruurtu u hayso Waxbarashada (Sebteembar 2023).

TALLAABADA 2: Diiwaangelinta dhacdada:

- Ku qor walaaciina adigoo isticmaalaya Foomka Warbixinta Warbixinta Ilaalinta Dijital ah ee Ku saabsan Workspace Dijital ah ee SharePoint ama Foomka Warbixinta Safeguarding Walaacyada Ee Wargeyska Ilaalinta ([Lifaaga 3](#)) sida ugu dhakhsaha badan ee suurtoogalka ah.
- Foomkani wuxuu ku yaalaa Xarunta iyo nuqulo maran (oo ah bogga 1 oo keliya) waa in lagu hayaa Folder-kaaga Shaqaalaha si loogu sameeyo wacyi-gelyo iyo shaqada ka baxsan goobta.
- Dhammaan shaqaalaha ayaa heli doona tababar ku saabsan tan inta lagu guda jiro induction, Hase yeeshee si kastaba ha ahaatee tilmaamaha faahfaahsan oo ku saabsan soo gudbinta walaac ilaalin ah ama warqad ku salaysan ama warqad

ku salaysan / foomka dhacdada ayaa la siiyaa in Shaqaalaha iyo Volunteers Handbook.

- Haddii calaamadaha ama dhaawacyada la arkay, kuwan waa in lagu calaamadeeyaa khariidadda jirka; **sawiro aan waligeed la qaadi doonin** ([lifaaga 4](#)).
- Diiwaan gali taariikh buuxda iyo waqti, goobta, goobta, magacaaga iyo doorkaagaba, diiwaankaagana ka dhig sida ugu macquulsan ee xaqiiqada ah;
- Adeegso magacyo buuxa, oo aan ahayn horta hore maadaama aan u baahannahay inaan awoodno inaan aqoonsanno shaqsiyaadka jira;
- Isticmaal ereyada ardayga ee u gaarka ah halkaas oo ay khuseysaa oo ku lifaaqan kasta oo xigasho toos ah oo ku qoran calaamadaha;
- Ku dar waxa ay tahay in aad aragtay/maqashay/ogaysiisay oo adiga kugu khuseeya? Ardaygu ma wuxuu is gudbiyay in wax khaldan yihiin? Hadal? Dhaqanka?
- Hubi in kitaabkaagu cad yahay oo uu xaqiiqda ku qoran yahay. Haddii aad warbixintaada ku dartay aragtidaada, ma caddeysay in arintani tahay fikirkaaga?
- Ku dar sababta aad u aragtay / maqlay / ogaadeen walaacyada aad? Maxaad ka walwalsan tahay ayaa dhici doona haddii walaacaan/dhacdadan aan laga jawaabin?
- Ma jiraa wax xog ah oo aad ka warqabtid?
- Ma walaacan baa kan ugu horreeya ama walaac kale ayaad qabtaa?
- Ku dar falal kasta oo aad horay u qaadatay;
- Haddii foomka Ilaalinta Walaaca (digital ama warqad nuqul) aan la heli karin, qoraalada ku qortay dukumintiga ereyga (markaas password ilaaliyo) ama qoraalada gacanta lagu qoray waxaa lagu sameyn karaa gabal warqad ah. (Qoraalada gacanta lagu qoray waa in uu sii hayo shaqo-bixiyuhu, xitaa haddii qoraalada dib loo qoray / foom lagu qoro);
- Xusuusnow in diiwaanada ay heli karaan waalidiinta/daryeelayaasha, waxaana sidoo kale loo isticmaali karaa shirarka hay'adaha badan iyo dacwad dembiyeed. Diiwaanku waa inuu ahaadaa mid cad, dhamaystiran oo dhamaystiran oo si xirfad leh loo qoray.

Tallaabada 3: La hadal Waalidka oo talo weydii haddii loo badalo in lagama maarmaan ah:

- Ku dar haddii aad la hadashay waalidiinta / daryeelayaasha walaaca / dhacdada.
- Xusuusnow, waxaa laga yaabaa inaad u baahan tahay inaad talo ka raadsato xubin ka mid ah kooxda ilaalinta, haddii aadan hubin in la hadal hayaha waalidka ay halista u kordhin karto in ay halista u sii kordhiso ilmaha.
- Haddii waalidku uu yahay ninka lagu eedeeyey inuu geystay, waa in aad mar walba talo ka raadsataa kooxda ilaalinaysa ka hor inta aadan la hadlin waalidka/xanaaneeyaha;
- Foomka asalka ah ee walaaca (haddii warqad ku-saleysan) waa in loo gudbiyo, shakhsi ahaan, DSL/Deputy DSL;
- Macluumaadka waa in mar walba la ilaaliyaa si ammaan ah oo qarsoodi ah;
- Nuqulada waa in aan la sii hayn aad by.

Tallaabada 4: Raac oo hesho warcelin ku habboon:

- Waxaa habboon in aad hesho war-celin ku saabsan tallaabada, haddii ay jirto, ee la qaadayo si looga jawaabo walaacaada. Timescale A talinayaa in ay tani tahay 24 saacadood gudahood.
- Haddii aadan helin warcelin ama aad dareento in xaaladdu aysan ka soo hagaagayn ardayga, **waxaa waajib kugu ah in aad dabagal ku samayso walaaca aad ka qabto** DSL / ku-xigeenka DSL.
- Si aad u fahamto go'aan qaadashada kooxda ilaalinta, fiiri Bogga 2 & 3 ee wargeyska ku salaysan Foomka Walaaca Ilaalinta iyo akhriso [The Right Help at The Right Time Threshold Guidance 2024](#)
- Waxaad markaas kadib codsan kartaa ilaalisa ilaaliyaha debriefka oo dheeriga ah.
- Haddii aad dareensan tahay in walaacaagu uu sii kordhiyo, fadlan tixraac Nidaamka Is-kororsiga.

Habka Jawaab-Celinta Ilaalinta: Talaabooyinka Lagu Ilaalinayo Ilmaha Khatarta Ku Jira

Marka walaac ama shaacin loo soo sheego Kooxda Ilaalinta, **Hoggaanka Ilaalinta ee Loo Magacaabay (DSL) ama Ku Xigeenka DSL** ayaa raaci doona talaabooyinkan si **ay uga jawaabaan si ku habboon loona ilaaliyo** ilmaha, qofka dhalinyarada ah, ama dadka nugul ama dadka waaweyn ee nugul.

Tallaabada 1: Qiimaynta Khatarta degdegga ah

- Haddii uu cunuggu ama da'yarku uu khatar markii hore ah ku jiro wac lambarka **999**
- Xaaladaha halista ah ee khatarta weyn ugu jira inay wax yeello jirto, tixraac daryeelka bulshada carruurta isla markiiba.
- Eeg qaybta siyaasadda [Samaynta gudbinta Daryeelka Bulshada si loo](#) helo hagitaan dheeraad ah.
-

Tallaabada 2: Kala hadal Waalidka / Daryeelaha

- La xiriir waalidka/xannaaneeyaha haddii aan lagula talinin xannaaneynta sooshalka carruurta.
- Haddii ay jiraan caddeymo muujinaya in wadaagga macluumaadka ay kordhin karaan halista dhibaata, marka hore talo weydiiso ka hor inta aan waalidka la wargelin.
- Haddii go'aan lagu gaaro in aan waalidka la wargelin, waa in si cad loo qoraa.
- Xaaladaha intooda badan, waalidiinta wargelinaya ma kordhin doonto khatarta.
- Haddii ay haboon tahay, weydiiso waalidiinta wixii macluumaad dheeraad ah oo dheeraad ah oo taageeri karta habsami-socodka ilaalada.
- In la hubiyo in waalidka/xannaaneeyaha uu fahamsan yahay in **hay'**adda ay hayn doonto diiwaanka.

Tallaabada 3: Qiimaynta Heerka Khatarta

- Tixraac Caawimaadda Xaqa ee Caawimaadda [Xaqa ee hagitaanka xaq u lahaanshaha si](#) loo go'aamiyo ficilka ku haboon.
- Tixgelin:
- **Yaa khatarta keena?** (Hanjabaado dad badan ama ka dheereeyaan, tusaale ahaan, asxaabta, asxaabta, dadka waaweyn ee guriga ka baxsan).

- **Tani ma walaac cusub baa mise arrin joogta ah oo joogto ah?**
- **Ilmaha da'dooda, nuglaanta, iyo baahida SEND.**
- **Wax walaac ah oo hore?** Hubi xaqiijinta diiwaanada iyo wadahadal la xirfadlayaasha gudaha (DSL ama Ku-xigeenka DSL).
- **Xirfadlayaasha kale ma ku lug leeyihiin?** (tusaale ahaan, DSL Dugsiga).
- Haddii aan si dhakhso ah loogu dirin daryeelka sooshaalka carruurta, ka fikir:
- Ilmuhu ma wuxuu ku mashquulsanyahay **Caawinaad Degdeg ah?**
- Qoyska ma ku hawlan **team heerka Qoyska (TAF)?**
- Wadahadalka Caawinta Hore (EHC) iyo Qorshuhu **ma** ku haboonaan karaan?

Tallaabada 4: Jawaab celinta loo diro Walaaca gudbinta

- In la hubiyo **in qofka shaqaalaha ka tirsan ama mutadawacnimada** ah ee soo wargeliyay walaaca uu helo war-celin:
- **Talaabooyinka la qaaday**
- **Tallaabooyinka xiga** (haddii ay khusayso)
-

Tallaabada 5: Cusbooneysii Diawaanka

- Haku:
 - Talaabooyinka la qaaday oo la dhammeystiray.
 - Go'aan sameynta (haddii ay la khuseyso).
 - Natiijooyinka walaaca ilaalinta.
- Isticmaal dukumentiyada ku habboon, oo ay ku jiraan:
- **Foomka Walaaca Safeguarding ([Lifaaga 3](#))**
- **Khariidadda jirka ([Lifaaga 4](#))** (haddii ku haboon)
- Ilaalinta Dijital ah ee Chronology
- **Safeguarding Chronology** (Warqad ku-salaysan) ([Lifaaga 7](#))
- Ku samee hawlo dabagal ah oo ku jira **Maareynta Mashruuca Maareynta Mashruuca** Si loo hubiyo in kormeer joogto ah la joogteeyo.

Ilaalinta Heerarka Baahida

Waxaanu bixinaa jawaab qalin jabisay, oo ay ku jiraan Stepping Up iyo Ka soo kabashada adeegyada sharciyeed. Tani micnaheedu waxa weeye ka guuritaanka Taageerada Universal si aad ugu geysato Caawinaada Hore, Kaalmaynta Hore ee Sharciyada

Kooxdeena Ilaalinta waxay isticmaashaa [Caawimada Xaqa ee Xaq u yeelashada tilmaanta marinka](#), garsoorka xirfadlayaasha, falanqaynta khatarta, iyo qodobada

difaacaya si loo qiimeeyo baahiyaha adag ee degdegga ah oo sii kordhaya iyo khatarta xadgudubka, dayacaad, ama waxyeello.

"Sii socoshada baahida" ee ilaalinta caruurta waa nidaam ka caawiya xirfadlayaasha inay aqoonsadaan waxna ka qabtaan baahiyaha carruurta iyo qoysaska, iyagoo ku hagaya taageero kala duwan, laga bilaabo adeegyada guud illaa wax ka qabashada takhasuska, taas oo ku saleysan heerka halista iyo baahida loo qabo.

Level Descriptors

Caawinaada Hore – Baahiyaha Dheeraadka ah (Heerka 2)

- Markii waalidka la oggol yahay, hal hay'ad ayaa isku dubaridi doonta qiimeyn lagu sameeyo waxayna samayn doontaa qorshe taageero si looga hortago inay dhibaatooyin sii kordhaan.
- Taageeradu waxa ay noqon kartaa mid waqti gaaban soo jibaaxday, hase yeeshee waxay muhiim u tahay ka hortagga baahida loo qabo in la sameeyo faragelin xawli ah oo xoog badan.
- Xirfadlayaasha ka socda adeegyada guud (tusaale ahaan, iskuulada, xirfadlayaasha caafimaadka) waxay si wadajir ah ula shaqeeyaan si ay u bixiyaan taageero dheeraad ah.
- Xirfadle Hogaamiye (oo laga yaabo DSL) ayaa mas'uul ka ah isku dubbaridka Qorshaha Qoyska, kaas oo si joogto ah dib loogu eego iyada oo loo marayo shirarka Kooxda Ku dhawaad ee Ilmaha / Qoyska (TAC / F).
- Marka la dhameystiro, Qiimeynta Early Help Assessments iyo dib u eegista ayaa si ammaan ah loo gudbiyaa Adeegyada Carruurta sida lagu qexay geeddi-socodka.

Caawinaada Hore - Baahiyaha Adag (Heerka 3)

- Markii waalidku ogol yahay, taageerada waa la isku dubbaridayaa hay'ado badan oo ay ugu wacantahay baahiyo adag, oo ay kamid tahay taageerada caruurta qaba dirista.
- Adeegyada waxay iska kaashadaan si loo qiimeeyo, loo qorsheeyo, lana shaqeeyaan qoyska si ay u keenaan isbeddel wanaagsan.
- Inkastoo taageerada laga yaabo inay noqoto mid waqti gaaban, walaac la'aanteed, walaacyada ayaa sii kordhi kara oo u baahan in lagu sameeyo sharci.
- Baahida ilmaha waxaa laga yaabaa in lagala hadlo hay'ad badan oo ah Gudiga deegaanka ee hay'adaha, halkaas oo loo aqoonsaday dhaqtar hogaamiye ah inuu ilaalinayo qorshaha kaalmada.
- Xirfadlayaasha codsanaya taageerada Heerka 3 waa inay muujiyaan faragelinno jira iyada oo loo marayo Qorshaha Caawinta Early ama qiimayn la xiriirta.

Taageerada Takhasuska / Sharci (Heerka 4)

Caruurta u baahan (Qaybta 17)

- **Caruurta La Xannaaneeyo (CLA) iyo caruurta sida gaarka ah loo koriyo** - CLA waxaa daryeela maamulka deegaanka, laakiin waxaa laga yaabaa in aanay khatar degdeg ah ugu jirin inay waxyeelo ka soo gaarto. Caruurta sida gaarka ah loo koriyo ayaa laga yaabaa inay u baahdaan taageero dheeraad ah balse mar walba halis kuma jiraan.
- **Caruurta ku lugta leh nidaamka cadaaladda dembiyada ama la kulma xasarado caafimaadka maskaxda oo ba'an** – Caruurta ayaa laga yaabaa inay u baahan karaan taageero degdeg ah oo hay'adaha kala duwan ah si ay u daboolaan baahidooda laakiin mar walba ma aha kuwo khatar ugu jira inay waxyeello weyn soo gaaraan.
- **Caruurta magangalyo doonka ah ee aan la welwelsaneyn** – caruurta ayaa badanaa u baahan taageero daryeelka bulshada ah duruufahooda dartood, laakiin waxaa laga yaabaa in kiisaskooda aan marwalba ku lug yeelin dhibaato weyn.

Ilaalinta Ilmaha (Qaybta 47)

- **Caruurta ku xiran Amarka Ilaalinta Deg Degga ah, Amarka Daryeelka Ku-Meelgaarka ah, ama Amarka Daryeelka Buuxa** – Amarradan sharciyeed waxaa la sameeyaa oo keliya marka ay jirto sabab macquul ah oo lagu aamini karo in ilmuhu uu xanuunsanayo ama ay u badan tahay in uu la kulmo waxyeello laxaad leh, taas oo macnaheedu yahay inay hoos tagaan **qaybta 47aad**.

Heerkan oo kale, faragelintu waa mid sharci ah, waxaana ku lug leh adeegyo takhasus u takhasusay si ilmaha loogu xaqiijiyo nabadgelyada iyo bad-qabkiisa. Xaaladaha qaarkood markii **hore waxay** ku dhici karaan sida uu qabo **qaybta 17**

laakiin waxay usii kordhayaan **qaybta 47** haddii ay jiraan caddeymo muujinaya waxyeelo weyn ama khatar.

Walaacyada sii kordhaya: Marka Caawinaada Early Ma aha ku filan

Inkastoo Caawinta Early Waxay waxtar u yeelan kartaa taageeridda carruurta iyo qoysaska, haddana waxaa muhiim ah in la garto in:

- Qaar ka mid ah carruurta iyo qoysaska ayaa laga yaabaa inaysan la kulmin natiijooyin soo hagaagtay ama kor u kacday ammaanka in kasta oo ay jirto howlgallo Early Help.
- Qoysaska waxaa laga yaabaa **inay doortaan in aysan la galin** taageerada Gargaarka Hore, taasoo horseedda walaaca sii kordhaya.
- Ilmuhu wuxuu khatar ugu jiri karaa **inuu waxyeello weyn** sameeyo, **isagoo u baahan yahay jawaab ilaalin sharci ah** oo ilaaliya.

Marxaladdan, kooxaha ilaalinaya waa inay la tashadaan [Caawimaadda Xaqa ee marinka xaqiijinta waqtiga saxda](#) ah si loo ogaado in warqad loo diro **Daryeelka Bulshada Carruurta ay** lagama maarmaan tahay in loo baahan yahay.

Gudbinta U gudbinta Daryeelka Bulshada ee Carruurta

[RF1: Gudbinta From to Daryeelka Bulshada Caruurta, Swindon.](#)

Nuqulada daabacan waxaa sidoo kale lagu hayaa Folder-ka Business Continuity Folder.

Maxay tahay in la tixgeliyo marka aad dhamaystirayso RF1

Marka uu dhameynayo foomka gudbinta wuxuu qofka gudbinayaa wuxuu tixgelinayaa qodobadan soo socda:

- **Ku dar 'codka' cunugga:** Qabasho wax kasta oo dabeecado ama hadallo ah oo uu cunuggu sheegayo oo ay ku muujin karaan baahida aan la daboolin.

- **Sheeg sawir ku saabsan khibradda uu cunuga kala kulmay:** Waa maxay nolosha u egtahay ilmaha? Maxay yihiin caqabadaha ay la kulmaan deegaankooda maalinlaha ah?
- **Qiimee isha ay ka timid khatarta:** Khatarta ma la yaqaanaa (oo ka soo jeeda qoyska dhexdiisa) mise qoysas dheeraad ah (oo ka baxsan qoyska)? Ma tixgelisaa daruufaha ballaaran ee qoyska, deegaanka, iyo xaaladda uu ilmuhu ku nool yahay?
- **Aqoonso walaacyada ka imanaya goobta waxbarashadu:** Walaaca gaarka ah ee aad ka qabto fayo-qabka ama badqabka ilmaha?
- **Ka fikir qodobada badbaadada:** Ma jiraan marar aad dareento walwalkaaga ilmaha? Waa maxay waxqabadyada la sameynayo si loo xaqiijiyo amniga?
- **Qiimaynta Caawinta Hore:** Qiimaynta Caawinta Hore ma aha mid shuruuda u ah in qof loo gudbiyo, laakiin haddii qof la sameeyay, waa in lagu daraa marka loo gudbinayo xannaaneynta bulshada carruurta.
- **Qaababka kale ee loo tixgeliyo:** Tixgeli qaababka dheeraadka ah sida Hackett Continuum, Qalabka Brook, Qaab-dhismeedka Dayacaadda, iyo Astaanta Daryeelka Darajada, taas oo laga yaabo inay bixiso aragti dheeraad ah oo ku saabsan baahida iyo khataraha ilmaha.

Gudbinta dhameystiran waxaa lala wadaagi doona waalidiinta ama dadka kale ee ilmaha jooga, kuwaas oo loo weydiin doono inay ogolaadaan macluumaadka ay la wadaagaan hay'adda sooshaalka. Haddii ogolaansho la siin waayo, ama haddii wadaagista gudbinta wadaagista ay khatar u gelin karto in macluumaadka weli lala wadaagi karo oo ay jirto sabab sax ah oo lagu sameynayo.

Natiijada Gudbinta

Kooxda ilaalineysa ee Tababarka Rebel waxay raaci doontaa tilmaamaha sharciyeysan ee ku xusan **Cutubka 3aad** ee [Ka-shageynta Wadajirka ah ee Ilaalinta Carruurta \(Diseembar 2023\)](#) iyo u hoggaansamaan nidaamyada ilaalinta hay'adaha badan ee maxalliga ah, kuwaas oo sharxaya tallaabooyinka xiga iyo go'aan qaadashada ka dib gudbinta u dirista Daryeelka Bulshada Carruurta.

- **Dood Istaraatiijiyadeed:** Haddii ay jirto sabab macquul ah oo looga shakiyo in ilmaha uu xanuunsanayo, ama ay u badan tahay in uu waxyeello weyn soo gaaro, waa in dood istaraatiijiyadeed la sameeyaa, iyadoo ay ku lug leeyihiin Daryeelka Bulshada Carruurta, booliska, adeegyada caafimaadka, iyo wakiil ka socda Kooxda Tababarka Rebel (ama goobaha waxbarashada ee ilmaha hadda).
- **Qiimeyn Rasmi ah lama sameyn** karo: Haddii Daryeelka Bulshada ee Carruurta uu go'aamiyo in aan loo baahneyn qiimeyn rasmi ah, Kooxda Tababarka Ee Rebel waxay sahamin doontaa kordhinta taageerada xoola-dhaqameed, helitaanka adeegyo caalami ah, ama dhammeystirka qiimeynta Caawinta Hore.

Escalation Procedure

Kororsigu waa habka go'aannada si rasmi ah loo caqabado ee ay gaaraan xirfad kale ama urur. Xeerkani waxa uu xaqiijinayaa in xirfadlayaasha ay yeeshaan hab cad oo hufan oo ay ku xaliyaan khilaafaadka si loo ilaaliyo wanaagga carruurta iyo dhallinyarada.

Shaqada aanu la leenahay carruurta iyo qoysaska, khilaafaadka xirfadaha leh waxa uu noqon karaa mid wax-ku-ool ah. Go'aanada caqabadaha ahi waxay ogolaanayaan dib-u-eegis waxayna dhiirigelinaysaa habab shaqo oo cusub. Si kastaba ha ahaatee, khilaafaadka aan la xallinin wuxuu waxyeello u geysan karaa cilaaqaadka shaqada iyo saameyn ku yeelashada awoodda aan u leenahay inaan si firfircoon u ilaalino carruurta. Waa lama muhiim in dhammaan khilaafaadka xirfadaha leh degdeg lagu xaliyo.

Khilaafaadka sida caadiga ah waxaa soo baxaya marka ay xirfadleyaashu rumeeyaan in go'aannada la gaaro aysan ku jirin danaha ugu wanaagsan ee ilmaha. Haddii uu jiro khilaaf ku saabsan bixinta qiimayn ama adeeg si taban saameyn xun ku yeelan kara ilmaha, xirfadlayaasha waa in ay tixraacaan [Habka Ilaalinta Hay'adaha kala duwan ee Swindon si loo xalliyo Khilaafaadka Xirfadaha ee la xiriira Ilaalinta iyo Ilaalinta Caruurta.](#)

Marka wax laga qabto khilaafaadka xirfadlayaasha, nabadgelyada iyo badqabka cunugga waxaa loo baahan yahay inay mar walba ahaadaan mudnaanta koowaad. Arimaha aan la xallineyn waa in si dhakhso ah wax looga qabto islamarkaana laga baaraandego khatarta ilmaha soo gaareysa. Dhammaan xirfadlayaasha waa inay awood u yeeshaan inay ka hor tagaan go'aannada, iyagoo u arkaa inay tahay xuquuq iyo masuuliyad labadaba si ay u ilaaliyaan ilmaha oo ay kor ugu qaadaan habab wax ku ool ah oo ilaalin ah.

Xeerkani wuxuu dhigayaa qaab dhismeed loogu talagalay xirfadlayaasha si ay u kiciyaan walaaca ku saabsan go'aamada ay gaaraan hay'ado kale ama shakhsiyaad, iyagoo hubinaya in:

- Khilaafaadka aqoonta leh maaha mid wax khatar gelinaya nabadgelyada carruurta ama in dareenka laga weliyo baahida ilmaha.
- Arrimaha gudaha iyo hay'adaha dhexdooda ayaa si furan oo degdeg ah loogu xaliyaa arrimaha.
- Meelaha laga qabanayo oo u baahan karo cadayn ama dib u eegis ayaa la aqoonsadaa, laguna cinwaan galiyaa.

Warbixinta Walaacyada: Waa maxay Shaqaalaha waa in la sameeyaa marka laga walwalo qof weyn

Maxaa la sameeyaa haddii aad qabto walaac

Haddii aad walaac ka qabtid qof weyn oo shaqeeya/iskaa wax u qabso oo carruurta leh, waxaad u baahan doontaa inaad si qarsoodi ah u wargeliso tan.

Waxaa laga yaabaa in aad ka walwalsan tahay ficilada qof weyn oo la shaqeynaya/si mutaddawacnimo ah ula shaqeynaya carruurta. Qofka weyn wuxuu noqon karaa:

- Shaqaale ka tirsan Tababarka Caasiyiinta;
- Ardayga, macalinka sahayda ama macallin;
- qof weyn oo la shaqeeya ururka, oo ay ka shaqeeyaan dhinac saddexaad (oo ay ku jiraan shaqaale ka shaqeeya naadiyo/goobo caalami ah, shuruucdo kale iyo qandaraasleyaal);
- Mutadawiciin.

Waxaa laga yaabaa in aad aragtay ama aad maqashay wax kugu saamaxaya in aad dareento xasillooni darro. Waxaa laga yaabaa inaad ka cabsato, in ficilada qofka waaweyni ay ka hor-dhacsan yihiin , *xeerka anshaxa ee aqlabiyadda ee xarunta shaqaalihisa iyo wakaaladda iskaa wax u qabso.*

Waxaad ka warqabi kartaa xaalad uu qof weynuhu ku lug leeyahay, meel ka baxsan xarunta, taas oo muujinaysa inaysan suurtagal ahayn inaysan si amaan ah u shaqeyn karin/mutadawacnimada carruurta iyo dhallinyarada.

Dhammaan walaaca waa in la soo gudbiya, ka dib tallaabooyinkan hoose.

Tallaabada 1 aad

- Haddii aad ka welwelsan tahay in ilmuhu uu halis degdeg ah ugu jiro ama uu khatar ugu jiro in dhibaato weyn soo gaarto waa in aad dhaqso u dhaqantaa. Ma u baahan tahay in aad qaaddo tallaabo deg-deg ah si aad u ilaaliso amniga ardayda?
- U sheeg walaacaaga si toos ah Maamulaha Maamulaha, Joanne Vertannes sida ugu dhakhsaha badan ee suurtoogalka ah;
- Haddii Maaraynta Agaasimaha aysan lala xiriiri karin, u sheeg xubnaha ugu sareeya shaqaalaha goobta;
- Haddii walaacaagu uu ku saabsan yahay Maamulaha Maamulaha, u wargeli xubin ka mid ah Guddiga Maamulka ama si toos ah LADO (Maamul Degaanka loo magacaabay Sarkaalka).

Tallaabada 2 aad

- Ku qor walaacyadaada adoo adeegsanaya **Foomka Walaaca Shaqaalaha** ([Lifaaga 6](#)), sida ugu dhakhsaha badan ee suurtoogalka ah;

- Shaqaalaha ma aha in ay diiwaan geliso eedeymaha ama walaac ku saabsan dadka waaweyn ee la shaqeeya ama iskaa wax u qabso la ardayda nidaamka diiwaanka elektarooniga (ardayga) .
- Xusuusnow inaad qorto taariikhda iyo waqtiga oo buuxa, magacaaga iyo doorkaaga oo aad ku xajiso diiwaankaaga sida ugu macquulsan ee xaqiiqada ah;
- Haddii foomka welwelka/ shaacinta uusan helayn, qoraalada gacanta lagu qoray ayaa lagu sameyn karaa warqad. (Tan waa in la xajisto, xitaa haddii qoraalada dib loogu qoro foom).

Tallaabada 3 aad

- Qor ficilka aad qaadaysid, tusaale ahaan ku qor magaca xubinta shaqaalaha ee aad soo sheegtay;
- Foomka asalka ah ee walaaca waa in loo gudbiyaa Hoggaamiyaha Maamulka ama xubin ka mid ah Guddiga Maamulka. Nuqulada waa in aan la sii hayn aad by;
- **Haddii qofka aad walaacaas ka qaadsatay uusan si dhab ah u qaadanin walaacaaga waa in aad kor u qaaddid walaaca aad qabto LADO;**
- Ugu dambayntii qof kastaa wuxuu soo sheegi karaa walaac ilaalin ah oo ku saabsan qof qaangaar ah oo la shaqaynaya caruurta ka tirsan hay'adda deegaanka, isagoo dalbaday in uu la hadlo Hay'adda ay u magacowdey (LADO). Eeg Tixraaca Quick Tixraaca Guide bogga 2;
- Agaasimaha Maareynta, Joanne Vertannes waa in lagu wargeliyay telefoon, oo ay dabasocoto emayl ahaan (password ilaaliyo) foomka walaaca walaaca iyo eedeymaha ee ku saabsan dhammaan walaacyada iyo eedeymaha heer hoose.

Doorka Hogaamiyaha Maaraynta Eedeymaha

Agaasimaha Maaraynta/ Hoggaanka Eedaymaha ama xubin ka mid ah Guddiga Maaraynta ayaa qiimayn doona warbixinnada ku saabsan walaacyada heer hoose ama eedeymaha la xiriira dadka waaweyn ee la shaqeeya ama iskaa wax u qabso carruurta leh. Tixgelin hore waxay diiradda saari doontaa in qofka uu khatar u yahay inuu waxyeello keeno haddii ay ku sii socoto doorka uu hadda hayo.

Waxay ka fiirsan doonaan inay jiraan cadaymo muujinaya in waxyeelada la kulmay

marinka:

- Qofku wuxuu u dhaqmay si ay carruur u waxyeelleeyeen, ama ay dhici karto inuu ilmo waxyeello u geystay;
- Qofku waxaa suurto gal ah in uu galay dembi dembi ah ama la xiriira caruurta;
- Wuxuu qofku u dhaqmay in uu u dhaqmo ilmo ama caruur si ay u tilmaamaan in uu halis u noqon karo khatar u ah in ay waxyeello u geysato carruurta;
- U dhaqma ama laga yaabo inay u dhaqmeen si muujinaya in laga yaabo in aysan ku haboonayn in carruur lala shaqeeyo.

Eedeymo aan buuxineyn meel waxyeello u gaartay

Abuuritaanka dhaqan si xoog leh u ilaalinaaya waxay u baahan tahay in dhammaan walaaca ka jira dadka waaweyn ee la shaqeeya caruurta ay si masuuliyad leh, loo duubay, loona wajaho si haboon wax looga qabto. Walaaca heerka hooseeya waxaa ka mid noqon kara dareenno aan xasaasi ahayn ama dareenka dhaqammada sida in si dhaaf ah loogu saaxiibo ardayda ama in la go'doomiyo. Shaqaalaha, mutadawiciinta, iyo soo booqdayaasha waa inay soo sheegaan dhammaan walaacyada, xitaa haddii aysan la kulmin marxaladda waxyeelada.

Waxqabadyada waxaa ka mid noqon kara in talo laga waydiiyo LADO, bixiya tababaro dheeri ah ama digniinno la soo saaro. Dhammaan walaacyada waa in la diiwaan geliyo, iyo astaamaha dabeecada ayaa ka dhalan kara tallaabo dheeri ah, oo ay ku jiraan gudbinta LADO.

4o mini

Eedeymaha buuxiya mareenka waxyeelada

Hadii macluumaadka hordhaca ah ee warbixintu ay tilmaamayaan in marinka laga soo gudbay, Agaasimaha Maamulku waxa uu qaadi doonaa tallaabooyinkan soo socda:

Meelaha eedaymahani ay la xiriirto qof qaangaar ah oo dibadda ka shaqeeya/heshiis qaatay, Agaasimaha Maamulku wuxuu shaqa-bixiyaha ku wargelin doonaa eedaymaha soo baxay. Waa kuwan tallaabooyinka ku lugta leh:

Tallaabada 1 aad

Agaasimaha Maamulka ayaa si dhakhso ah ula xiriiri doona laanta LADO, ka hor inta uusan bilaabin qaab kasta oo baaritaan ah. Goobaha waxbarashada ayaa loo ogolaaday inay sameeyaan baaritaano aasaasi ah, (*fiiri bogga 83 ee KCSIE*) si loo

caddeeyo xaqiiqooyinka, hase yeeshee waa in taxadar la qaado si aanu khatar u gelin baaritaan kasta oo boolis mustaqbalka ah.

Tallaabada 2 aad

Lado ayaa go'aan ka gaari doonta talaabooyin dheeri ah, oo ay ka mid noqon doonaan:

- Dood Istaraatiijiyadeed / kulan;
- LADO talo iyo dabagal lasoco;
- Wax tallaabo ah oo ay qaaday LADO ka dib markii hore tixgelin iyo xiritaankii hore ay sameeyeen.

Tallaabada 3 aad

Haddii tallaabo dheeri ah la isku raaco, LADO waxay booliska la oggolaan doontaa in wadahalad istiraatiijiyad/shir loo baahan yahay in la qabto. Waxaa dhici kara kuwan soo socda:

- Haddii lagu heshiiyo in meel marinta la waafjiyo si looga wada hadlo istiraatiijiyad/shir, waxaa laga yaabaa in lagu qabto shir maamuleed eedeymaha ah.
- Ujeeddada ugu weyn ee arrintan ayaa ah in la sugo amniga carruurta iyo in la xaqiijiyo in hawsha si degdeg ah loo soo gabagabeeyo, iyadoo la hubinayo in gofka ka tirsan shaqaalaha eedeysanaha ahi uu heysto taageero ku filan.

Kaalmaynta daryeelka dadka qaangaarka ah ee xarunta walaacyada /eedeynta

Shaqo-bixiyayaasha waxaa waajib ku ah in uu daryeel siiyo taageeridda dadka waaweyn ee la xiriira walaaca ama eedeymaha la xiriira. Agaasimaha Maareeyaha waa inuu hubiyaa in taageero ku habboon la meel mariyo, iyadoo la raacayo hagidda "In Carruurta La Nabadgeliyo Waxbarashada" (KCSIE) oo hoostaga qaybta "Taageeridda kuwa ku lugta leh." Tani waxay xaqiijineysaa wanaagga iyo fayo-qabka

qofka weyn iyadoo sidoo kale loo maareynayo walaaca ama eedaymaha si ku haboon.

Soo af-jarida baaritaanada

Gebogebadii baaritaano ayaa waxaa natiijo kasoo bixi doonta ururka LADO kaas oo sida caadiga ah horseedi doona mid ka mid ah qeybahaan:

Caddeyn:

Waxaa jira caddeymo ku filan oo lagu caddeyn karo eedayntaas;

Haku:

Ma jirto caddeymo ku filan oo lagu caddeyn karo ama lagu burin karo eedayntaas;

Kacsi la'aan:

Waxaa jira caddeymo ku filan oo lagu burin karo eedayntan loo soo jeediyay waxaana dhacay fal ula kac ah oo lagu khiyaaneynayo ama waxyeello u geysanayo qofka loo soo jeediyay eedaynta loo soo jeediyay.

Haku:

Waxaa jira caddeymo ku filan oo lagu burin karo eedayntaas;

Wax aan salka lahayn:

In ay ka fikirto kiisaska aan lahayn wax caddeyn ah ama aasaas sax ah oo taageeraya in eedeymaha la sameynayo.

Dhamaadka hannaanka eedaynta haddii xubin ka mid ah shaqaale ama mutadawiciin laga qaado booskoodii ay u hayeen inay dhibaato u keeneen ama khatar u ah inay waxyeello u geysato ama ay ka baxaan inta ay baaritaanadu socdaan, Tababarka Rebel waxaa waajib ku ah inay ku wargeliyaan Adeegga Shaacinta iyo Barista adeegga baadhitaankeeda.

Marka go'aan laga gaaro in shaqada laga eryo ama la joojiyo isticmaalka adeega macallinka (adeegyada kale ee bixinta) sababo la xiriira habdhaqan xumo daran, ama laga yaabo in la fasaxay ama adeegyadoodii oo joogsan waayay haddii aan hore laga bixin, xaruntu waxay ka fiirsanaysaa in ay tixraaci doonto hay'adda xeerarka baridda iyo in kale.

Waxaan fahamsanahay, xarun ahaan, in haddii aan naqaano ama aan haysano sabab

loo aaminsan karo in qofku mamnuucay, in aan dembi sameyneyno haddii aan u oggolaano in uu fuliyo qofku nooc kasta oo ah hawlaha xeeran.

xafidaada

Diiwaanada waxaa loo kaydiyaa si qarsoosooti ah oo ammaan ah waxayna u hoggaansamaan Xeerka Ilaalinta Xogta 2018 iyo Sharciga UK GDPR.

Wixii eedaymo ah oo la kulma xuduudka, macluumaadka soo socda waxaa lagu hayaa faylka:

- Waxaa si cad oo wax loo soo koobay oo wax walba oo dhamaystiran ee eedaynta ah;
- Faahfaahinta sida loola socday eedeyntan;
- Faahfaahinta Tallaabada la qaaday, go'aamada la gaaray iyo natiijada kama dambaysta ah;
- Baaqa ku saabsan in macluumaadkaas loo gudbin doono tixraac kasta oo mustaqbalka ah.

Wixii eedaymo ah oo aan la kulmin xadka, macluumaadka soo socda waxaa lagu hayaa faylka:

- Walaaca iyo mawq-kacsanaantiisa
- Talaabo la qaaday
- In talo la raadinayo oo ku saabsan la xiriirista LADO

Macluumaadkaan waxaa la sii hayaa ilaa inta shaqsiga uu ka tagayo doorkooda. Haddii qaab walaac ah ay soo baxdo, waa in lagu keydiyaa cilmiga taariikheed oo dib loo eego si loo ogaado haddii ay la kulmaan dhibaataada soo jiidata, taas oo keeneysa in loo gudbiyo LADO.

Ka dib marka la eedeymo ama walaac kasta:

- Qiimeynta baahida loo qabo in wax laga qabto hababka dhowrista ama arrimaha ballaaran ee dhaqanka.
- Dib u eegida siyaasadaha ama bixiyaan tababaro dheeraad ah oo muhiim u ah si loo yareeyo khataraha mustaqbalka.

Ilaalinaysa (waafqsan)

Hay'adaha waxbarashada dheeraadka ah waxaa waajib ku ah inay keydiyaan diiwaanada ay ku jiraan macluumaadka ku saabsan eedeymaha ku saabsan eedeymaha xadgudubka galmada ah ee baaritaan madax-bannaan oo ku saabsan xadgudubka galmada carruurta (IICSA) marka la eego su'aalaha ku saabsan baaritaanka.

Dhammaan diiwaanada kale waa in la sii hayaa ugu yaraan ilaa uu eedeysnuhu gaaro da'da hawlgabka caadiga ah ama mudo 10 sano ah oo ka bilaabmeysa taariikhda loo soo oogay dacwadda in ay intaas ka dheer tahay. Faahfaahin dheeri waxaad ka heli kartaa bogga internetka ee ICO.

Review iyo Imtixaanka

Review Joogto ah

- Ugu yaraan, siyaasaddan ilaalisa ayaa sannad walba dib loo eegi doonaa.
- Jawaab-celinta laga helayo falanqaynta xogta, casharrada laga bartay, shaqaalaha, mutadawiciinta, iyo daneeyayaasha ayaa lagu dari doonaa.
- Kooxda sare ee hoggaanka ayaa mas'uul ka noqoneysa kormeerida dib u eegista iyo xaqiijinta in wixii tallaabooyin ah lagama maarmaanka ah la sameeyo.

Lifaaqyada

Lifaaqa 1 - Tilmaamayaasha suurtoogalka ah ee Abuse iyo Dayacaad

U geysatay

Nooc ka mid ah xadgudubyada ku lug leh garaacid, ruxruxid, tuurid, sumoobid, gubasho ama kulayl, qarqin, liqid, cabudhin ama si kale waxyeello jireed u keenta ilmaha yar. Waxyeello jireed ayaa sidoo kale laga yaabaa inay keento marka waalidka ama xannaaneeyaha uu abuuro calaamadaha, ama si ula kac ah u khasbaya, jirrada ilmaha.

Calaamadaha MAY waxay muujinayaan in xadgudubka jirka

- Nabarro iyo baaba'yo wajiga ku wareegsan
- Waxyeello ama dhaawac afka ka gaara
- Dhaawacyo Bi-lateral ah sida laba indho oo nabar ah
- Burburinta meelaha jilicsan ee wajiga sida dhabannada
- Nabar fareed oo ka dhaawacmaha dhanka hore ama gadaasha dambe ee jirka
- Bite marks
- Gubasho ama ubaxyo (qaababka aan caadiga ahayn iyo faafitaanka dhaawacyada)
- Gubidda qotoda dheer sida gubidda sigaarka oo gubanaya
- Dhaawacyada soo jeedinaya garaacid (calaamadaha suunka, welts)
- Daboolida gacmaha iyo lugaha xitaa marka kulul
- Dabeecadaha dagaal-geesinimada ah ama dabeecadaha daran-dillaacyada
- Dhaawacyada waxay u baahan yihiin in lala xisaabtamo; Sharaxaad aan ku filnayn, is-waafajin la'aanta ah ama sharaxaad macquul ah oo aan la isku

waafajin karin ama dib u dhac ku yimid daaweyn raadinta waa in ay muujisay walaac.

Failure to Thrive

- miisaanka Child ee / height hoos u dhaca centile la filayo
- Maqaarka oo qalalan iyo timo jilicsan iyo timo khafiif ah iyo caws sida
- Tamar la'aanta, listless iyo la'aanta fiirsashada
- Wuxuu diidaa cunto laakin wuxuu cabaa cabitaan badan oo dheeldhal ah, matag iyo shuban
- Ku guuldarreysiga in ay la kulmaan himilooyinka horumarineed
- Dhibaatooyinka habdhaqanka

U isticmaalka dareenka

Dhibaatooyinka caadilka ee joogtada ah ee ilmaha sida in ay keento saamayn xun oo halis ah oo joogto ah oo ay ku yeelato korriinka caaddiliga ah ee ilmaha. Waxaa dhici karta in ay ku lug leedahay in ilmaha loo gudbiyo in ay yihiin kuwo aan qiimo lahayn ama aan la jeclayn, aan ku filnayn, ama la qiimeeyo kaliya inta ay daboolayaan baahida qof kale. Waxaa ka mid ahaan kara in aan cunugga fursad u siinin in uu aragtidooda ku muujiyo, si ula kac ah u aamusiiyo ama 'ku madadaalo' waxa ay sheegayaan ama sida ay isu gudbiyaan. Waxaa laga yaabaa inay ku muuqato da'da ama aan haboonayn oo kor u kacsan oo la filayo in lagu soo rogo carruurta. Kuwaas waxaa ka mid noqon kara isdhexgalka ka baxsan awoodda korriinka ee ilmaha, sidoo kale xad-gudubka xad-dhaafka ah iyo xaddidaadda sahaminta iyo barashada, ama ka hor-istaagidda in ilmuhu ka qayb qaato isdhexgalka bulshada ee caadiga ah. Waxaa dhici karta in ay ku lug leedahay in aad aragto ama maqasho si xun u daaweynta qof kale. Waxaa laga yaabaa in ay ku lug yeelato cabudhin halis ah (oo ay kujirto cabudhinta internetka), taas oo keenta in carruurta ay marar badan dareemaan cabsi ama khatar ku jirto, ama faa'iidayso ama musuqmaasuq carruur ah. Xad-gudubyada dareenka qaarkood waxay lug ku leedahay dhammaan noocyada kala duwan ee caruurta si xun ula dhaqmi jiray, inkastoo kaligis ay dhici karto.

Calaamadaha MAY WAXAY MUUJINAYAAN XAD GUDUBKA DAREENKA

- In ka badan falcelinta khaladaadka
- La'aanta kalsoonidii / isku kalsoonidii / qiimeyntii
- Deg deg ah oo hadalka la isku la'yay
- Self-harming
- Cunno xumida
- Xad-dhaafka passivity iyo / ama duufaanta
- Xadidda qasabka ah
- Daroogada, khamriga, isticmaalka daroogada
- Cabsida laga qabo in waalidka lala xiriirayo
- Niyad la'aan ama awood la'aan xagga cayaarta

- Baahi xad dhaaf ah oo loo qabo ansixin, taxadar iyo kalgacayl

Fara-xumeynta galmada

Waxaa ku lug leh in lagu qasbo ama sasabto in qof yar ama qof da'yar ah lagu qasbo in uu ka qeyb qaato hawlo galmo, mana aha qasab in ay ku lug yeeshaan rabshado heer sare ah, haddii ilmuhu ka warqabo waxa dhacaya iyo in kale. Hawlaha waxaa ku lug lahaan kara kula taabasho jireed, oo ay ka mid tahay in weerar lagu geystay (tusaale ahaan kufsiga ama jinsiga afka ah) ama falal aan gaabanayn sida siigeysashada, dhunkashada, xoqida iyo taabagelinta meel ka baxsan dharka. Waxaa sidoo kale ku jiri kara howlo aan la xiriir lahayn, sida in caruurta ay ku lug leeyihiin fiirinta, ama soo saarida, sawirada galmada, daawashada falalka galmada, ku dhiirigalinta caruurta inay u dhaqmaan siyaalo aan habab galmo aheyn, ama in la qurxiyo ilmaha oo u diyaarinaya xadgudubyo. Xadgudubka galmada waxaa laga samayn karaa internetka, teknoolojiyaddana waxaa loo isticmaali karaa fududeynta xadgudubka ka baxsan khadka xadgudubka. Ragga qaangaarka ah oo kali ah uma tacaddiyaan xadgudub galmo. Dumarku xittaa waxay sameyn karaan tacaddiyo galmo, sidoo kale carruurta kale way sameyn karaan.

Ka faa'iideysasiga galmada carruurta waa nooc ka mid ah xadgudubka galmada ee carruurta. Waxay dhacdaa marka qof ama koox ay ka faa'idaystaan miisaan la'aanta awoodda si ay u qasbaan, u maamulaan ama u khiyaaneeyaan ilmo ama qof dhalinyaro ah oo da'doodu ka yar tahay 18 sano oo uu galmo u galo wax galmo (a) ayna ugu beddelaan wax dhibbanuhu u baahan yahay ama uu rabo, iyo/ama (b) faa'iido dhaqaale ama kordhay xaaladda dambiilaha ama fududeeyaha. Dhibbanaha waxaa laga yaabaa in laga faa'iideysan jiray galmada xitaa haddii howsha galmadu ay u muuqato mid aan sharci ahayn. Isticmaalka galmada carruurta had iyo jeer kuma lug leh la macaamilka jireed; sidoo kale waxay ku dhici kartaa iyada oo la adeegsanayo farsamada teknoolojiyada.

Calaamadaha MAY WAXAY MUUJINAYAAN XADGUDUBKA GALMADA

- Isbeddelada degdega ah ee habdhaqanka iyo waxqabadka dugsiga
- Muujinta kalgacayl oo ah kuwa galmada iyo da'da aan habooneyn
- Is-gaarsiinta, is-gudubista ama isku-dayga isdilinta
- In la qariyo sir aanay daaha ka qaadi karin
- Daacadda in lagu dhego ama loo baahanyahay si joogto ah
- Dib-u dhaca ku socota habdhaqanka da'da yar tusaale ahaan suulka nuugida, ku cayaarista qalabka la tuuro, u dhaqmidda sida ilmaha oo kale
- Aaminaad la'aanta dadka waaweyn ee caanka ah, tusaale, walaaca ah in lala tago qaraabada, minderka ilmaha ama hoyga
- hadiyado ama lacag aan sharaxneyn
- Niyad-jabka iyo bixitaanka
- Cabsida of undressing for PE

- Cudurka galmada
- Dab-demis

Dayacaad

Dayacaadda ayaa ah dayaca joogtada ah ee lagu guuldareysto in la kulmo baahida jireed iyo/ama nafsi ee aasaasiga ah ee ilmaha, ayna u badantahay inay keento curyaanimo daran oo ku dhacda caafimaadka ama korriinka ilmaha. Waxaa laga yaabaa in dayacaad la'aanta ay dhacdo inta ilmuhu uurka leedahay, sababtoo ah isticmaalka maandooriyaha hooyada. Markii ilmo dhasho, dayacaad la'aan ayaa waxaa ka mid noqon karta in waalidka ama qof xanaaneeya aanu geysmin:

- In la siiyo cunto ku filan, dhar iyo hoy (oo ay ku jiraan ka-saarista guriga ama ka bixitaanka);
- Ka ilaali ilmaha dhibaato jireed iyo mid caadiyan ah ama khatar ah;
- In la hubiyo kormeer ku filan (oo ay ku jiraan isticmaalka daryeel-bixiyeyaasha aan ku filnayn);
- In la hubiyo in la helo daryeel caafimaad oo ku haboon ama daaweyn;

Uga jawaab ilmaha baahida aasaasiga ah ee dhanka dareenka.

Calaamadaha MAY waxay muujinayaan dayacaad la'aan

- Gaajo joogto ah
- Nadaafadda shakhsi ahaaneed oo liidata
- Daal joogto ah
- Dhar aan ku filnayn
- Daahyo badan ama aan joogto ahayn Dugsiga
- Dhibaatooyin caafimaad oo aan la daaweynin
- Xiriirka liita ee ay wadaagaan faca
- Xadidda iyo isku qeylo dhaansiga
- Ruxdin, maroojin timaha iyo nuugista suulka
- Ood abaayo
- Miisaanka oo lumiya ama in uu si joogto ah u ahaado miisaanka yar
- esteem is Low

Lifaaqa 2 - Tilmaamayaasha suurtoogalka ah ee Walaacyada Ilaalinta Gaarka ah

Shaqaalaha Ku Xad-gudubka Caruurta

iyoo Mutadawiciinta ee Tababarka Rebel waxay og yihiin in carruurta ay si xun ugu xadgudbi karaan carruurta kale (oo badanaa loo yaqaanno xadgudubka cunuggu ku hayo ilmaha), iyo in ay ka dhici karto gudaha iyo dibedda goobta. Dhamaan shaqaalaha waa inay la socdaan siyaasadda iyo nidaamyada ku xeeran xadgudubka caruurta ee caruurta iyo doorka muhiimka ah ee ay ka ciyaarayaan ka hortagga iyo ka jawaabidda halka ay aaminsan yihiin in cunuggu uu halis ugu jiro.

Waxaa lagama maarmaan ah in dhammaan shaqaalaha iyo mutadawiciinta ay fahmayaan muhiimadda ay leedahay in dabeecadaha aan haboonayn ee ka dhexeeya carruurta xad gudub lagula kacsan yahay. Hoos u dhigista dabeecadaha qaarkood, tusaale ahaan in la joojiyo dhibaataaynta galmada sida "banter kaliya", "qosel kaliya", "qayb ka mid ah korinta" ama "wiilal noqoto" waxay keeni kartaa dhaqan dhaqan carruurta aan la aqbali karin, jawi aan ammaan ahayn oo carruurta ah iyo xaaladda ugu xun oo ah dhaqan caadi ka dhiga xadgudubka.

Noocyada Xadgudubka Caruurta-ku-Xadgudubka Caruurta

Xadgudubka caruurta ee caruurta waxaa ku jira, laakiin kuma koobna:

- **Cagajuglaynta**, xadgudubka xiriirka shakhsi ahaaneed ee u dhexeeya carruurta (mararka qaarkood waxaa loo yaqaanaa 'xadgudubka xiriirka dhalinyarada')
- (jir, hadal ah, ama nafsad ahaaneed)
- **Xadgudubka jireed** sida garaacid, laadis, ruxid, qaniinid, timo jiidid, ama waxyeelo jireed keento;
- **Xadgudubka galmada ah, sida kufsi, fara-xumeyn ku lug leh iyo fara-xumeyn dhanka galmada ah; (tani waxaa ku jiri kara wax online ah), dhibaataaynta galmada, sida faallooyinka galmada, hadallada, kaftanka iyo dhibaataaynta galmada ee internetka, taas oo laga yaabo inay tahay mid taagan ama qayb ka mid ah qaabka ballaaran ee xadgudubka; in qofku galmo galmo sameeyo iyada oo aan oggolaansho laga samayn, sida in qof kale lagu qasbo in uu karbaasho, isu taabto galmo, ama uu qof saddexaad la galo galmo,**
- **Wadaagista wadaagista dastuuriga ah iyo kuwa aan raali ka ahayn ee sawirada qaawan iyo kuwa aan qaawaneyn iyo/ama fiidiyowayada** (sidoo kale loo yaqaan sexting), upskirting, taas oo sida caadiga ah ku lug leh qaadashada sawirka dharka hoostiisa adigoon fasax laga haysan, iyada oo ujeedadu tahay in la daawado xubinhooda taranka ama badaha si ay u helaan naxdin galmo, ama sabab u noqoto dhibbanaha dulli, cidhiidhi, ama digniin ([arko Wadaagista qaawane iyo qaawanaanta semi-nudes: talo bixin ku aaddan goobaha waxbarashada ee la shaqaynta caruurta iyo dhalinyarada \(updated Maarso 2024\)](#));
- **Bilowga/ xaasidnimada nooca rabshadaha iyo dhaqan-dhaqameedyada**

(tani waxaa ku jiri kara hawlo ay ku jiraan dhibaateyn, xadgudub ama dullinimo loo adeegsado sidii habka loo bilaabo qof koox ahaan iyo sidoo kale waxaa ku jiri kara waxyaabo internetka ah).

Waxyeello Jinsi ah

Dabeecadaha Galmada ee waxyeellada leh waxaa loola jeedaa dabeecadaha galmada ee carruurta ka hooseysa 18-ka sanno ee aan ku haboonayn korriinkooda, suurtagalnimada in ay waxyeelo u geysanayaan naftooda ama dadka kale, ama xadgudubyo. (Hackett, 2019) . Wada shaqeynta si loo ilaaliyo ilaalinta caruurta ayaa qiraya in tacaddiyada ay geystaan carruurta iyo dadka waaweyn labadaba.

Khatarta

- Saddex meelood laba meelood ee xadgudubka galmada xiriirada waxaa geystay asxaabta.
- Taariikhda xadgudubka, gaar ahaan kufsiga galmada, waxay gacan ka geysan kartaa HSB.
- Dhiirrigeliyaha iyo dhibbanahaba waa in loo tixgeliyaa in ay yihiin kuwo u baahan taageero.
- Kordhinta helitaanka waxyaabaha galmada ku jira ee internetka waxay saameyn ku yeelataa dabeecadaha iyo dabeecadaha.
- U tegitaanka sawirrada qaawan waxay keeni kartaa filasho aan macquul ahayn oo ku saabsan galmada iyo xiriirka, xakameyn la'aanta, iyo dabeecadaha khatarta qaadashada oo kordhay.
- Faragelin hor leh waxay yaraynaysaa suurtagalnimada in xadgudub la galo marka la qaangaaro.
- Kiisaska HSB waxay u baahan yihiin in la ka jawaabo ka jawaab celinta ilaalinta ilmaha ee hay'addo badan oo isku dubariday.
- Baahiyaha korriinka aan la isu dhameynin, arrimaha ku lifaaqan, DIRA, iyo mawduucyada qoysaska ayaa laga yaabaa inay ka qayb qaataan HSB.

Tilmaamayaasha suurtoqalka ah

Inkastoo aysan jirin saadaalin sax ah oo ku saabsan xadgudubka galmada, hadana arrimo ka mid ah waxyaabaha la xiriira waxaa ka mid ah:

- Xasuusyada lifaaqa
- Hagid waalidka oo liidata
- Xadgudubka gudaha.
- Dhibane galmada kahor
- Go'doomin bulshada
- waxyar oo xun(

Waxaa jira tiro aad u tiro badan oo ka mid ah dhallinyarada soo bandhigta

dabeecadahan oo leh heer baahida waxbarasho – oo ah ilaa 40% ee cilmi baarista qaarkood. Waa in baahidooda si taxadar leh loo qiimeeyaa maadaama aaladaha qaar aysan haboonayn. Sidoo kale, waxa laga yaabaa in faragelintu ay u baahato in la sii ballaariyo oo lagu daro xiriir heer sare ah oo hay'adaha iskaashi heer sare ah.

Tiknoolojiyadda ay caawiso HSB (TA-HSB) waxaa ka mid ah isticmaalka aan habbooneyn ee filimada qaawan, u gudbinta kuwa kale si cad oo nuxurka ku jira, qurxinta, iyo ku-qashqashaadka galmada. U nuglaanta muddada dheer ee u nuglaanta sawir-gacmeedka waxay khalkhal galin kartaa aragtida ku saabsan xiriirka caafimaadka leh iyo in la kordhiyo suuragalnimada dabeecadaha dhibaataada leh.

Habdhaqanka galmadoodku waxay jiraan hadba mid joogto ah laga bilaabo caafimaad qabid ilaa xadgudub. The Brooks Traffic Light Tool ka caawisaa xirfadlayaasha in ay qiimeeyaan walaaca laakiin waa in aanay bedelin qiimaynta buuxa AIM3.

Ilaalinta & Ficilka

Waxaa lagama maarmaan ah in dhammaan dhibbaneyaashii loo xaqiijiyay in eedeymahooda si dhab ah loo tixgelinayo, lana dhowri doono. Halka daahfurku yahay in xirfadle, hogaanka ilaalinta ee loogu talagalay waa in uu sameeyaa oo la diiwaan geliyaa qiimeyn khatarta hore ah oo ay ka fiirsadaan saddex qodob:

- Dhibbanaha, gaar ahaan dhibbanaha uu ilaalinayo iyo taageerada uu ka heystay
- Dambiilaha lagu eedeeyay
- Khatarta ku haya carruur kale iyo, haddii ay ku habboon tahay, dadka waaweyn

Dhacdooyinka waxaa si toos ah ama loo soo bandhigi karaa dhinac saddexaad waana in si sax ah lagu diiwaan geliyaa iyadoo la adeegsanayo nidaamka ilaalin-dhowrka ee xarunta.

Walaaca ku saabsan hab-dhaqanka iyo bad-qabka iyo badbaadada carruurta waa in lagala hadlaa daryeelka bulshada carruurta, taas oo laga yaabo in loo baahdo in loo [gudbiyo loona sameeyo qiimeyn dheeraad ah](#).

Waxtar leh Links

- [NSPCC - Dhaqanka Galmada ee Carruurta](#) - Calaamadaha waalidka / daryeelayaasha
- [Brooks Traffic Light Tool](#)
- [Mashruuca Ujeedada - Qiimeynta HSB](#)

Ka Faa'iideysasho galmada carruurta (CSE)

Shaqaalaha iyo mutadawiciinta Tababarka Rebel waxay aqoonsanayaan in CSE ay ku lug leedahay xaaladaha ka faa'iideysasho, xaaladaha shaqo-la'aanta iyo xiriirka ay dhalinyaradu wax ka helaan (tusaale ahaan cunto, hoy, daroogo, mukhaadaraaddo, aalkolo, hadiyado, lacag ama xaaladaha qaarkood si fudud oo jaahilnimo ah) sababtoo ah galmada galmada.

Shaqaalaha ayaa aqoonsan in caruurta khatarta ku jira ee CSE ay u baahan yihiin in la aqoonsado loona wajaho arrimaha la xiriira CSE-da si la mid ah sida looga ilaalinayo khataraha kale ee caruurta. Shaqaalaha ayaa og in ka faa'iideysasho galmadu ay qaadan karto qaabab badan oo ka mid ah xiriirka muuqata in uu yahay mid 'caqiido' ah, halkaas oo galmada lagu beddelayo kalgacayl ama hadiyado, ilaa dembiyada abaabulan ee halista ah ee ay geystaan kooxo burcad ah iyo kooxo. Waxa astaan u ah faa'iidaydigu waa isu dheelidir la'aanta awoodda xiriirka. Qofka geystay wuxuu marwalba heystaa xoogaa awood ah oo uu kaga sarreeyo dhibbanaha taas oo sii kordheysa marka uu xiriirka khaalidnimo uu kobcayo. Xadgudubka galmada waxaa laga yaabaa in ay ku lug leedahay darajo kala duwan oo qasab ah, caga juglaynta ama sasabasho, oo ay ku jiraan cadaadis aan loo baahneyn oo ka yimaada dadka aan isirka ahayn inay galmo yeelaan, galmo, cabudhintu galmada oo ay ka mid yihiin cybergallying iyo arooska. Si kastaba ha ahaatee, waxaa sidoo kale muhiim ah in la garto in qaar ka mid ah dhalinyarada laga faa'iideysanayo aysan muujin wax calaamado dibedda ah oo muujinaya xadgudubkan ama ay tani u aqoonsan yihiin mid xadgudub ah. **Waxay tani khuseyn kartaa carruurta, waalidiinta/daryeelayaasha, walaalaha waaweyn, shaqaalaha ama xubnaha kale ee bulshada dejinta.**

Aqoonsiga iyo carqaladaynta tahriibayaasha ayaa qeyb dhexe ka ah howlaha hay'ado badan si looga ilaaliyo caruurta inay ku shaqaystaan si aanay u faa'iidaystaan. [Qalabka wax lagaga qabanayo ee Swindon iyo Wiltshire CSE ayaa](#) soo saaraya qalabka ka hortagga iyo fulinta ee la heli karo waxaana ku jira talooyin ku saabsan sida loola wadaagi karo booliska macluumaadka iyo sirdoonka.

Ku-xadgudbidda dambiyada carruurta (CCE)

Shaqaalaha iyo mutadawiciinta Tababarka Mucaaradka waxay aqoonsan yihiin in ka faa'idaysiga dambiyada ee carruurta iyo dadka da'da yar ee nugul ay tahay nooc waxyeello ka soo gaartay, khadadka County waa erey loo isticmaalo in lagu qeexo kooxaha budhcada ah iyo shabakadaha dambiyada abaabulan ee ku lug leh dhoofinta daroogada sharci darrada ah iyadoo la adeegsanayo khadadka telefoonka gacanta ama nooc kale oo ah "line-da heshiiska". Howshani waxay ka dhici kartaa gudaha iyo sidoo kale UK oo dhan. Caruurta iyo dadka nugul ee waawayn ayaa looga faa'idaystaa inay

dhaqaajiyaan, ku keydiyaan, iibiyaan daroogooyinka iyo lacagaha. Dembiilayaashu waxay inta badan adeegsan doonaan qasab, cagajshiid, rabshado (oo ay ku jiraan xadgudubyo galmo) iyo hub si ay u hubiyaan u hoggaansanaanta dhibbanayaasha. Ilmaha waxaa sidoo kale sii kordheysa oo lagu bartilmaameedsanayaa sidoo kale bartilmaameedyada waxaana la qortaa aalladda internetka iyadoo la adeegsanayo baraha bulshada. Carruurta si fudud ayey u xayirmi karaan isticmaalidda noocan oo kale ah maadaama khadadka gobolka ay soo saari karaan deymaha daroogada kuwaas oo u baahan in laga shaqeeyo ama loo hanjabo qalalaase ba'an oo ay u haystaan dhibbanayaasha (iyo qoysaskooda) haddii ay isku dayaan inay ka baxaan shabakadda khadadka gobolka.

Xaaladahan waxaa loo gudbin doonaa daryeelka bulshada ee carruurta iyada oo loo marayo kanaalada caadiga ah. Wiilasha iyo gabdhaha oo si dambi ah loogu isticmaalo ayaa laga yaabaa in ay halis sare ugu jiraa in laga faa'idaysto galmo.

Haddii aad qabto sirtoon ama walaacyada kale ee la xiriira ka Faa'iidaydiga galmada caruurta, Ka Faa'idaysiga dambiyada (gangs), ka ganacsiga, tusaale ahaan baabuurta laga shakiyo ama waxqabad, kuwaas waxaa lagula wadaagi karaa Booliska iyagoo isticmaalaya [foomka wargalinta ee internetka](#).

Rabshadaha 'Sharafta ku Salaysan' (HBV), Gudniinka Taranka Dumarka (FGM) iyo Guurka Ilmaha

Shaqaalaha iyo mutadawiciinta Tababarka Mucaaradka ayaa la socon doona in HBV ay ka kooban tahay danbiyo badan oo loo geystay in ay difaacaan ama difaacaan sharafta qoyska iyo/ama bulshada, oo ay ku jiraan gudniinka xubinta taranka dumarka (FGM), guurka carruurta, iyo dhaqamada sida naasaha naasaha. Waxaa sidoo kale jiri kara tacaddiyo aan rabshad ka jirin. Tacaddiyada lagula kaco xilliga ilaalinta 'sharafta' badanaa waxaa ku jira shabakad ballaaran oo cadaadiska qoyska ama bulshada waxaana ku jiri kara kuwa waxyeellooyin badan sameeya. Waxaa muhiim ah in laga digtoonaa qodobadaan khatarta ah ee firfircoon iyo kuwa dheeraadka ah marka la go'aaminayo nooca tallaabo ilaalin ah oo la qaadayo. Dhammaan noocyada HBA waa si xun (iyadoo aan loo eegin dhiirigelinta) waana in la maareeyo oo kor loo qaado sida.

Gudniinka Qodniinka Dumarka

Gudniinka Qodban ee Haweenka (FGM) waxaa lagu qeexaa "dhamaan habraacyada ay ka mid yihiin in qeyb ahaan ama wadar ahaan laga saaro xubinta taranka naagaha ee dibedda ah ama dhaawaca ka soo gaara xubnaha taranka gabdhaha sababo aan caafimaad ahayn awgood.

Dowladda Federaalka Soomaaliya waxay ku xadgudubtaa xuquuqda aadanaha ee gabdhaha iyo haweenka, sidaa daraadeedna waa arin ka mid ah ilaalinta caruurta. Dowladda FGM waa sharci

daro gudaha UK, sharci darro ayna tahay in ilmo la diyaariyo, loo diro ama dal kale la geeyo.

Haddii aad ka shakiso in gabadh kasta oo Swindon joogta ay halis ugu jirto in lagu soo rogo nooc kasta oo FGM ah waa in aad qaadata talaabo aad si dhakhso leh ugu gudbisno Daryeelka Bulshada Caruurta.

Swindon FGM toolkit

Iskaashiga Ilaalinta ee Swindon ayaa soo saaray qalab loogu talagalay dadka ku dhaqma oo laga yaabo in ay la shaqeeyaan dumarka dhibanayaasha U ah DFM iyo carruurta kuwaas oo laga yaabo in ay halis ugu jiraan DFM.

Toolkit waxaa ka mid ah:

- [Hagidda Hay'adaha badan ee FGM](#)
- [Guurka qasabka ah, xadgudubyada sharafta ku saleysan iyo tababarka FGM](#)
- [Xaqiigooyinka iyo tirooyinka FGM poster](#)

Iskaashiga Ilaalinta Ee Swindon ayaa soo saaray hage jeebka ka bixinaya macluumaad muhiim ah oo ku saabsan FGM. Nuqulka waxaad ku heli kartaa lacag la'aan adigoo la xidhiidhaya Waaxda Ganacsiga SSP ee gudaha:
safeguardingpartnership@swindon.gov.uk

Khayraadka kale ee FGM

Aragtida [Xarunta Qaran ee DFM](#) waa in carruurta iyo dadka dhallinyarada ah ay ka nabadgalaan FGM iyo hababka kale ee waxyeellada leh, oo ay ku jirto soo afjaridda kiisaska cusub ee DFM ilaa 2030.

Guurka caruurta

Guurka carruurta waa mid dadka loo galo ayadoo aysan haysan ogolaansho buuxda oo xor ah oo qof ama labada dhinacba ah marka loo isticmaalo rabshad, hanjabaad ama nooc kasta oo qasab ah in qofku uu guur galo. Hanjabaadku waxay noqon kartaa mid jireed ama mid caadifadeed iyo mid nafsiiyan ah. Ogolaansho la'aanta buuxa iyo midka xorta ahi, waxaa laga yaabaa in qofku uusan ogolaansho ka heynin ama uusan ogolaansho ka haysan (tusaale ahaan haddii uu leeyahay naafonimo xagga waxbarashada ah). Settings waxay la xiriiri karaan qeybta guurka ee qasabka ah, haddii ay u baahan yihiin talo ama macluumaad: kala xiriir: 020 7008 0151 ama iimayl fm@fcdof.gov.uk.

Shaqaalaha iyo Mutadawiciinta Tababarka Rebel waxay feejignaan u yihiin khataraha iyo tilmaamayaasha HBV/FGM iyo Guurka caruurta waxayna ogyihiin in ay yihiin dhammaan noocyada tacaddiyada (iyadoo aan loo eegin dhiirigelinta) oo leh cawaaqib iyo kiisaska mudada dheer ee ay tahay in la soo sheego oo kor loo qaado iyada oo loo

marayo kanaallada caadiga ah.

addoonsiga Modern

Addoonsiga casriga ah wuxuu ka kooban yahay ka ganacsiga dadka iyo addoonsinimada, adeegsi iyo hawl- hawleed qasab ah ama khasab ah. Ka faa'iidaysigu wuxuu qaadan karaa qaabab badan oo ay ka mid yihiin: ka faa'iidaysiga galmada, shaqa-ku-qasbidda, addoonsiga, dembiyadda qasabka ah iyo in xubnaha jirka laga saaro. Macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan calaamadaha uu qofku dhibbane u noqon karo addoonsiga casriga ah, taageerada la siin karo dhibbanayaasha iyo sida loogu gudbinayo [Habka Gudbinta Qaranka](#).

Takooriga iyo xagjirnimada

Shaqaalaha ayaa og in ay waajib ku tahay in ay ka difaacaan carruurta xagjirnimada iyo qaab kasta oo ah xag-jirnimo rabshado wata oo la jaan qaada [haqitaanka waajibaadka ka hortagga waajibaadka \(2015\)](#) . Wax walwal ah ayaa loo soo gudbin doonaa DSL.

Si loo fuliyo waajibkan, Tababarka Dib-u-heshiisiintu wuxuu si dhow ula shaqeeyn doonaa SSP wuxuuna tixgelin karaa:

- Qiimeynta khatarta ah in carruurta lagu rido argagixisanimada, oo ay ku jirto taageeridda fikradaha xagjirka ah ee qaybta ka ah fikirka argagixisada. Tani waxay ku salaysnaan doontaa is-faham, oo ay la wadaagaan dadka la shaqeeya, ee ku aadan halista ka iman karta deegaanka. Meesha la saarayo ayaa ka badbaadin doonta in carruurta lagu jiido argagixisada ayadoo la helo siyaasado ilaalin adag oo lagu aqoonsado carruurta khatarta ku jira, iyo in ay faragelin ku sameeyaan sida ugu haboon;
- Tababbarka shaqaalaha si ay shaqaaluhu u helaan aqoon iyo kalsooni ay ku aqoonsadaan carruurta khatarta ugu jira inay argagixisanimada ku jiitaan, iyo inay ka hor tagaan fikradaha xagjirka ah oo loo adeegsan karo in lagu sharciyeeyo argagixisanimada ayna la wadaagaan kooxaha argagixisada ah. Shaqaalaha waa in ay ogaadaan meesha iyo sida loo gudbiyo carruurta si loogu helo caawimaad dheeraad ah;
- Siyaasadaha badbaadada internetka waxay xaqiijin doonaan in carruurta ay ka nabad galaan argagixisada iyo waxyaabaha xagjirka ah marka ay galaan internet-ka ayagoo sameynaya heerar ku habboon shaandhaynta;

Kor u qaadista qiyamka aasaasiga ah ee Ingiriiska ee dimuqraadiyadda, sarreynta sharciga, xorriyad shakhsiyadeed, ixtiraam iyo dulqaad ay u leeyihiin kuwa leh diinooyin iyo caqiidooyin kala duwan. Qiyamkani waxay si aan toos ah ugu dhex

milmeen manhajkeena bixinta dhalinyarada.

Macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan ka jawaabidda xagjirnimada internetka iyo xag-jirnimada waxaa laga heli karaa siyaasadda **Nabadgelyada ee Online-ka (Turvaonads), siyaasadda Badbaadada ee Online-ka.**

Xadgudubka Gudaha (DA)

Shaqaalaha iyo mutadawiciinta Tababarka Rebel waxay aqoonsan yihiin in dhammaan carruurtii kusoo markhaati furtay xadgudubyada guriga loo geysto dareen ahaan, tanina waxay keeni kartaa "dhibaato weyn." Xadgudubka aqallada waxaa had iyo jeer loo gudbinayaa MASH.

DA waxaa lagu qeexaa in ay tahay rabshad kasta ama xadgudub kasta oo uu qofku isticmaalo si uu u xakameeyo oo uu xakameeyo mid kale gudaha xiriir dhow oo shakhsi ah ama mid qoys. Carruurta waxay ku arki karaan DA siyaabo kala duwan, waxay joogi karaan isla qolka oo la qabto dhacdo, laga yaabee in ay isku dayaan in ay difaacaan dhibbanaha, waxaa laga yaabaa inay joogaan qol kale, laakiin way awoodi karaan inay maqlaan xadgudub dhacaya iyo in ay marqaati u arkaan dhaawacyada ka dhashay xadgudubka, ama waxaa laga yaabaa in laga codsado inay kaqeyb qaataan aflagaado u geystaan dhibbanaha.

Carruurta Xubnaha Qoyska ee ku jira Xabsiga

Shaqaalaha iyo mutadawiciinta Tababarka Mucaaradka waxay aqoonsan yihiin inay jiraan cawaaqib xumo carruurtan waxayna halis ugu jiraan natiijooyin liita sidaas darteed taageero ku haboon ayaa la dejin doonaa (<https://www.nicco.org.uk/>)

Guri la'aanta

Shaqaalaha iyo mutadawiciinta tababarka Rebel waxay ogsoonyihiin in guri la'aanta ama in ay halis ugu jirtaan guryo la'aantu ay khatar dhab ah ku tahay daryeelka ilmaha. DSL ayaa qoysaska u diri doonta Hay'adda Degaanka Ee Guriyeynta si ay u helaan taageero iyo in loo gudbiyo daryeelka bulsho ee caruurta haddii loo arka in loo baahdo.

Xanaanada Gaarka ah

Korsiinta gaarka loo leeyahay waxaa lagu qeexaa heshiis lagu meeleeeyo ilmihii da'doodu ka yar tahay 16 sano (ama 18 sano haddii ilmuhu naafo yahay) la geliyo 28

maalmood ama kabadan, iyadoo lagu daryeelayo qof aan ahayn waalidka ilmaha ama qof 'xiran'

Qorshaha Tababbarada gaarka loo leeyahay, ee cunuggu la deggan yahay qof aan waalidka ahayn oo aan haysan amar maxkamadeed, waxay khatar ku keeni karaan carruurta, oo ay ku jiraan xad-gudub ama dayacaad suurtagal ah, haddii aanay si habboon loola socon ama aan la taageerin, lagana qarin karin maamulka maxalliga ah

Shaqaalaha iyo mutadawiciinta Tababarka Mucaaradka ayaa la socon doona in ay leeyihiin waajibaad qasab ah in ay ku wargeliyaan ilmo kasta hab "kobcinaya" gaarka loo leeyahay, maamulka hoose.

Bruising iyo dhaawacyada carruurta non-mobile

Bruising waa dhaawaca ugu badan ee ka dhasha jirka carruurta iyo dhaawac caadi ah oo ka dhaca carruurta aan la xadgudbin, marka laga reebo tan oo ah ilmaha aan guur guurin oo nabarro shil ahi dhif yahay (<1%).

Nabar kasta oo nabro ah, dillaac, dhiig bax iyo dhaawacyo kale sida gubasho ku dhacda non-mobile waa in loola dhaqmaa sida walaac iyo warbixinta DSL.

Caafimaadka Maskaxda

Dhibaatooyinka caafimaadka maskaxdu, xaaladaha qaarkood, waxay noqon karaan mid tilmaame muujinaya in ilmo uu la kulmay ama khatar ugu jiro inuu ku dhaco tacaddi, dayacaad ama si xun. Shaqaaluhu waxay u baahan yihiin inay ogaadaan in halka ay carruurta ka soo gaareen tacaddiyo iyo dayacaad, ama khibridaha kale ee naxdinta leh ee carruurnimada, ay tani yeelan karto saameyn waarta inta lagu jiro carruurnimada, dhallinyaronimada oo dhan iyo qaan gaar ahaan. Waxaa muhiim ah in shaqaaluhu ay ka warqabaan sida waaya-aragnimadooda, ayna saameyn ugu yeelan karaan caafimaadka maskaxdooda, habdhaqankooda, iyo waxbarashada.

Tababarka Rebel waxaan ka caawinaa shaqaalaha si ay u kobciyaan aqoontooda ku aaddan arrimahan oo ay ka caawiyaan inay aqoonsadaan carruurta u baahan taageerada dheeriga ah ee caafimaadka maskaxda, waxaa ka mid ah la shaqeynta hay'adaha dibadda. Ilaha lacag la'aanta ah ee lagu taageerayo manhajka iyo waalidiinta / daryeelayaasha waxaad ka heli kartaa Bogga Anna Freud, website: [Resources \(annafreud.org\)](https://www.annafreud.org)

Dhacdooyinka qafaasha carruurta iyo badbaadadda bulshada

Qafaalashada carruurta waa in si aan rasmi aheyn looga saaro waalidka ama laga sii hayn karo qofka da'da yar ama cid kasta oo mas'uuliyadeeda sharcigu saaran yahay cunugga. Afduubista carruurta waxaa geystaan kara waalidiinta ama xubnaha kale ee goyska; iyo dad ay yaqaaniin laakiin aan xiriir la lahayn dhibbanaha (sida derisyada, asxaabta iyo dadka ay yaqaaniin); Iyo dad aan la cayimin. Dhacdooyinka kale ee badbaadada bulshada waxay saameyn ku keeni karaan walaaca carruurta iyo waalidka, tusaale ahaan dadka waaweyn ee ka soo go'aa ehelka ama kuwa aan la aqoon ee carruurta la sheqeysta. Maadaama ilmuhu sii weynaado, loona ogolaado xorriyad dheeraad ah waxaa muhiim ah in la siiyaa talo wax ku ool ah oo ku saabsan sida ay naftooda u badbaadin karaan.

Wixii faahfaahin dheeraad ah ka eeg **siyaasadda** carruurta ee maqan.

Falalka burcad baddoodka ah

Fal dembiyeedka internetka waa fal dambiyeed lagu sameeyay isticmaalka kombiyuutarada iyo/ama internetka. Waxaa si ballaaran loo kala saaraa 'cyber-karti' (dambiyada dhici kara meel-ka-baxsan laakiin awood u leh qiyaasta iyo xawaare ku socda khadka internetka) ama 'ku tiirsanaanta internetka' (dambiyada la gelin karo oo keliya adoo isticmaalaya kombiyuutar). Dembiyada internetka ku tiirsan waxaa ka mid ah:

- Una oggolaansho in ay galaan kombiyuutarada ('jabsiga' sharci darrada ah'), tusaale ahaan helitaanka shabakada kombiyuutarka ee dugsiga si ay u raadiso jawaabaha waraaqaha tijaabada ah ama wax laga bedelo fasalada la siiyay
- Weerarrada 'Diidmada Adeega' (Dos ama DDoS) weerarrada ama 'bootbinta'. Kuwani waa isku day lagu doonayo in la sameeyo kombiyuutar, shabakad ama website aan laga heli karin iyada oo la buux dhaafinayo gaadiidka internetka ee ilo badan, iyo,
- Samaynta, qaybinta ama helitaanka qalabka xun (software xaasidnimo ah) sida fayrasyada, spyware, ransomware, botnets iyo Remote Access Trojans oo ujeedadu tahay in ay sameeyaan dembiyo dheeraad ah, oo ay ku jiraan kuwa kor ku xusan. Carruurta leh xirfadaha gaarka ah iyo xiisaha komishanka iyo teknoolojiyada ayaa laga yaabaa inay si ula kac ah ama si ula kac ah u baadi goobaan dambiyada ku tiirsan internetka.

Haddii walaac laga qabo ilmo meeshan jooga, hogaanka ilaalinta loogu talagalay (ama ku xigeen), waa inay tixgeliyaan [barnaamijka Xulasho Internetka](#).

Cunuga waxbarashada ka maqan

Shaqaaluhu waxay ogyihiin in ka qaybgal la'aanta carruurta, gaar ahaan si tartiib tartiib ah, ay u noqon karto calaamad weyn oo digniin ah oo muujinaysa fursado kala duwan oo ilaalin ah. Wixii **faahfaahin dheeraad ah ka eeg** siyaasadda carruurta ee maqan.

Taariikhda:		Wagtiga:	
Goobta (haddii ay khusayso)		Taariikhda iyo waqtiga akhri by DSL / Ku-xigeenka DSL	
Magaca ilmaha / YP:		HAKU:	
Magaca iyo doorka qofka ee dhameystiraya qaabkan			
<u>Maxaan ka walwalayaa?</u> <i>Maxaan arkay/maqlay/ogaadey oo igu saabsan?</i>			
<u>Walaacaas ma lala xiriirinayaa wax walaac ah oo hore oo aan ka soo sheegay?</u>			
<u>Tallaabo kasta oo aan qaaday:</u> <i>Ma leedahay qoraallo gacmo lagu qoray oo asalka ah oo ay tahay in la keydiyo?</i> HAA/MAYA			

Tababarka Rebel Group Ltd / Shirkadda Number 15683258

Si uu u dhammeystiro xubno ka tirsan kooxda ilaalinta

Ku dar tixraac halkan xubnaha kale ee kooxda ilaalinta ee laga yaabo in aad kiiska kala hadasheen

Wadahadalka tallaabooyinka xiga waxay isku raaceen:

Record of wadahadalka la xirfadle kale, dibadda xarunta (siinta magaca buuxa / doorka iyo hay'adda)

Si faahfaahsan go'aanka / tallaabada ay ku heshiiyeen DSL ama ku-xigeenka:

Maamulka maxalliga ah ee threshold hanuunka ma loo gudbiyay marxaladdan?: Haa / Maya

Xaruntu ma leedahay caddeyn in la daboolay xadka waxyeelada weyn leh? (Ilaalinta ilmaha): Haa / Maya

Ma loo baahan yahay in loo diro daryeelka sooshaalka ee carruurta? Haa/ Maya

Kaalmaynta Early Help miyay ku haboon tahay? Haa / Maya

Walaaca miyey kala hadleen waalidiinta/xannibka? Haa/ Maya

Maxaa lasoo sheegay? Haddii kale, sababtu waa maxay sababtu?

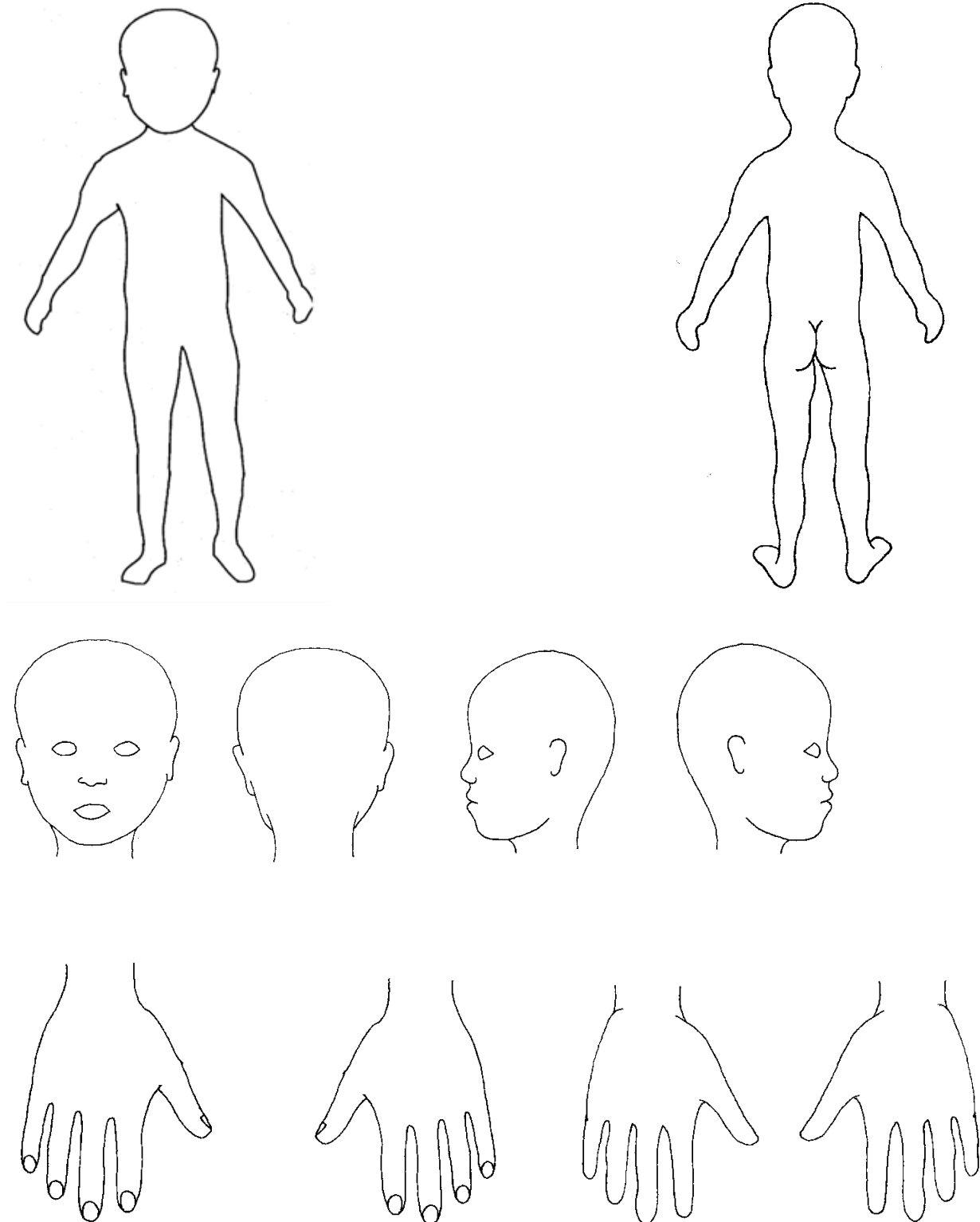
Faahfaahin dheeraad ah oo ku saabsan Actions sameeyey

Sababta (s) ee go'aankan ama tallaabada ay qaadaan DSL ama ku xigeenka: <i>Ma u baahantahay in lala socdo ilmaha/qofka dhalinyarada/qofka nugul ee qaangaarka ah? Haa/ Maya</i> <i>Haddii ay haa tahay, goorma ayaa dacwada dib loo eegi doonaa?</i> <i>Haddii taageerada Caawinta Early Way habboon tahay, maxay yihiin tallaabooyinka soo socda?</i> <i>Qofka soo wargeliyay walaacii hore ma la siiyay warcelin? Haa / Maya</i> <u><i>Faahfaahin dheeraad ah oo ku saabsan Sababaynta</i></u>	
Tick in uu xaqiijiyo added in taariikhiga ardayga iyo nuqul kaalinta on file	

Kalsooni-darrada Dib-u-Habeynta Dib-u-Habaynta Nidaamka Walaaca Ilaalinta (Bogga 3/3)

Lifaaqa 4 - Khariidadda Jirka: Diiwaangelinta Dhaawacyada Jirka

Lifaaqa 5 - Ilaalinta iyo Ilaalinta Ilaalinta Cunugga

Waraaqdan degdegga ah waxaa loogu talagalay in loo adeegsado, iyadoo ay weheliso nooca walaaca / dhacdada, si loogu caawiyo shaqaalaha duubista diwaan galinta iyo walaaca ilaalinta caruurta / dhacdooyinka.

Ma xasuusataa in aad ka mid ah:

1. Waa maxay waxa aad aragtay/ maqlay / ogaysiisay oo aad ku saabsan?

Xusuusnow haddii aad dareentay astaanta ardeyda, waxaa dhab ahaantii muhiim ah in aad dhameystirto khariidada jirka oo ku lifaaqan, oo muujisa qaabka, cabirka iyo meesha ay ku taalo sumadda. HA QAADIN SAWIRO.

Ilmuhu ma wuxuu isgaarsiiyay in wax qaldan yihiin? Hadal? Isbeddelka habdhaqanka?

2. Macluumaad cad oo xaqiiqo ah oo ku saabsan waxa aad aragtay / maqlay / ogaatay?

Haddii aad warbixintaada ku dartay aragtidaada, ma caddeysay in arintani tahay fikirkaaga?

3. Magacyada buuxa ee kuwa ku lug leh iyo halka ay suurtagal tahay, tixraac doorarka shaqaalaha?

4. Maxay tahay sababta aad u samayso waxa aad aragtay / maqashay / ogaysiisay walaacyadaada?

Maxaan ka walwalnaa ayaa dhici doona haddii walaacan/dhacdadan aan laga jawaabin?

5. Talaabo kasta oo aad hore u qaaddey?

6. Haddii aad la hadashay waalidiinta / daryeelayaasha ku saabsan walaaca / dhacdada?

Xusuusnow, waxaa laga yaabaa inaad u baahantahay inaad talo ka raadsato xubin ka tirsan kooxda ilaalinta ka tirsan, haddii aadan hubin in la hadal hayaha waalidka ay sii kordhin karto halista ardayga. Haddii waalidku uu yahay ninka lagu eedeeyey inuu geystay waa in aad mar walba talo ka raadsataa kooxda ilaalinta ka hor inta aan la hadlin qofka waalidka ah/qofka xanaaneynaya.

Lifaaqa 6 - Diiwaanka Walaacyada Shaqaalaha

(Sida 1/3)

Walaac qarsoodi ah oo ku saabsan qof weyn ama mutadawiciin ah oo la shaqeeyo

Magaca dadka waaweyn ee xarunta walaacyada/eeday maha		Role	
Magaca qofka foomka dhamaystirka		Role	
Taariikhda welwelka/eedayn		Date Loox sameeyay	
Magaca ilmaha / carruurta ku lug leh haddii ay khuseyso:			
Walaac/ eedayntu miyay soo baxday inta lagu jiro waqtiga dadka waaweyni ay joogeen xarunta ama meel ka baxsan Xarunta?			
<u>Details of walaac ku/ eedaymo</u>			
Qofka qaangaarka ahi ma la socdaa walaac / eedeymaha?			
Talaabo ay qaadato qof(yo) oo buuxinaya foomka:			

Yaa walaaca / eedeynta lala wadaagay?

(Sida 2/3)

Walaac qarsoodi ah oo ku saabsan qof weyn ama mutadawiciin ah oo la shaqee

In uu dhammaystiro Guddomiyuhu Maamule:

macluumaadka la bixiyay ma waxay tilmaayaan in qofkaan weyni uu haysto:

- U dhaqmeen si ilmo u waxyeelleeyay, ama laga yaabo in ay ilmo waxyeello u geysatay;
- Waxaa suurtagal ah in la galo fal dambiyeed ka dhan ah ama la xiriira ilmaha;
- U dhaqmeen caruurta ama carruurta si ay u tilmaamaan in isaga / ay u keeni karto khatar ah in ay waxyeello u geysato carruurta
- La dhaqmay ama laga yaabo in ay u dhaqmeen si muujinaya in laga yaabo in aysan ku haboonayn in carruurta la shaqeyso.

• **Ma la xiriiray LADO? Haa/ Maya**

Haddii ay haa tahay, ma waxaa la buuxiyay oo la soo buuxiyay foomamka gudbinta ee maamulka degmada?

• **Talo ma laga soo qaatay xirfadlayaasha kale? Haa / Maya**

Ku dar faahfaahinta aqoonyahanada la hadlay

Go'aanada iyo waxqabadyada la qaadayo tafaasiil laga bixinayo

Halkan ku dar faahfaahinta

- *dood istaraatiijiyadeed*
- *shirkii maamulka eedeymaha*
- *lug lahayn by LADO - walaac heer hoose in lala tacaalo gudaha*

- *hababka edbinta*
- *ma jiro tallaabo dheeri ah*

Halkan ku soo dar wixii ilaalo ah oo la meelmariyey si aad uga jawaabto warbixinta

Halkan ku dar faahfaahinta

- *kormeer dheeraad ah oo dadka waaweyn ah oo la hirgeliyey*
- *qiimaynta khatarta loo baahan yahay*
- *tababar shaqaale oo dheeri ah oo loo baahan yahay*
- *waajibaadka ka saaran carruurta*
- *joojinta inta lagu guda jiro baaritaanka*

Haddii ilmo ama carruur ay ka qayb qaateen, waalidiintu ama dadka xanaaneeya ma lagu soo wargelinayaa?

Haa / Maya

Haddii ay haa tahay, ficil nooc ee ah ayey jecel yihiin in ay arkaan?

Natiijada

Haddii lagu heshiiyo in baadhitaan ay u baahan tahay LADO ma waxaa xarunta lagu wargaliyay natiijada kama dambaysta ah ee ka soo baxda howshii ugu danbeysay ee ay hawshaasi dhamaatay?

Substantiated / Malicious / False / Unsubstantiated / Unfantiated

Lifaaqa 7: Ilaalinta Template Chronology

Ujeeddada taariikhda waa in la siiyo diiwaanka dhacdooyin muhiim ah oo ku soo kordhay ama sii wada inay saameyn weyn ku yeeshaan (positive ama si kale) ilmaha. Taariikhdiis hore ee caadiga ah ee la isticmaalo waa digital ku salaysan si kastaba ha ahaatee foomka warqada ku salaysan waxaa loo isticmaalaa BCP.

Magaca Cunugga ama Qofka Da'da yar:
Taariikhda dhalashada:

[illegible]

Lifaaqa 8 - Qiimeynta Khatarta Ilmaha / Khatarta Qofka Dhallinta ah

CYP: _____					(Sida 1/7)	
QIIMEYNTA KHATARTA HABDHAQANKA						
Arday:	Waxaa dhammeystiray:		Taariikhda:	Dib u eegis lagu sameeyo	Dib u eegis lagu sameeyo	Dib u eegis lagu sameeyo
Koodhadhka soo socda ayaa loo isticmaalaa in lagu buuxiyo qiimeynta khatarta ku lifaaqan.	Haku: T = Ayadoo S = Shaqaale C = Carruurta, iskuulka gudahiis ama ka baxsan, kuwa nugul ama si kaleba V = booqdayaasha iskuulka ama xubnaha dadweynaha ee bulshada ku dhex jira P = Hantida iyo deegaanka jireed		Itimaalka: HL = Aad bay u badan tahay; cadaynta jirta ayaa keenaysa shaqaalaha inay kusoo gabagabeeyaan in dabeecadu ay u badantahay in aanay mar kale dhicin. U = U eg; waxaa suurogal ah in dabeecadda ay mar kale dhici doonto U = Si aanay u dhicin; in kasta oo dhaqankii hore u dhacay, macnihii macnaha guud ayaa is bedelay ama wax laga beddeli karaa si aan suurta-gal u ahayn in aysan dhicin mar kale.	Si dhab ah: A. Tani waxaa ka mid ah dhaawac jireed oo u baahan daryeel caafimaad oo ka baxsan gargaarka degdegga ee aasaasiga ah; khasaare hantiyeed oo baaxad weyn; dhib weyn oo nafsad ahaaneed ama dadka kale; ama carqaladayn dheer oo ku wajan hababka iskuulka caadiga ah. B. Tan waxaa ka mid ah dhaawaca jir ahaaneed ee u baahan gargaarka aasaasiga ah ee aasaasiga ah ee dugsiga gudahiis; khasaare yar oo soo gaaray hantida; qaar ka mid ah dhibaato ku ah in ay is ama dadka kale; ama carqaladayn gaaban oo ku wajan hab-dhaqanka dugsiga caadiga ah. C. ma jiro waxyeelo jir ahaaneed ama waxyeello soo gaartay hantida; dhib yar ama carqalad yar.		
Habdhaqanka / Khatarta:	Haku:	Itimaalka:	Si dhab ah:	Saameynta Factors / Kale:		
Madax-butting						
Kicking						
Feeray / Garaacid						
Cagajiid jireed /						

riixid						
Qaniinyada						
Burburka hantida						
Spitting						
Carar / pacing / absconding						
Hadal aan la habooneyn Galmada						
Kufsiga galmada						
fulitaanka						
Self-harm						
Qodobada Saamaynta Ee suurtogalka ah:						
Muddooyi nka hawlaha aan qaabka lahayn	Waqtiyada kala guurka	Helitaanka qalabka khatarta ah	Isbeddelada si joogto ah / duruufaha / guriga / dugsiga / kale	Deegaanka / buuqa / dadkii badnaa / iwm oo kale	Gaar ahaan CYP / dadka waaweyn (qeexaan)	Kale

(Sidan 2/7)

Talaabooyinka ka Hortagga
P = hadda meesha A = hadda la qaadayo I = waxa la dareemayaa in aysan haboonayn khatarta gaarka ah ee la soo bandhigay

(Sida 3/7)

Tallaabooyinka Firfircoon:				
	P	A	I	Tallaabooyin dheeraad ah / Comments:
Where appropriate, eliciting view student in planning and reviews				
Shaqaaluhu ay arkeen oo ay heli karaan iyo qiimeynta Halista				
Halka ku haboon, bixinta jawaab celin joogto ah iyo taageero xoola-dhaqato ah ardayga.				
Inaad qayb ka leedahay waalidka/xannaaneynyaha go'aan gaarida iyo qorsheyn				
Ku lug lahaanshaha hay'adaha ka baxsan (tusaale ahaan EP / EWO / Daryeelka Bulshada / CAMHS / TAMHS / YOT / Kale) - fadlan qeex: Shaqaalaha Bulshada – Name: CAMHS Worker - Name: kale - Magaca:				
Dejinta qorshe shaqsiyadeed, tusaale ahaan jadwalka qofka loo leeyahay iwm.				
In kormeer joogto ah loo sameeyo xubinta(s) ee shaqaalaheeda la shaqaynaya ardayga				

(Sida 4/7)

La qabsashada habka manhajka si ay uga tarjumto caqabadaha, xulashooyinka iyo heerarka qaab-dhismeed ee ku haboon baahiyaha ardayga ee la qiimeeyay.				
Habeynta kooxaha si kor loogu qaado moodalada asxaabta wanaagsan iyo yareynta xiriir aan habooneyn				
Bixinta biririf joogto ah ama isbedelka fursadaha waxqabadka				
Sameynta barnaamij macallinnimo oo wanaagsan si loo kordhiyo kala duwanaanta ardeyda ee xirfaddiisa ku habboon				
Bixinta nidaamka abaalmarin ku habboon kaas oo ardaygu ku kasban karo isagoo muujinaya xirfadaha lagu qeexay barnaamijka waxbarista iyo habdhaqanka kale ee ku haboon				
Aqoonsashada fariinta ay soo gudbiyeen hab-dhaqanka ardayda				
Isku-raacidda xeelado muhiim ah oo wax-ku-ool ah oo lagu maareynayo dhacdooyinka dabeecadaha adag / adag iyadoo dhammaan shaqaalaha ay u badan tahay in ay xiriir la yeeshaan ardayga, iyo hubinta in qorshayaashan lala wadaago waalidka / qofka xanaaneeya				
Bixinta taageerada shaqaalaha waqtiyada adag sida bilowga maalinta /nasashada / waqtiyada qadada / waqtiyada kale inta lagu jiro xilliyada kala guurka inta lagu jiro maalinta iskuulka/ dhamaadka maalinta.				
Nidaam ahaan dib u eegista dhacdooyinka adag si loo hagaajiyo ku dhaqanka waxna looga				

(Sida 5/7)

barto waayo-aragnimo.				
-----------------------	--	--	--	--

Istaraatiijiyadaha dib-u-celinta ee jawaab celinta calaamadaha digniinta hore ee xaaladda oo sii kordhaysa.

P = hadda meesha A = hadda la qaadayo **I** = waxa la dareemayaa in aysan haboonayn khatarta gaarka ah ee la soo bandhigay

U = Istaraatiijiyaddan waa la tijaabiyay waagii hore oo aan haboonayn ama aan lagu guulaysan karin C/YP

Xeeladaha Reactive:

	P	A	I	U	Xeeladaha dheeraadka ah /Comments:
Dhegaysiga firfircoon					
Qoorta					
Doorashada wanaagsan / Xusuusinta xulashada bad					
Diidmada / leexinta si ay u doorbidid waxqabadka – sheeg taas oo waxqabad:					
Isbedelka hawsha					
La iska indho tirayo					
Fikirka					
La qabsiga deegaanka (ka saarida kiciya / beddelidda asxaabta / beddelidda shaqaalaha)					
Options sharaxay					
Wada xaajoodka					
Talooyinka afka ah					
Raaxada (tusaale ahaan gacanta agagaarka garabka) - fadlan qeex:					
Tallaabo fog / isbeddelka wajiga					

La wargelinayo dabecadaha cusub ee ku haboon (xoojinta wanaagsan)					
Xusuusta xuquuqda/masuuliyadaha					
Xusuusintii cawaaqibka					
Xidhiidhka Non-afka ah - qeex					
Faragelinta Jirka					

(Sida 5/9)

Qorshaha Badbaadada:

Maxaa loo baahan yahay in la dhigo si loo hubiyo nabadgelyada? tusaale, tirada shaqaalaha / dharka / qalabka

- INSERT HALKAN

Hababka Degdegga Ah Marka on-site:

- INSERT HALKAN

Habka Degdegga ah - Meel-ka-baxsan (Aagga Swindon)

- INSERT HALKAN

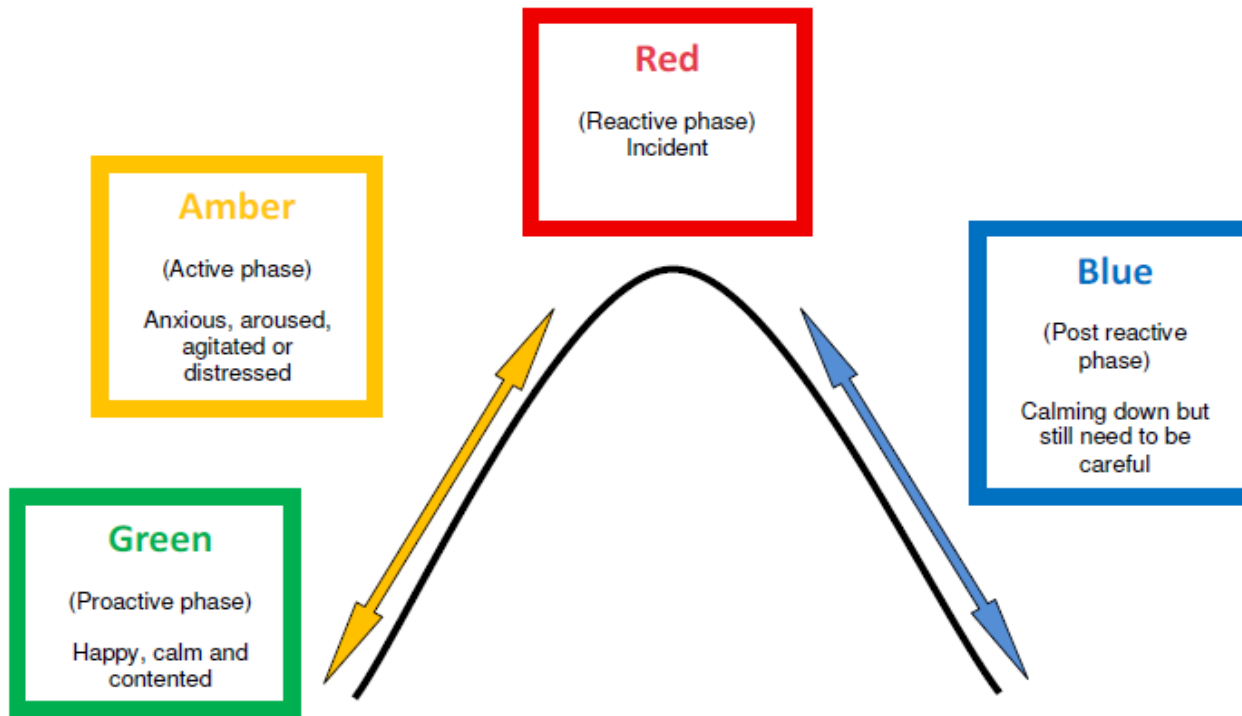
Qorshaha Badbaadada oo ay saxiixeen Doorka _____: _____
Date_____

(Sida 6/7)

Marxaladaha kala duwan ee habdhaqanka
(Bogga 7/7)

Habdhaqanka adagi waa mid aan la fileyn in uu 'buluuga ka soo baxo', ama uu dhaco digniin la'aan, laakiin waxa dhici kara si dhakhso ah ama calaamado ay adagtahay in la arko. Habdhaqanku wuxuu ku horumaraa marxalado sida ku cad jadwalka 'qalooca'ka kacsan' ee hoose.

Jadwalka 1: Qalooca Kacsiga oo muujinaya marxaladaha kala duwan ee habdhaqanka:

Wixii macluumaad dheeraad ah eeg Our ***Siyaasadda Habdhaqanka***

Lifaaqa 9: Ururada Taageerada Qaranka

- NSPCC: Soo saar talo iyo taageero haddii aad ka walwalsan tahay cunugga www.nspcc.org.uk
- Khadka Ilmaha: Bixi macluumaad, talo iyo kaalmo loogu talagalay caruurta www.childline.org.uk
- Nolosha Qoyska: Taageero la siiyo qoysaska la dhibtoonaya www.familylives.org.uk
- Joojiyaha Dambiyada: Warbixinta ka hortagga www.crimestoppers-uk.org

- Taageerada dhibbanaha: Kaalmada dhibbanayaasha dembiga www.victimsupport.org.uk
 - Kidscape: Khadka Talo-siinta Waalidka www.kidscape.org.uk
 - Reer Samaariya: Telefoonka taageerada saacadaha 24 ee www.samaritans.org
 - Mind: Taageero siiyaan taageero CAAFIMAADKA MASKAXDA MIND
 - Taageerada NAPAC ee dadka lagu xadgudbay Caruurnimada www.napac.org.uk
 - Hagaha loogu talagalay waalidka cunugga u kaalmeynaya xadgudubka galmada <https://www.youngminds.org.uk/parent/parents-a-z-mental-health-guide/abuse/>
 - Ka jawaab: waxay taageertaa dadka qaba laxaad la'aanta waxbarashada, autism ama labada www.respond.org.uk
 - Mencap: Talooyinka iyo taageerada loogu talagalay dadka qaba naafanimada waxbarashada www.mencap.org.uk
 - Magan-gelyo: Caawimaad loogu talagalay dumarka iyo carruurta khibrad xunbo loo geystay www.refuge.org.uk
 - Gargaarka Haweenka: Caawimaadda iyo taageerada la xiriirta xiriirka xadgudubka qoyska ee aan shaqaynayn <https://www.wiltshire-pcc.gov.uk/my-office/opcc-news/2019/october-2019/swindon-womens-aid-24-hour-support-service/>
 - Khadka Tallada Ragga: Taageerada loogu talagalay ragga la kulma tacaddiga gudaha www.mensadvice.org.uk
 - Unugga Guurka qasabka ah: Hanuunka guurka khasabka [ah https://www.gov.uk/guidance/forced-marriage](https://www.gov.uk/guidance/forced-marriage)
 - Lucy Faithfull Foundation: Talo iyo hagitaan ku saabsan ka hortagga xadgudubka galmada ee cunugga www.lucyfaithfull.org.uk
 - Ku Jooji Hadda!: Talo iyo tilmaan ku aaddan ka hortagga xadgudubka galmada ee caruurta www.stopitnow.org.uk
 - Waalidiinta Ilaaliya: www.parentsprotect.co.uk
 - CEOP: Talobixinta iyo hagidda la xiriirta xadgudubyada galmada ee internetka ama ka faa'iidaydiga cunugga www.ceop.police.uk
 - Marie Collins Foundation: Taageerada loogu talagalay carruurta la kulma xadgudubka internetka ama kharribaadda www.mariecollinsfoundation.org.uk
 - Mu'asasada Daawo Internetka (IWF): Warbixinta Danbiyada Internetka www.iwf.org.uk
 - Child net International: www.childnet.com
 - UK Safer Internet Centre: taageero loogu talagalay xirfadlayaasha, waalidiinta / daryeelayaasha iyo carruurta si ay internet-ka uga dhigaan meel ammaan ah. www.saferinternet.org.uk
 - Waalidiinta Info: Caawimaad iyo talooyin loogu talagalay qoysaska ee la xiriira dunida dijitaalka [ah www.parentinfo.org](https://www.parentinfo.org)
 - Net Aware: NSPCC carruurta ku haynta ammaan online www.net-aware.org.uk
 - Hel amaan Online: Talo free la xiriirta in la iska ilaaliyo online www.getsafeonline.org
 - Khadka Caawinta Badbaadada Online Professional: www.saferinternet.org.uk/helpline
1. Waxbaro Ka Dhan ah Nacaybka: Talooyinka Xukuumadda ee la xiriirta ka ilaalinta in ilmaha ay ka hortagaan in ay kor-isu-qaadaan www.educateagainsthate.com
 2. La dagaalanka Argagixisada Unugga Gudbinta Internetka: Warbixinta waxyaabo online ah oo sare u qaadaya argagixisada ama xagjirnimada www.gov.uk/report-terrorism
 3. Aragti Dhab ah: Soo sheeg falal dambiyeed nacaybka www.report-it.org.uk
 4. Anna Freud website: shabakada internetka oo lacag la'aan ah oo loogu talagalay xirfadlayaasha sanadaha hore. Waxay si sahlan u tahay akhriska iyo sida fudud loo isticmaali karo hagitaan ku saabsan caawinta caafimaadka maskaxda ee dhallaanka, carruurta

yar-yar iyo qoysaskooda. <https://www.annafreud.org/early-years/early-years-in-mind/about-eyim/>

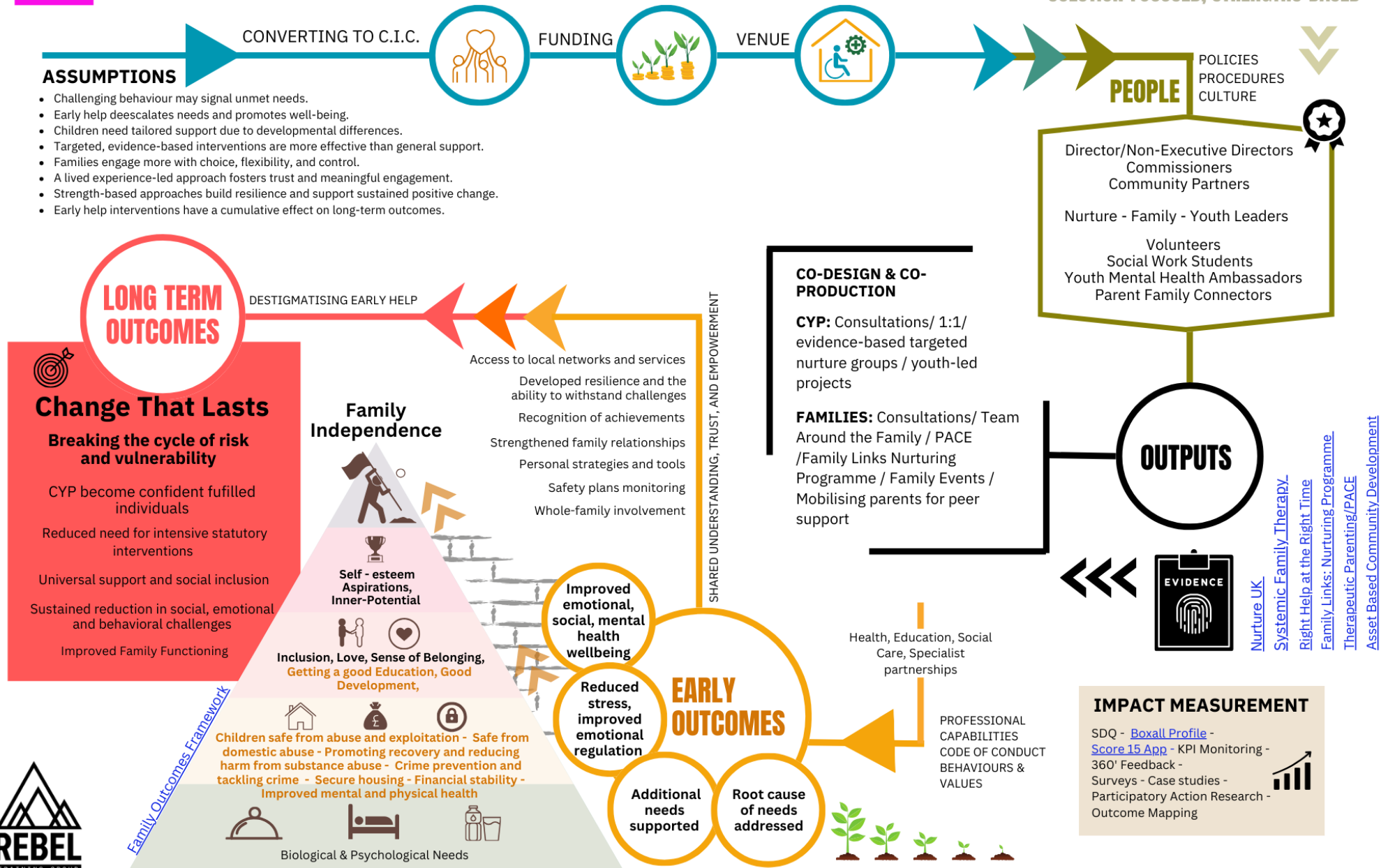
Lifaaqa 10: Aragtida Caawinta Hore ee Isbedelka

Rebel Training
Created by Joanne Vertannes
January 2025

Theory of Change

CHILD FIRST, THINK FAMILY, COMMUNITY
SOLUTION-FOCUSED, STRENGTHS-BASED

Lifaaqa 11: Taariikhda Version

Version	Taariikhda la daabacay	La beddelay sameeyey	Waxaa saxiixay
1.1	2024 Maarso 2024	Wuxuu abuuray	Jo Vertannes
1.2	27 Maarso 2025	Cusbooneysiiyay cusbooneysiin yaryar, sameynta, xiriirrada siyaasadaha kale sida tusaale ahaan Qorshaha Sii-socda ee Carruurta iyo Ganacsiga ee Maqan qaybta Mas'uuliyadda.	Jo Vertannes
1.3	31 Maarso	Waxaa lagu daray waxqabadka jirka iyo taageerada Caafimaadka Maskaxda oo la cusbooneysiiyay oo loogu talagalay dadka adeega isticmaala. Waxaa lagu daray Sinnaanta Saameynta Saameynta (lifaaqa 12) iyo Hagaha Nidaamka Degdegga ah (lifaaqa 13)	Jo Vertannes

Lifaaqa 12 Qiimeynta Saameynta Sinnaanta ee Buuxa

Qiimaynta Saameynta Sinnaanta ee Buuxa (EIA) Febraayo 2025. Sida 1/4

Horudhac

Qiimeynta Saameynta Saameynta Sinnaanta (EIA) ayaa qiimeyneysa saameynta suurtagalnimada ee siyaasaddeena ilaalinta ka dhalaneyso shaqsiyaadka leh astaamaha la ilaaliyo sida waafaqsan Xeerka Isku Qiimo ahaanshaha 2010. Qiimayntu waxay muujinaysaa walaaca, ayna muujinaysaa caqabadaha hortaala, waxayna qeeysaa sida ay nooga go'antahay ka go'antahay ka mid noqoshada, galitaanka, iyo waxbarashada siman ee ardayda oo dhan, gaar ahaan kuwa qaba Baahiyaha Gaarka ah ee Waxbarashada iyo Naafada (DIR), asalka aan liisanayn, iyo kuwa khatar ugu jira in laga saaro

Walaacyada la isku gartay iyo Xayiraadaha

EIA ayaa aqoonsatay walaacyo muhiim ah oo la xiriira takoorka sida waafaqsan Xeerka Sinnaanta ee 2010, gaar ahaan ardayda qaba DIR, kuwaas oo si aan habooneyn looga saarayo waxbarashada. Tan waxaa ka mid ah ka-reebisyo ku meel gaar ah iyo kuwo joogto ah, iyo sidoo kale caqabado nidaamsan oo horjoogsanaya in la helo waxbarasho ku habboon, bixinta bedelka (AP), iyo adeegyadda caawinta hore.

Caqabadaha kaqeybgalka iyo barashada

Caqabadaha shakhsiga ah:

- Murugo, dhibaalka carruurnimada, isku-qiimeynta is-hooseysa, yididiilada hooseeya, qaan-gaari korodhsi la'aan
- Caafimaadka maskaxda oo liita, amaan-darrida, xeeladaha bulsha oo liita, caasinnimo
- Maandooriyaha hore ee la isticmaalo, madaxa oo dhaawac ah

Xayiraadyada Qoyska:

- Caafimaadka maskaxda waalidka ama curyaannimo, waalidnimada oo liidata/dayacaad, si xun maandooriyaha waalidka u isticmaalay
- Rabshadaha guriga, daryeel aan isdaba joog aheyn, taariikhda waalidka ee xadgudubka/dayacaad

School, Neighbourhood, iyo Caqabadaha Bulshada:

- Diidmada jaarka ah, dhacdooyinka dhibka leh, guulaha waxbarasho ee liita, saboolnimada
- Rabshadaha bulshada, xadgudubka isirka ah, ku faa'iideysiga dembiyada
- Kusheegsiga asxaabta daroogada adeegsata, la'aanta dhaqamada cadaaladda ee dib u soo celinta ee dugsiyada

Caqabadaha Qaranka:

- Cudurka saf-marka ah ee COVID-19 wuxuu saamayn weyn ku yeeshay helitaanka waxbarashada, xataa ardayda nugul
- Dugsiyada mudnaanta horumarka 8 talaabo oo ka sareysa ku dhaqanka loo dhan yahay, ka hortagida dhiirigelinta

Caqabadaha Nidaamsan ee Bixinta Beddelka (AP) iyo Ka mid noqoshada Waxbarashada:

- La'aanta wax ka qabashada hore, dhaqamada aan loo dhanayn, xaalado aan la aqoonsan

- Dugsiyada oo laga qaadayo ama aan la bixinin macluumaad sax ah bixiyeyaasha AP
- Qiimaynta khatarta aan isbaheysan, filashooyinka aan macquul ahayn, qorsheynta kala guurka oo aan ku filneyn
- La'aanta dhaqan loo dhan yahay ee dugsiyada iyo kulliyadaha, taas oo saameyn ku yeelata dib-u-midaynta ka dib AP-da
- Dabacsanaanta xaddidan ee post-16 waxbarashada loogu talagalay ardayda leh baahida adag
- Kaalmada caafimaadka dhimirka oo aan ku filneyn dhalinyarada ku sugan goobaha waxbarashada gudahood

Ka-qabashada Caqabadaha iyo Dhiirrigelinta Ka-qayb-galka

Ururkeenu wuxuu si firfircoon ugu ololeeyaa nidaam waxbarasho oo loo dhan yahay kaas oo mudnaanta siiya taageerada ardayga ee ka-reebista. Waxaan u doodnaa:

- Baabi'inta ka-reebisyada joogtada ah ee ayadoo la tixraacayo xal kale oo dib u soo celin ah.
- Siyaasadaha gundhiga ku daray dhaqamada loo dhan yahay gudaha goobaha waxbarashada caadiga ah.
- Xoojinta wax ka qabashada hore si looga hortago in ardaydu ay u baahan yihiin AP.
- Kor u qaadista wacyi gelinta sababaha asaasiga ah ee asalka keeni kara ee caqabadaha hor-istaaga, una dooda dhalinyarada iyadoo la dhiirrigelinayo ilaalinteeda iyo kor u qaadida aqoonta kor u qaadista kor u qaadida iyo aqoonta kor u qaadista caqliga sababaha asaasiga ah.
- Tababar loogu talagalay shaqaalaha dugsiga ee DIRA, baahida SEMH, dhaqanka xog-galinta dhaawacyada, iyo farsamooyinka de-escalation.
- Iskaashi daahfuran oo ka dhexeeya dugsiyada, bixinta kala duwan, bixiyeyaasha caawinta hore iyo qoysaska si loo hubiyo in baahiyaha ardaydu ay buuxiyaan.
- Xoojinta caawinta iyo caawinta xilligii hore ee dugsiga si looga hortago in ay kusii fiddo goobaha xasaradaha.
- Kororka maalgashiga ee caafimaadka maskaxda iyo taageerada caafimaadka maskaxda ee dhalinyarada, iyadoo xaqiijineysa in dhammaan ardeyda ay heli karaan.
- Dib-u-habaynta siyaasadda ee ku haysa dugsiyada in ay ku dhaqmaan dhaqan waxbarashada loo dhan yahay.

Tallaabooyinka Ururka ee wax looga qabanayo caqabadaha

Hab-dhiska Waxbarashada loo dhan yahay:

- Heshiisyada Heerka Adeega Oo Cad (SLAs) oo qeexaya doorarka iyo masuuliyadaha
- Tababarka shaqaalaha ee caafimaadka maskaxda, ilaalinta, iyo farsamooyinka de-escalation
- Qorshayaasha horumarka ka qaybgalka oo leh khibradaha abaalmarinta
- Casharro la qaabeeyey oo leh biririf maskaxeed oo joogto ah
- La qabsiga iyo hagaajinta oo ay ku jiraan hababka wax barista dareenka badan
- Fursadaha waxbarasho ee masaafada internetka ee helitaanka dabacsan
- U ololaynta isbeddelada siyaasadda qaranka si hortabinta loo siiyo ka-mid noqoshada

Embedding koriska loo dhan yahay:

- Maslow's Hierarchy of Needs oo ah qaab-dhismeed loogu talagalay wax ka qabashada baahiyaha horumarineed

- Mabaadi'DA NURTURE ETHOS, iyadoo la aqoonsanayo saameynta dhaawacyada iyo cidhiyaha
- Hababka hooseeya iyo istaraatiijiyadaha isgaadhsiinta oo loo dhan yahay
- Aqoonsiga guulaha gaarka ah iyo kuwa tacliinta labadaba iyada oo loo marayo AQA Unit ACHE Scheme Scheme/ Qualifications

Ka qaybgalka waalidka iyo daryeelaha:

- Kulamada bilowga ah ee lagu dejiyay rajada iyo sharaxaadda adeegyada taageerada
- Buug yaraha Induction oo sharraxaya ilaalinta shaqaalaha iyo nidaamka xadirka xadirka
- Isgaarsiinta joogtada ah ee ka dhaxaysa macallinnada muhiimka ah iyo waalidiinta
- Guryaha ku booqashada ardayda maqan iyo la socodka xanaanooyinka
- Dib-u-eegis iyo dib u soo celin kulamada dhacdooyinka ka dib si loo fududeeyo isbeddel wanaagsan
- Qaabab macluumaadka la heli karo: Braille, print weyn, videos subtitled, iyo turjumaano
- Siyaasadda albaabada u furan ee ku-hawlgalka waalidka
- Hababka isgaarsiinta oo la hagaajiyey oo loogu talagalay waalidiinta iyo daryeelayaasha leh baahida waxbarasho, hubinta inay helaan macluumaad cad oo ay ku heli karaan

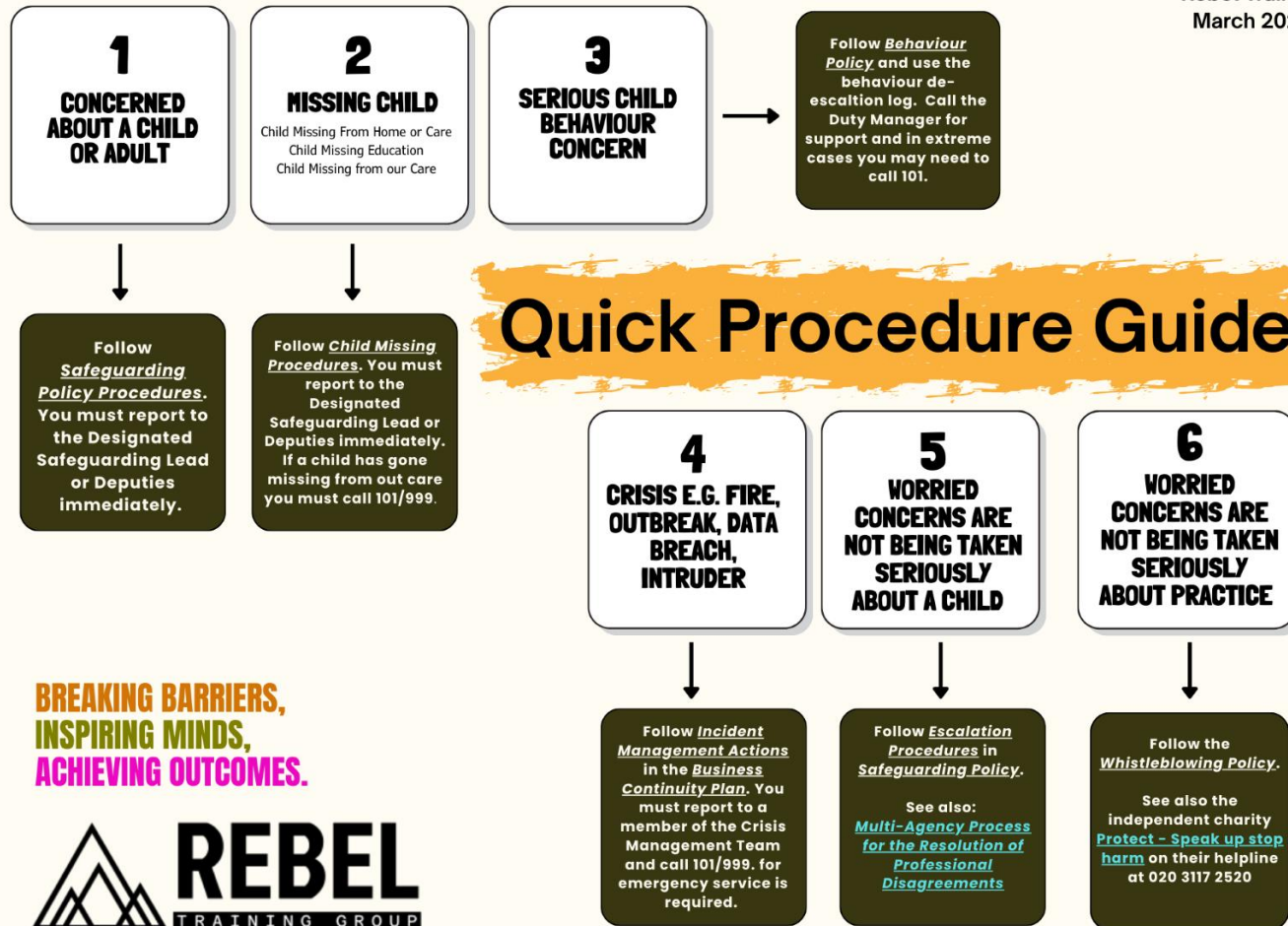
Ballanqaadka Sinnaanta iyo Tallaabooyinka soo socda

BiA-tan waxaa loo tixgelin doonaa abuuritaanka Siyaasadda iyo Nidaamyada mustaqbalka waxayna sidoo kale ka wargali doontaa qorshaheena istaraatiijiyadeed ee Tababarka Rebel. Si aan u xafido caqabadaha nidaamsan (dhibka). Waxaa naga go'an:

- Xoojinta u doodista dadaallada loogu jiro dib-u-habeynta loo dhan yahay ee waxbarashada.
- Kobcinta tababarka xirfadlayaasha waxbarashada ee ku saabsan baahida Send iyo SEMH.
- Hagaajinta tallaabooyinka lagu gaari karo waalidka iyo dadka xanaaneeya baahida waxbarashada.
- Hubinta in dhammaan ardayda, ayadoo aan loo eegayn asal ahaan iyo kartiba, in ay helaan adeegyo waxbarasho iyo taageero oo si waafaqsan u heli karaan.
- Sii wadida u ololaynta xoojinta adeegyada caawinta hore ee caawinta iyo maal gelinta caafimaadka maskaxda ee dhalinyarada iyo taageerada wanaagga ee nidaamka waxbarashada.

ACTION: Dokumentigani wuxuu u baahan yahay in la hubiyo la heli karo (maqan alt text iwm).

Lifaaqa 13 Hagaha Nidaamka Degdegga ah

BREAKING BARRIERS,
INSPIRING MINDS,
ACHIEVING OUTCOMES.

